

Sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 1 ods. 1 písm. a) a § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako správny orgán podľa § 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a ako príslušný orgán podľa § 3 písm. k) a § 54 ods. 2 písm. k) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na základe výsledkov procesu posudzovania vykonaného podľa ustanovení zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydáva podľa § 37 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov

ZÁVEREČNÉ STANOVISKO
Číslo: 3088/2023-11.1.2/ss (40545/2023)

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. Názov

Mondi SCP, a.s.

2. Identifikačné číslo

31637051

3. Sídlo

Tatranská cesta 3, 034 17 Ružomberok

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. Názov

KOTOL NA BIOMASU v Mondi SCP, a.s. Ružomberok – náhrada súčasného kotla na biomasu za nový

2. Účel

Predmetom zmeny navrhovanej činnosti je realizácia nového fluidného kotla s menovitým tepelným príkonom max. 160 MW, ktorý nahradí zastaraný a opotrebovaný existujúci kotol na spaľovanie biomasy (ďalej len „KB“) v prevádzke výroby buničiny a papiera s menovitým tepelným príkonom 98,8 MW, ktorý okrem primárneho účelu energetického zhodnocovania biomasy z výroby sulfátovej buničiny slúži aj ako záskokové zariadenie pre likvidáciu neskondenzovateľných plynov (ďalej len „DNCG a SOG“) z výroby buničiny, a tiež ako zariadenie na energetické zhodnocovanie kalov vznikajúcich pri primárnom predčisťovaní odpadových vôd z výroby buničiny a papiera (tzv. celpap kaly, k.č. 03 03 11 /O/) a kalov z finálneho čistenia odpadových vôd na spoločnej čistiarni odpadových vôd Hrboltová (ďalej len „SČOV Hrboltová“) a z aeróbného stupňa čistenia na čistiarne odpadových vôd ČOV PS19 (ďalej len „ČOV PS“) (tzv. biokaly, k.č. 19 08 12 /O/).

Cieľom predmetnej výmeny je zabezpečenie plnenia nárokov a požiadaviek Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2021/2326 z 30. novembra 2021, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pre veľké spaľovacie zariadenia, u tejto súčasti výroby buničiny a papiera v prevádzke spoločnosti.

3. Užívateľ

Užívateľom navrhovanej činnosti bude navrhovateľ – spoločnosť Mondi SCP, a.s., Tatranská cesta 3, 034 17 Ružomberok, IČO 31 637 051 (ďalej len „navrhovateľ“).

4. Umiestnenie

Kraj:	Žilinský
Okres:	Ružomberok
Obec:	Ružomberok
Katastrálne územie:	Ružomberok
Parcelné čísla:	KN-C: 7194/1-4, 7747, 7869, 7870, 7878/1, 7879, 7884, 7886, 7887, 7888, 7889, 7890, 7893, 7894/1, 7896, 7898/10, 7903, 7909, 7913, 7914, 7923/1, 7923/2, 7926/1, 7947/1, 7953/8, 7953/9, 7953/10, 7953/11, 7954, 7955, 7956, 7957, 7962, 7963, 7968/1, 7969/3, 7969/4, 7992, 7993, 7996

5. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Termín začatia výstavby: 2Q/2024 (tento termín je podmienený získaním všetkých potrebných povolení a súhlasov)

Termín skončenia výstavby: cca 2027

Termín začatia prevádzky: bude závisieť od získania všetkých potrebných súhlasov a rozhodnutí, tak aby bola skúšobná prevádzka možná hneď po ukončení etapy realizácie

Termín skončenia prevádzky: neuvažovaný

6. Stručný popis technického a technologického riešenia

Nový KB a jeho zázemie bude osadené v novovybudovaných objektoch, prípadne upravených jestvujúcich objektoch (napr. budova systému manipulácie s palivom, budova kotla a systému čistenia spalín, objekt turbogenerátora). Nové objekty budú umiestnené v priestoroch uvoľnených demontovaním odstaveného plynového kotla K3. V tejto súvislosti bude v týchto priestoroch vykonaných niekoľko menších demolácií a demontáží. Naďalej potrebné funkčné zariadenia a trasy budú zachované alebo v nevyhnutnom rozsahu preložené.

Prevádzka nového kotla na biomasu bude zahŕňať nasledujúce technologické uzly / operácie:

A) *Príjem, skladovanie a dávkovanie palív / odpadov*

Pre spaľovanú biomasu bude realizované pripojenie na dopravník ku existujúcemu KB, ktoré umožní transport biomasy do 2 nových síl prislúchajúcich novému KB. Uvažuje sa aj realizácia jedného väčšieho medzizásobníka.

Zvažovanou súčasťou investície je aj osadenie nového drviča drevnej hmoty (palety a pod.) v priestoroch drevoskladu, ktorý by nahradil v súčasnosti využívanú dodávateľskú službu, a tiež realizácia uzla triedenia nakupovanej a drvenej biomasy (zjednotenie frakcie podrvenej biomasy a odseparovanie kovov, kameňa, a i.).

Potreba a podoba prípadných úprav jestvujúcich plôch pre skladovanie biomasy v súvislosti s vyššími nárokmi na jej dodávky sú predmetom analýz, v tejto súvislosti sa však neočakáva ich relevantné rozširovanie.

U jestvujúceho systému skladovania a dávkovania celppapkalov a biokalov sa neočakáva žiadna zmena.

Záujmové výmety a kaly z vlákien (k.č. 03 03 10) pochádzajúce z prípravy vstupnej suroviny k výrobe recyklovaného papiera na novom PS19 (OCC linka) budú prepravované vnútroareálovou dopravou na určené miesto na skládke biomasy, odkiaľ budú podľa potreby nakladané na dopravník biomasy.

Kaly z prevádzky novej ČOV PS19 budú aj naďalej zhromažďované v mieste vzniku do kontajnerov, v ktorých budú podľa potreby prepravované k zapojeniu do existujúceho systému dávkovania biokalov, čo sa v prípade kalov z aeróbného stupňa čistenia (k.č. 19 08 12) realizuje už v súčasnosti. V prípade dopĺňaných kalov z anaeróbného stupňa čistenia (k.č. 19 08 14) sa s ohľadom na ich vlastnosti (napr. vyšší obsah sušiny) zvažuje aj možnosť ich zapojenia priamo do systému dávkovania biomasy.

B) *Spaľovanie palív / odpadov*

Nový KB je uvažovaný ako vysokotlaký parný kotol s cirkulujúcou fluidnou vrstvou, jednobubnový s membránovou konštrukciou stien spaľovacej komory.

Palivá / odpady budú z palivových zásobníkov do kotla prepravované prostredníctvom systému dopravníkov a cez otvory v stenách bude palivo vstupovať do kúreniska pár metrov nad povrchom lôžka. Rýchlosť a rovnomernosť privádzania paliva do spaľovacej komory budú zabezpečovať frekvenčné meniče pohonov jednotlivých dopravníkov. Súčasťou dopravného systému budú aj dávkovacie váhy.

Spaľovacia komora bude rovnako ako v prípade jestvujúceho KB vybavená:

- nábehovými horákmi nasmerovanými k lôžku spaľovacej komory tak, aby efektívne prehriali fluidné lôžko počas nábehu KB na požadovanú teplotu, kedy sa môže začať s prívodom pevných palív - odpadov,
- nízkoemisnými výkonovými horákmi umiestnenými vo vyššej úrovni spaľovacej komory slúžiacimi v prípade potreby na podporu horenia alebo v prípade poruchy zásobovania palivom k optimálnemu využitiu KB,
- horákom pre záskokové spaľovanie DNCG a SOG v identickom zastúpení ako v súčasnosti.

Súčasne bude zabezpečené (rovnako ako v súčasnosti) aj spaľovanie bioplynu vznikajúceho v anaeróbnom stupni čistenia na novej ČOV PS19 a uvažuje sa aj s možnosťou záskokovo spaľovať metanol vznikajúci v metanolovej kolóne na odparke vo výrobe buničiny.

Palivom pre všetky horáky bude zemný plyn.

Spaľovací vzduch dodávaný pre nový KB bude opäť členený na:

- primárny vzduch používaný na fluidizáciu lôžka – bude odoberaný z priestorov kotolne, predohrievaný a rovnomerne vháňaný do lôžka vzduchovými dýzami inštalovanými v dne (rošte) spaľovacej komory, pričom objem vzduchu bude monitorovaný a rýchlosť / tlak jeho vháňania budú regulované pomocou frekvenčného meniča,
- sekundárny a terciárny vzduch – bude nasávaný z priestorov kotolne, predohrievaný a distribuovaný medzi jednotlivé spotrebiče spaľovacieho vzduchu – sekundárny vzduch bude vháňaný do spaľovacej komory v dvoch úrovniach (nižšia úroveň bude v blízkosti dávkovania paliva) a terciárny vzduch bude privádzaný do spaľovacej komory v tretej, najvyššej úrovni; prietok vzduchu bude pre jednotlivé úrovne riadený automaticky (k dispozícii bude aj manuálne ovládanie).

Spaľovací vzduch sa bude používať aj pre nábehové, aj pre výkonové horáky.

Na chladenie sklzov na prívod paliva a na podporu prúdenia paliva smerom k povrchu lôžka sa bude používať časť spaľovacieho vzduchu pre dávkovanie paliva zo systému fluidizačného (primárneho) vzduchu.

Spaľovací vzduch bude predohrievaný prostredníctvom spalín (posledné výmenníky tepla pred odvodom spalín zo spaľovacej komory).

C) Odvádzanie a čistenie spalín

Spaliny zo spaľovacej komory nového KB budú po znížení teploty vedené do systému čistenia spalín pozostávajúceho z/zo:

- dávkovania suchého sorbentu ($\text{Ca}(\text{OH})_2$ alebo NaHCO_3 , prípadne CaCO_3) za účelom zníženia kyslých zložiek v spalinách (SO_2 , HCl a HF),
- dávkovania aktívneho uhlia za účelom obmedzovania emisií ťažkých kovov a PCDD/F pri spaľovaní odpadov,
- textilného filtra, ktorý odlúči z odpadových plynov TZL, vrátane unášaných zreagovaných sorbentov (reakcie sorbentov so ZL budú prebiehať aj vo vznikajúcom

filtračnom koláči, ktorý bude periodicky alebo na základe dosiahnutia nastaveného rozdielu tlaku pred a za filtrom odstraňovaný spätným impulzom stlačeného vzduchu).

Odtáh spalín bude zabezpečovaný spalinovým ventilátorom s regulovanou rýchlosťou odtáhu.

Za účelom obmedzenia emisií NO_x bude nový KB vybavený DeNO_x systémom na princípe SNCR alebo SCR založenom na vstrekaní močoviny alebo amoniaku do prúdu spalín podľa potreby v dvoch alebo troch úrovniach spaľovacej komory v rozpätí teplôt cca 850 – 1 100 °C, pričom proces bude riadený automaticky na základe zaťaženia kotla a nameranej úrovne emisií NO_x na výstupe.

Rovnako ako v prípade jestvujúceho KB bude možné časť vyčistených spalín recirkulovať ich odvedením recirkulačným ventilátorom do potrubia primárneho (fluidizačného) vzduchu. Podiel spalín zmiešaných s primárnym vzduchom môže predstavovať až 50 % nominálneho toku fluidizácie.

Zvyšné vyčistené spaliny budú odvádzané k zaústeniu do ovzdušia novým komínom o výške 150 m a priemere 3,3 m.

D) Nakladanie so zvyškami zo spaľovania

V prípade nového KB budú zvyškami zo spaľovania popol z lôžka spaľovacej komory, zachytený popolček a zreagované sorbenty zo systému čistenia spalín.

Hrubozrný popol z lôžka sa bude zo spaľovacej komory odstraňovať cez fluidizačnú mriežku nadol do výsypiek a sklzov popola, z ktorých bude cez posuvné (uzatváracie) ventily uvoľňovaný do vodou chladeného závitového dopravníka a následne do reťazového dopravníka, ktorý ho dopraví až do kontajnera na popol. Potreba odstránenia materiálu lôžka sa bude regulovať aj v závislosti na teplote lôžka. Za účelom zníženia spotreby piesku bude (rovnako ako v prípade jestvujúceho kotla) možné odobrať materiál lôžka prostredníctvom dopravníka odvieť na preosiatie na site, ktoré umožní jemnú frakciu recyklovať jej navrátením do spaľovacej komory prostredníctvom pneumatického dopravného systému. Zachytený hrubý materiál sa bude odvádzat' do kontajnera na popol.

Zachytený popolček (spolu s reagentami) bude z plôch textilného filtra uvoľňovaný čistiacim impulzom a spolu s popolčekom z II. a III. ťahu kotla bude odvádzaný cez kužeľovité násypky pneumaticky do sila popolčeka.

Silo popolčeka bude pre vyprázdňovanie vybavené suchým, prípadne aj vlhkým systémom (zvlhčovaný rotačný dávkovač).

E) Skladovanie a dopĺňanie materiálu lôžka

Pre skladovanie piesku nového KB bude slúžiť jedno silo, ktoré bude plnené pneumaticky zo spodnej úrovne kotolne. Zo sila bude materiál dodávaný do lôžka spaľovacej komory prostredníctvom závitového podávača cez jeden prívod v stene (v prípade kompletnej odstávky a vyprázdnenia lôžka môže byť piesok do spaľovacej komory nanovo doplnený priamo z nákladných áut). Pridávanie materiálu do fluidného lôžka bude periodické (tak ako aj jeho

odoberanie) v závislosti na výstupe monitoringu tlaku medzi vzduchovou skriňou a spaľovacou komorou, pričom frekvencia doplnenia - odoberania bude závisieť od vlastností materiálu lôžka, kvality paliva / odpadu, prevádzkových podmienok a zaťaženia kotla.

V rámci ďalšej prípravy projektu bude zvážené ponechanie aj jestvujúceho systému zásobovania pieskom.

F) Využitie tepla

Nový KB bude napájaný demivodou, upravenou vodou z jestvujúcej úpravne vody a zhromaždenými kondenzátmi, ktoré budú odvzdušnené (odstránenie obsiahnutých - rozpustených plynov) v odplyňovači umiestnenom nad nádržou napájacej vody (voda tečie proti prúdu pary odchádzajúcej z nádrže napájacej vody, čím sa zároveň predohrieva).

Z napájacej nádrže bude napájacia voda privádzaná do ekonomizéra, kde sa zahreje na teplotu blízku saturačnej teploty, a následne bude odvedená do parného bubna KB. Z dna bubna bude voda odvádzaná do zavodňovacích rúr vyvíjača pary, ktorého plochy tvoria steny a strop kúreniska, steny a strop prehrievača pary, rúrkový výmenník a fluidizačný rošt.

Z vyvíjača pary bude zmes vody/pary vedená do cyklónových odlučovačov (súčasť parného bubna), kde dôjde k separácii pary, ktorá sa bude ďalej prehrievať v prehrievačoch. Zachytená voda sa bude vracieť späť do odparovacieho systému. Hladina vody v bubne bude regulovaná automaticky.

Nasýtená para bude odvádzaná do sektorového prehrievača pary. Medzi jednotlivými sektormi môže byť regulácia teploty pary pomocou zástreku napájacej vody. Z prehrievačov bude para vedená k hlavnej skupine parných ventilov kotla.

Kvalita kotlovej vody v systéme sa bude monitorovať vzorkovaním napájacej vody, kotlovej vody, nasýtenej pary a prehriatej pary. Kvalitu kotlovej vody bude možné regulovať pomocou odluhu, ktorý bude po ochladení vypúšťaný do kanalizácie a dávkovaním chemikálií do bubna. Kvalita napájacej vody bude podľa potreby upravovaná pridávaním prostriedkov na úpravu pH (po odvzdušení) a na odstraňovanie koloidných zložiek z vody.

Pre nový KB bude inštalovaná nová parná protitlaká turbína s inštalovaným výkonom cca 35 MW.

Stavebné riešenie

Nový KB bude umiestnený v priestoroch po demontovanom plynovom kolte K3. Pre uvoľnenie priestoru bude podľa predpokladu potrebné odstránenie niekoľkých ďalších jestvujúcich objektov, konkrétne objektu č. 13.9 Dielne, objektu č. 230 Redukčná stanica plynu a objektu č. 231 Sklady.

Pred odstránením objektov bude demontovaná samotná nefunkčná redukčná stanica plynu, pripojovacie plynové potrubie do objektu č. 228 z redukčnej stanice a nefunkčná parná turbína TG3 s príslušenstvom v objekte č. 236 Strojovňa.

Nad'alej potrebné funkčné zariadenia a trasy budú v nevyhnutnom rozsahu preložené. Podľa predpokladu sa jedná najmä o mokré chladiče vody (EVAPCO) objekt č. 228c, potrubný most s plynovým potrubím a potrubím chladiacej vody pre spalínové kotle SK1 a SK2, vnútorné elektrické vedenie pre napájanie napájacích čerpadiel v objekte pôvodného kotla K3 a zmenená bude aj orientácia potrubných kompenzátorov na potrubnom moste s označením „PA“ v mieste redukčnej stanice objektu č. 230.

Pre umiestnenie novej technológie bude vybudovaná:

- budova systému manipulácie s palivom – budova s oceľovou konštrukciou na betónových základoch opláštená betónovými alebo ľahkými panelmi,
- budova kotla a systému čistenia spalín - budova s oceľovou konštrukciou založená na betónových základoch opláštená betónovými a ľahkými panelmi,
- a ďalšie menšie objekty.

Nová parná turbína bude umiestnená v existujúcom objekte turbín alebo v novom samostatnom objekte.

Vzhľadom k skutočnosti, že zmenou dotknutá výrobná prevádzka pracuje v nepretržitom režime, potrebné prepojenia s jestvujúcim technologickým vybavením bude možné vykonať len v čase celozávodnej odstávky, prípadne počas iných plánovaných kratších odstávok.

III. POPIS PRIEBEHU POSUDZOVANIA

1. Vypracovanie správy o hodnotení

Podľa § 18 ods. 1 písm. e) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) musí byť predmetom posudzovania vplyvov zmeny navrhovanej činnosti zmena navrhovanej činnosti uvedenej v prílohe č. 8 časti A, ktorá nie je zmenou podľa § 18 ods. 1 písm. d) zákona a ide o zmenu, ktorá môže mať významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie, ak ide o činnosť už posúdenú, povolenú, realizovanú alebo v štádiu realizácie, ak to vyplýva z rozhodnutia, ktoré je výsledkom zisťovacieho konania o posudzovaní jej vplyvov.

Vypracovaniu správy o hodnotení predchádzalo rozhodnutie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, sekcie posudzovania vplyvov na životné prostredie, odboru posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej len „MŽP SR“) č. 7098/2022-11.1.2/ss-R-42274/2022-42283/2022-int zo dňa 22. 07. 2022 vydané v zisťovacom konaní (ďalej len „rozhodnutie“), ktorým MŽP SR rozhodlo, že zmena navrhovanej činnosti „KOTOL NA BIOMASU v Mondi SCP, a.s. Ružomberok – náhrada súčasného kotla na biomasu za nový“ (ďalej len „navrhovaná činnosť“) sa bude posudzovať podľa zákona. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 29. 08. 2022.

Navrhovaná činnosť je podľa Prílohy č. 8 k zákonu zaraditeľná nasledovne:

Kapitola 2. Energetický priemysel

Pol. číslo	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zist'ovacie konanie)
1.	Tepelné elektrárne a ostatné zariadenia na spaľovanie s tepelným výkonom	od 300 MW	od 50 MW do 300 MW

Predmetná navrhovaná činnosť je v tejto kategórii, vzhľadom k svojmu tepelnému výkonu v pare (cca 72,9 MW pred zmenou, cca 144 MW po zmene) zaradená do časti B - zist'ovacie konanie.

Kapitola 5. Drevospracujúci, celulóзовý a papierenský priemysel

Pol. Číslo	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zist'ovacie konanie)
4.	Priemyselné prevádzky na výrobu a) buničiny (celulózy) z dreva alebo podobných vláknitých materiálov	bez limitu	

Kapitola 9. Infraštruktúra

Pol. Číslo	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zist'ovacie konanie)
5.	Zneškodňovanie alebo zhodnocovanie ostatných odpadov v spaľovniach a zariadeniach na spoluspaľovanie odpadov	bez limitu	

Správu o hodnotení, podľa prílohy č. 11 zákona a na základe určeného rozsahu hodnotenia MŽP SR č. 7098/2022-11.1.2/ss-61923/2022-61924/2022-N-61925/2022-int zo dňa 25. 10. 2022 (ďalej len „rozsah hodnotenia“), vypracovala spoločnosť EKOS PLUS s.r.o. Župné nám. 7, 811 03 Bratislava, IČO 31 392 547 v novembri 2022 v nulovom variante a vo variante uvedenom v oznámení o zmene navrhovanej činnosti.

Prerokovanie rozsahu hodnotenia v zmysle § 30 ods. 1 zákona sa vykonalo v súlade s toho času platným znením § 65g ods. 1 zákona v listinnej a elektronickej podobe [v súlade so zákonom č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente)].

MŽP SR ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 1 ods. 1 písm. a) a § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako správny orgán podľa § 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) a ako príslušný orgán § 3 písm. k) a § 54 ods. 2 písm. k) zákona oznámilo, že podľa § 18 ods. 2 správneho poriadku, sa dňom doručenia správy o hodnotení začalo konanie vo veci posudzovania predpokladaných vplyvov na životné prostredie.

2. Rozoslanie a zverejnenie správy o hodnotení

Navrhovateľ doručil správu o hodnotení podľa § 31 zákona na MŽP SR dňa 11. 11. 2022.

MŽP SR zaslalo správu o hodnotení na zaujatie stanoviska podľa § 33 ods. 1 zákona listom č. 7098/2022-11.1.2/ss-68041/2022-68042/2022-inter. zo dňa 22. 11. 2022 nasledovným subjektom procesu posudzovania: rezortným orgánom (*Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky*), dotknutým obciam (*mesto Ružomberok, obec Štiavnička, obec Lisková, obec Ludrová, obec Liptovská Štiavnica, obec Likavka, obec Martinček*), povoľujúcim orgánom (*Slovenská inšpekcia životného prostredia - Inšpektorát životného prostredia Žilina, mesto Ružomberok, obec Štiavnička, obec Lisková*), dotknutým orgánom (*Okresný úrad Ružomberok - životné prostredie, Okresný úrad Ružomberok - krízové riadenie, Okresný úrad Ružomberok - doprava a pozemné komunikácie, Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši, Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Ružomberok, Žilinský samosprávny kraj, Dopravný úrad Slovenskej republiky - divízia civilného letectva, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky - sekcia ochrany prírody a biodiverzity, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky - sekcia zmeny klímy a ochrany ovzdušia, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky - sekcia obhospodávania - odbor odpadového hospodárstva*) a dotknutej verejnosti zaslalo v súlade s § 33 ods. 3 zákona všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie.

MŽP SR podľa § 33 ods. 2 zákona zverejnilo správu o hodnotení na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, na adrese:

<https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/kotol-na-biomasu-v-mondi-scp-ruzomberok-nahrada-sucasneho-kotla-na-bio>

Správa o hodnotení bola doručená dotknutej obci Ružomberok dňa 25. 11. 2022. Informáciu o doručení správy o hodnotení zverejnila dotknutá obec na úradnej tabuli a na webovom sídle obce (www.ruzomberok.sk) dňa 25. 11. 2022. Dotknutá obec zároveň oznámila verejnosti, že správa o hodnotení je k nahliadnutiu na Mestskom úrade v Ružomberku po dobu 30 dní od jej zverejnenia, a pripomienky možno podávať do 27. 12. 2022 na adresu Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava.

Správa o hodnotení bola doručená dotknutej obci Štiavnička dňa 25. 11. 2022. Informáciu o doručení správy o hodnotení zverejnila dotknutá obec na úradnej tabuli a na webovom sídle obce (www.stiavnicka.sk) dňa 25. 11. 2022. Dotknutá obec zároveň oznámila verejnosti, že správa o hodnotení je k nahliadnutiu na Obecnom úrade Štiavnička v čase stránkových hodín a pripomienky možno podávať do 27. 12. 2022 na adresu Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava.

Správa o hodnotení bola doručená dotknutej obci Lisková dňa 25. 11. 2022. Informáciu o doručení správy o hodnotení zverejnila dotknutá obec na úradnej tabuli a na webovom sídle obce (www.liskova.sk) dňa 25. 11. 2022. Dotknutá obec zároveň oznámila verejnosti, že správa o hodnotení je k nahliadnutiu na Obecnom úrade Lisková v čase stránkových hodín a pripomienky možno podávať do 27. 12. 2022 na adresu Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava.

Správa o hodnotení bola doručená dotknutej obci Ludrová dňa 25. 11. 2022. Informáciu o doručení správy o hodnotení zverejnila dotknutá obec na úradnej tabuli a na webovom sídle obce (www.ludrova.sk) dňa 25. 11. 2022. Dotknutá obec zároveň oznámila verejnosti, že správa o hodnotení je k nahliadnutiu na Obecnom úrade obce Ludrová v čase stránkových hodín a pripomienky možno podávať do 27.12.2022 od jej zverejnenia na adresu Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava.

Správa o hodnotení bola doručená dotknutej obci Liptovská Štiavnica dňa 25. 11. 2022. Informáciu o doručení správy o hodnotení zverejnila dotknutá obec na úradnej tabuli a na webovom sídle obce (www.liptovskastiavnica.sk) dňa 28. 11. 2022. Dotknutá obec zároveň oznámila verejnosti, že správa o hodnotení je k nahliadnutiu na Obecnom úrade obce Liptovská Štiavnica v čase stránkových hodín a pripomienky možno podávať do 28. 12. 2022 na adresu Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava.

Správa o hodnotení bola doručená dotknutej obci Likavka dňa 25. 11. 2022. Informáciu o doručení správy o hodnotení zverejnila dotknutá obec na úradnej tabuli a na webovom sídle obce (www.likavka.sk) dňa 25. 11. 2022. Dotknutá obec zároveň oznámila verejnosti, že správa o hodnotení je k nahliadnutiu na Obecnom úrade obce Likavka v čase stránkových hodín a pripomienky možno podávať do 27. 12. 2022 na adresu Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava.

Správa o hodnotení bola doručená dotknutej obci Martinček dňa 25. 11. 2022. Informáciu o doručení správy o hodnotení zverejnila dotknutá obec na úradnej tabuli a na webovom sídle obce (www.martinecek.sk) dňa 25. 11. 2022. Dotknutá obec zároveň oznámila verejnosti, že správa o hodnotení je k nahliadnutiu na Obecnom úrade v čase stránkových hodín a pripomienky možno podávať po dobu 30 dní od jej zverejnenia na adresu Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava.

3. Prerokovanie správy o hodnotení s verejnosťou

Mesto Ružomberok v spolupráci s navrhovateľom informovalo verejnosť, že spoločné verejné prerokovanie sa bude konať dňa 14. 12. 2022 o 16:00 hod. na Mestskom úrade v Ružomberku vyvesením pozvánky na úradnej tabuli ako aj jej zverejnením na webovom sídle mesta dňa 29. 11. 2022. Obce Štiavnička, Lisková, Ludrová, Liptovská Štiavnica, Likavka a Martinček informovali verejnosť o konaní spoločného verejného prerokovania oznamom zverejneným dňa 29. 11. 2022 na úradných tabuliach obcí a zároveň na webových sídlach obcí. Príslušný orgán, rezortný orgán a dotknutý orgán boli na spoločné verejné prerokovanie prizvané písomnou pozvánkou.

Verejné prerokovanie správy o hodnotení podľa § 34 zákona sa uskutočnilo dňa 14. 12. 2022 o 16:00 hod. na Mestskom úrade v Ružomberku.

Podľa záznamu z verejného prerokovania sa na predmetnom prerokovaní zúčastnili zástupcovia navrhovateľa, zástupcovia spracovateľa dokumentácie, zástupcovia dotknutých obcí a verejnosť. Verejné prerokovanie otvoril primátor Ľubomír Kubáň, ktorý po privítaní všetkých účastníkov uviedol základné informácie vo vzťahu k informovaniu verejnosti o doterajšom priebehu procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie. Následne zástupca Mondí SCP, a.s. Ružomberok, Ing. V. Krajčí predstavil spoločnosť Mondí SCP, a.s. a jej činnosti. V krátkosti oboznámil prítomných s prevádzkou spoločnosti, ale aj so základnými údajmi o výrobnom portfóliu spoločnosti a komplexne predstavil navrhovanú činnosť, ktorá je predmetom konania o posudzovaní vplyvov. Následne prebehla prezentácia správy o hodnotení zástupcom spoločnosti EKOS PLUS s.r.o. Mgr. Martinom Kovačičom, po ktorej nasledovala diskusia.

Diskusia bola zameraná najmä na nasledujúce okruhy otázok / témy:

- Otázky ohľadom výšky komína, či by bolo možné pri zvýšení komína dosiahnuť výrazne lepšiu situáciu, ďalej, aké sú záruky, že sa imisná situácia nezhorší, akým spôsobom bude prebiehať kontrola (primátor mesta Ružomberok).

Zostručnená odpoveď Martina Kovačiča: Určenie výšky komína sa opieralo o matematické výpočty tak, aby nedošlo k zhoršeniu imisnej situácie, pričom boli zohľadňované nosné znečisťujúce látky – PM₁₀ a celková redukovaná siera. Všetky prístupy boli zvolené na základe predbežnej opatrnosti tak, aby bolo zabezpečené, že imisná situácia sa nezhorší ani za nepriaznivých podmienok a dokonca vypočítaná výška komína bola oproti výpočtu minimálnej výšky komína navýšená. Reálna situácia po realizácii sa bude monitorovať a výsledky budú k dispozícii. Podobne ako pri projekte 2000 sa očakáva, že reálne výsledky budú v skutočnosti lepšie ako najhorší možný model použitý pre posudzovanie vplyvov. Povinnosť kontrolovať a monitorovať emisie a imisie bude predmetom záverečného stanoviska a následného povoľovania.

- Zástupca štátnej správy ochrany ovzdušia využil príležitosť verejného prerokovania na prezentovanie podnetov, ktoré budú formulované do písomného stanoviska štátnej správy ochrany ovzdušia k správe o hodnotení:
 - pripomienkoval použité individuálne emisné limity pre zlúčeniny síry a zlúčeniny redukovanej organickej síry, ktoré nereflektujú vývoj a zodpovedajú situácii 80.-tych rokov;
 - upozorňoval na špecifické rozptylové podmienky Ružomberka z hľadiska uplatňovania súčasného výpočtového modelu používaného v rozptylových štúdiách, avšak konštatoval, že nie je dostupná lepšia metodika na hodnotenie;

- diskutoval teplotu spaľovania v spaľovacej komore pre nové zariadenie, ktorá spĺňa požiadavku minimálnej teploty a zdržnej doby, ale je oproti súčasnému kotlu uvádzaná v užšom prevádzkovom rozsahu – pripomienku uvádza ako námet pre ďalšie projekčné riešenie;
- vyjadril názor, že spaľovanie dopĺňaných kalov nespadá pod režim spaľovania biomasy, nakoľko ich pôvod nie je z primárnej výroby celulózy a papiera, ale zo spracovania zberového papiera (napr. potlačeného);
- vzniesol otázku k uvažovanému používaniu elementárnej síry ako antikorošného činidla – či môže ovplyvniť tvorbu oxidov síry.

Zostručnená odpoveď Martina Kovačiča: Hodnotenie rozptylu sa robilo na úrovni emisných limitov podľa Záverov o BAT, čo je konzervatívny prístup, pričom v prevádzkovej realite sa očakáva dosahovanie nižších hodnôt. Špecifické podmienky v regióne boli zohľadnené použitím E stability ovzdušia vo výpočtovom modeli, teda rozptylových podmienok, ktoré nastávajú v prípade inverzie. Z predchádzajúcich skúseností pri posudzovaní projektov sa predpoklady splnili a došlo k zníženiu emisnej záťaže pre TZL. K diskutovaným teplotám bolo uvedené, že veľký rozptyl teplôt u existujúceho kotla je dôsledkom slabej možnosti regulácie, nové zariadenie bude pracovať v stabilnejšom režime bez výkyvov, čo bude mať priaznivý vplyv aj na tvorbu emisií. Teplota 850 °C je v spaľovacej komore garantovaná a požiadavka bude splnená. Spracovateľ správy o hodnotení zareagoval aj na pochybnosť o zaradení nových odpadov ako biomasa, upozornil na existenciu rozhodnutia európskeho súdu v obdobnej veci, kde tento typ odpadov bol zakategorizovaný ako biomasa dokonca aj pre kaly ČOV s malým podielom splaškových vôd. Súčasne bola upresnená informácia, že sa nespracúva novinový papier, iba kartón, lepenka, kde nie je potrebný proces de-inking. K technickej otázke teploty sa vyjadril aj zástupca navrhovateľa, potvrdil stabilitu spaľovacieho procesu a zaručenú teplotu 850 °C pri výkone nad 40 %. Doplnil informácie k použitiu elementárnej síry, ktorá sa bude používať ako antikorošné činidlo na elimináciu chlóru, emisie oxidov síry budú zachytávané v rámci odľučovacieho systému zariadenia, ktoré bude schopné zachytávať aj emisie síry pri spaľovaní DNCG.

- Zástupca mestského zastupiteľstva nastolil otázku súladu posudzovanej činnosti s platným územným plánom mesta, uviedol článok z VZN k ÚP mesta, v ktorom sa uvádza, že na území mesta sa nemá uvažovať so zariadením na spaľovanie a spoluspaľovanie odpadov - článok VZN hovorí o zásadách a regulatívoch, nešpecifikuje sa, či sú regulatívy smerné alebo záväzné

Zostručnená odpoveď Martina Kovačiča: Posúdenie súladu s územným plánom nie je primárnym účelom hodnotenia vplyvov na životné prostredie, pri spracovávaní správy o hodnotení sa vychádzalo zo stanoviska Mesta Ružomberok, ktoré bolo kladné – navrhovaná činnosť je v súlade s územným plánom (05. 09. 2022). Regulatív, neuvažovať budovanie zariadení na spaľovanie a spoluspaľovanie odpadu uvedený v článku 6 územného plánu mesta Ružomberok má v tomto prípade odporúčací charakter. V nadväznosti na ďalšie záväzné zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie v článku 6, podľa ktorého pre predmetné územie platí povinnosť realizovať zníženie emisií na veľkých a stredných zdrojoch znečisťovania ovzdušia na území mesta a využívať progresívne technológie na znižovanie zápachu z prevádzky Mondi SCP a čistiarne, náhrada súčasného kotla s následným využitím na spoluspaľovanie navrhovaných odpadov nie je v rozpore s územným plánom. Samotné povoľovanie projektu bude predmetom povolenia na Slovenskej inšpekcii životného prostredia a súčasťou všetkých podkladov pre žiadosť o vydanie povolenia musí byť aj záväzné stanovisko mesta.

- Diskusia k technickej otázke projektovaného objemu spalín z nového kotla, ktoré sú na úrovni objemu spalín súčasného kotla pri 70 % zvýšení paliva, čo vyvoláva otázku, či bude

zabezpečené dokonalé horenie a prehorenie - na 1 kg dreva treba 4,5 kubíka vzduchu; ak bude prítomné nedokonalé spaľovanie, bude vysoký obsah CO v spalinách a prekračované emisné limity; je to potrebné prepočítať, aby bolo všetko v poriadku.

Zostručnená odpoveď Vladimíra Krajčího: Bude zabezpečené dokonalé horenie, dôležitý je objem kyslíka, nový kotol bude mať inú technológiu, reguláciu s nižším kyslíkom, spaliny môžu byť objemovo rovnaké, údaje o potrebnom množstve vzduchu na 1 kg paliva sa týkajú iného typu zariadenia.

- Starosta Likavky predložil otázku k výške komína a k ovplyvňovaniu rozptylových podmienok v súvislosti s prirodzenou prekážkou, kopcom Mních.

Zostručnená odpoveď Martina Kovačiča: Program, ktorým sa modeluje, zohľadňuje aj morfológiu, okolité výšky nie len vrchov, ale aj budov v areáli, v neposlednom rade zahŕňa meteorológiu, teda smery prúdenia prevládajúcich vetrov. V tomto prípade sa špecificky hodnotil aj stav, ak by k prúdeniu nedochádzalo – inverzný stav.

- Štatutár občianskeho združenie Za zdravý Ružomberok – položil viacero otázok podľa akej smernice bola zadefinovaná biomasa:

- otázka k TRS – či v rámci posudzovania boli brané do úvahy aj iné zariadenia, ktoré sa nachádzajú v závode v rámci integrovaných povolení, nakoľko niektoré z týchto zariadení majú rozdielne hodnoty pre TRS látky v lete a v zime (zmieňovaných 6 a 8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$), a správa uvádzala hodnotu 7 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;
- prečo už v rámci tejto správy neboli brané do úvahy, resp. neboli vyhodnocované vo vzájomnej synergii a koexistencii štúdie Ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity
- či hluková štúdia bola dostatočne vyhodnotená a či jej závery boli dostatočne prebraté do správy o hodnotení;
- či v novom kotle budú spaľované aj iné látky alebo iné odpady od externých dodávateľov (otázka smerovala k deklarovanej opatreniu zabezpečiť preberanie palív vhodných kvalitatívnych parametrov od externých dodávateľov).

Zostručnená odpoveď Martina Kovačiča a Marianny Matajovej: Pre imisie TRS sú odporúčané maximálne imisné hodnoty v lete 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ a v zime 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, legislatíva nestanovuje presne tieto limity, porovnanie bolo vykonané vo vzťahu k limitnej úrovni, ktorú definuje WHO pre obťažovanie zápachom, a to je úroveň 7 μg , reálna imisná úroveň by mala byť na úrovni cca 4 μg . V rozptylovej štúdii sú zahrnuté všetky zdroje na plný výkon, nielen komíny, ale aj plošné zdroje a fugitívne emisie. Výskumy Ústavu vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity sa robili medzi rokmi 2011-2017 a vzhľadom na charakter týchto výskumov, kde sa sledovala kumulácia možných znečisťujúcich látok v životnom prostredí, je vysoký predpoklad, že výsledky odrážajú stav kumulácie spreď roku 2011, a pre nás v r. 2022 nie sú až tak relevantné. Od r. 2000 klesla rádovo záťaž znečisťujúcimi látkami, tento stav štúdie nereflektujú. Štúdie sami priznávajú, že prípadná kumulácia konkrétnych škodlivín môže pochádzať aj od iných zdrojov – nedá sa jasne určiť ich pôvod. Môže byť z priemyselnej aktivity Mondy, ale pôvod môže byť aj z dopravy, lokálnych kúrenísk, v neposlednej rade iných antropogénnych činností. Štúdie boli súčasťou širších podkladov, ale neboli použité ako relevantné vstupy pre hodnotenie súčasného stavu. K výsledkom hlukovej štúdie bolo uvedené, že špecifický nárast hluku od zdrojov súvisiacich s projektom v troch kontrolných bodoch je na úrovni od 0,2 niekde 0,8 dB. Zadefinované boli aj následné opatrenia. V správe o hodnotení sú prebraté kompletne údaje z hlukovej štúdie, vrátane tabuliek, máp, výpočtových bodov, konštatácií vo vzťahu k špecifickému hluku, ako aj celkovému hluku. Predmetom posúdenia boli výlučne biomasa a odpadová biomasa, ktorá je v zmysle zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ovzduší“) palivom, a

odpady, ktoré sa spoluspaľujú aj v súčasnosti – biokaly z Hrboltovej. Žiadne iné odpady, na ktoré by sa vzťahovali požiadavky na spoluspaľovanie odpadov, neboli predmetom posudzovania.

• Zástupca mestského zastupiteľstva, predseda komisie životného prostredia nastolil diskusiu k témam:

- zamestnanosť šoférov v súvislosti s navrhovanou činnosťou;
- spôsob uskladnenia biomasy, navýšenie dopravy;
- vizuálny vplyv nového komína;
- vplyv nemeráných emisií;
- potreba riešenia varovného systému pri neštandardných situáciách;
- diskusia o skvalitnení/rozšírení monitorovacej siete kvality ovzdušia namiesto modelov za účelom získania presnejších údajov ako z modelovania.

Zostručnená odpoveď Vladimíra Krajčího a Martina Kovačiča: V súvislosti s navrhovanou činnosťou pribudne 5 pracovných miest, ak ubudne dopravy jednej komodity, bude treba doplniť dopravu inej. Skladovanie biomasy bude na upravenej existujúcej skládke. Vizuálny vplyv komína v súvislosti s rozvojom výstavby v meste nebol špecificky hodnotený; pred 5 rokmi bol v rámci areálu 120 m komín a jeho odstránenie nemalo vplyv na rozvoj výstavby; nový komín je navrhnutý v existujúcom priestore priemyselného areálu, nemá vplyv na migráciu obyvateľstva, pre ktorú sú kľúčovým parametrom pracovné príležitosti. V rámci odpovede boli upresnené informácie, že pri modelovaní sa nevynechali žiadne emisie. V rámci odpovede boli upresnené informácie k metodikám modelovania hluku a imisii v priestore, možnosť využitia nameraných údajov bola diskutovaná ako otázna. Súčasná monitorovacia sieť v Ružomberku je nadštandardnou v rámci Slovenskej republiky, ďalšie rozširovanie menej presnými mobilnými zariadeniami je v kompetencii SHMÚ.

• Zástupca mestského zastupiteľstva vyjadril poďakovanie navrhovateľovi za zlepšenie životného prostredia zároveň so zvyšovaním výroby, mal otázku k zdrojom hluku – z novej prevádzky PS19 pri otvorených dverách a k hluku pri vypúšťaní pary - v noci na Tatranskej ceste nie je doprava, ale kontinuálny hluk z prevádzky Mondí.

Zostručnená odpoveď Vladimíra Krajčího a Martina Kovačiča: Pri neštandardných stavoch dochádza k otvoreniu poistných ventilov. Jedným z opatrení je nainštalovať poistné ventily aj s tlmičmi hluku, ktoré budú nastaviteľné na požadovanú hodnotu hlučnosti. Pre maximálny hluk, ktorý môže byť generovaný na hranici areálu priemyselnej prevádzky, sú zadefinované limity vo vyhláske ministerstva zdravotníctva, a tieto sú dodržané. Blízkosť hranice areálu a najbližších obytných budov je veľmi blízka, záťaž je tam nesporne aj v noci, v úrovniach, ktoré sú limitné, alebo v niektorých prípadoch nadlimitné. Samotný projekt kotla tento stav neovplyvní.

• Zástupca verejnosti – občan Ružomberka mal otázku k potrebe výstavby nového komína, prečo sa nevyužije existujúci komín, prípadne prečo sa neuvažovalo s nahradením kotla na tom istom mieste.

Zostručnená odpoveď Vladimíra Krajčího: Nový komín sa stavia predovšetkým z priestorových dôvodov (kvôli vzdialenosti nového kotla voči jestvujúcemu komínu). Nahradenie jestvujúceho zariadenia sa neuvažuje z dôvodu zabezpečenia plynulej prevádzky – dodávky tepla a elektrickej energie pre výrobu, aj pre mesto.

• Zástupca štátnej správy – odbor dopravy a cestných komunikácií vyjadril návrh na iniciatívu urýchlenia dostavby diaľničného úseku D1, ktorý by premávku na Tatranskej uvoľnil.

Zostručnená odpoveď Marianny Matajovej: Iniciatívu na podporu dobudovania diaľničného úseku podporia.

Na záver diskusie vystúpila Ing. Matajová, zástupkyňa navrhovateľa, ktorá po absencii ďalších príspevkov do diskusie poďakovala prítomným za účasť a verejné prerokovanie oficiálne ukončila.

Z verejného prerokovania bol vyhotovený audiovizuálny záznam, ktorý bol spolu so zápisnicou a prezenčnou listinou dňa 21. 12. 2022 doručený na MŽP SR.

4. Stanoviská, pripomienky a odborné posudky predložené k správe o hodnotení

Podľa § 35 zákona boli na MŽP SR doručené nasledovné písomné stanoviská k správe o hodnotení:

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia obehového hospodárstva, odbor odpadového hospodárstva (list č. 73837/2022 zo dňa 14. 12. 2020)

V stanovisku uvádza, že z vecnej pôsobnosti odboru odpadového hospodárstva nemá k predloženej správe o hodnotení pripomienky.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia ochrany prírody, krajiny a biodiverzity, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny (list č. 7228/2022-6.3-75258/2022 zo dňa 21. 12. 2022)

V stanovisku uvádza nasledovné (cit.) „Z hľadiska ochrany prírody a krajiny nebude navrhovaná investícia, vzhľadom k svojmu umiestneniu v dlhoročnom priemyselnom areáli, spojená s priamym vplyvom na faunu, flóru, ich biotopy, biodiverzitu, chránené územia, či prvky ÚSES v dotknutom území. Poukazuje na to aj predložená príloha č. 8 správy o hodnotení - *Štúdiá biodiverzity fauny bezstavovcov v okolí Mondi SCP Ružomberok s využitím analýzy DNA spracovaná pracovníkmi centra biológie rastlín a biodiverzity SAV (RNDr. Fedor Čiampor, PhD., RNDr. Zuzana Čiamporová-Zaťovičová, PhD.)*. Na základe výsledkov a záverov tohoto hodnotenia je možné konštatovať, že vzhľadom k absencii vzácných či ohrozených druhov fauny bezstavovcov, s výnimkou podenky (*Ecdyonurus ms/grus*) a vážky (*Sympecma fusca*) nie je predpoklad ohrozenia biodiverzity okolitého územia zmenou navrhovanej činnosti. Realizáciou podľa vyhodnoteného optimálneho variantu dôjde k nepriamym vplyvom prostredníctvom expozície imisiami znečisťujúcich látok v ovzduší a vo vodách a expozície hluku, ktoré však boli na základe plnenia ustanovených limitov vyhodnotené ako akceptovateľné (v prípade absencie limitov pre ochranu ekosystémov boli použité limity pre ochranu zdravia ľudí). Výmena predmetného zariadenia nebude zdrojom podstatnejších zmien u kvalitatívnych a kvantitatívnych parametrov odpadových vôd z produkcie navrhovateľa, resp. odpadových vôd vypúšťaných z koncového čistiaceho zariadenia (SČOV Hrboltová) do recipientu Váh (možno očakávať zvýšenie produkcie technologických odpadových vôd cca o 0,1 %). Vypúšťané vyčistené odpadové vody budú aj naďalej plniť limitné hodnoty určené pre prevádzku SČOV Hrboltová, tak ako v súčasnosti. Súčasne sa predpokladá priaznivý vplyv výmeny zariadenia a zefektívnenia systému čistenia spalín na reálne imisie v území (napriek doplneniu spaľovaných palív a odpadov výlučne o odpady s charakterom biomasy systém čistenia spalín bude doplnený o suchú sorbciu zachytávajúcu napr. kyslé zložky v spalínach /napr. HCl/, kovy a PCDD/F). Na základe uvedeného, ministerstvo konštatuje, že zmena navrhovanej činnosti „Kotol na biomasu v Mondi SCP, a.s. Ružomberok náhrada súčasného kotla na biomasu za nový“ realizovaná podľa optimálneho variantu nie je v rozpore so záujmami ochrany prírody a krajiny za dodržania nasledovných podmienok: 1. Medzi

opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie, ktoré sú uvedené v kapitole C.IV Správy o hodnotení je potrebné doplniť aj nevyhnutnosť vykonania kontroly objektov určených na odstránenie a demontáž (dielne, redukčná stanica plynu, sklady príp. iné) z dôvodu možného výskytu a hniezdenia chránených druhov avifauny, a to ešte pred samotnými búracími prácami. Búracie práce bude možné vykonávať výlučne mimo hniezdneho obdobia vtáctva (od 1.10. do 31.3). V prípade potvrdeného výskytu chránených druhov živočíchov (aktívne hniezdenie vtáctva, výskyt netopierov) na objektoch, ktoré sú predmetom búracích prác, bude potrebné požiadať o výnimku z druhovej ochrany podľa § 40 zákona č. 543/2002 Z. z. 2. Dodržať všetky ostatné preventívne opatrenia uvedené v predloženej správe o hodnotení s dôrazom na ochranu vodného toku rieky Váh ako územia európskeho významu SKUEV0253 Váh.“

Obec Liptovská Štiavnica (elektronické podanie zo dňa 15. 12. 2022)

V elektronickom podaní zo dňa 15. 12. 2022 uvádza, že obec Liptovská Štiavnica k predloženej správe o hodnotení nemá žiadne pripomienky.

Okresný úrad Ružomberok, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy ochrany ovzdušia (list č. OU-RK-OSZP-2022/011418-002 zo dňa 15. 12. 2022)

V stanovisku uvádza nasledovné (cit.): „Vzhľadom ku skutočnosti, že súčasný kotol na biomasu je prevádzkovaný viac ako 40 rokov, vzhľadom k tomu, že „predpokladaná životnosť inštalovanej technológie je cca 40 rokov, t.j. uvažovaná doba prevádzky nového kotla na biomasu bude minimálne do roku 2067, súčasne vzhľadom k tomu, že realizovaním „Projektu 2000“, ktorého predmetom bolo zvýšenie produkcie vzduchosuchoj bielenej buničiny z pôvodne povoleného maxima 1.620 ADt/deň na úroveň 1.996 ADt/deň, čím výrazne narástli aj koncentrácie likvidovaných NCG (napr. pri neskondenzovaných plynach z vyvarovacej kolóny – SOG pri H₂S z max. 128 g/Nm³ na 449,2 resp. 845,5 g/Nm³, pri metyl merkapténe z max. 208 g/Nm³ na 244,4 resp. 434,5 g/Nm³, pri dimetyl sulfide z max. 50 g/Nm³ na 63,0 resp. 181,9 g/Nm³ a dimetyl disulfide z max. 0,06 g/Nm³ na 0,1 g/Nm³, sú predpoklady a úvahy o zachovaní v súčasnosti platného emisného limitu špecifických emisií znečisťujúcich látok (TRS a SO₂ počas spaľovania DNCG a SOG) neobjektívne a nereálne. V procese povoľovania predmetnej stavby bude Okresný úrad Ružomberok, odbor starostlivosti o životné prostredie, ako dotknutý orgán štátnej správy ochrany ovzdušia požadovať stanovenie oveľa prísnejšieho emisného limitu pre tieto znečisťujúce látky. - Podmienky/odporúčania vyplývajúce z návrhu podmienok/odporúčaní vyplývajúce z Emisno-technologickej štúdie pre investíciu „Kotol na biomasu v Mondi SCP, a.s. Ružomberok – náhrada súčasného kotla na biomasu za nový“ pre účely procesu v zmysle zákona NRSR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie vypracovanej spoločnosťou EKOS Plus, s.r.o. – RNDr. Janou Madarásovou, Župné nám. 7, 811 03 Bratislava s odborným garantom Ing. Mgr. Milanom Kovačičom (číslo osvedčenia 79/967/2004-6.1) v júni 2022 – podmienka/ odporúčanie O1 až O6 - budú zapracované do podmienok súhlasu na umiestnenie a povolenie stavby predmetného veľkého zdroja znečisťovania ovzdušia orgánom štátnej správy ochrany ovzdušia.“

Okresný úrad Ružomberok, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií (list č. OU-RK-OCDPK-2022/009819-005 zo dňa 15. 12. 2022)

V stanovisku uvádza nasledovné (cit.): „Okresný úrad Ružomberok, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, ako vecne a miestne príslušný orgán štátnej správy vo veciach ciest II. a III. triedy podľa čl. I § 2 ods. 1, ods. 3 a ods. 5 a § 3 ods. 2 písmeno a/ zákona číslo 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 3 ods. 1 písmeno c/ a ods. 5 písm. a/ zákona číslo 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon

) v znení neskorších zmien a doplnkov Vás upozorňuje, že vyhovujúce dopravnokapacitné posúdenie križovatiek, ktoré je prílohou č. 5 predloženej „Správy o hodnotení“ je vypracované za predpokladu, že v decembri roku 2023 bude uvedený do prevádzky diaľničný úsek D1 – Hubová – Ivachnová.“

Okresný úrad Ružomberok, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OU-RK-OSZP-2022/011893-002 zo dňa 14. 12. 2022)

V stanovisku uvádza nasledovné (cit.): „K predloženému pripomienkovaniu k správe o hodnotení navrhovanej činnosti „Kotol na biomasu v MonDi SCP, a.s. Ružomberok – náhrada súčasného kotla na biomasu za nový“ navrhovateľa MonDi SCP, a.s. Ružomberok z hľadiska odpadového hospodárstva máme pripomienky: V správe o hodnotení v časti B.I.4. ENERGETICKÉ ZDROJE na str. 34 je uvedené: "V rámci navrhovanej investície sa uvažuje s rozšírením spaľovaných palív o niektoré nie nebezpečné odpady pochádzajúce z prevádzky nového papierenského stroja PS19 v zastúpení: # odpadu vznikajúceho pri príprave vstupnej suroviny pre papierenský stroj PS19 (k.č. 03 03 10), # a biokalu vznikajúceho pri anaeróbnom čistení odpadových vôd na ČOV PS19 (k.č. 19 08 14) /biokaly vznikajúce na aeróbnom stupni ČOV PS19 pod k.č. 19 08 12 sú spaľované na KB už v súčasnosti/, ... Oba záujmové / dopĺňané odpady sú biomasou v zmysle bodu 31 článku 3 Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách a § 8 ods. 5 písm. i) vyhlášky č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší." Správny orgán odpadového hospodárstva konštatuje, že vyššie uvedené odpady k.č. 03 03 10 a 19 08 14, s ktorými sa uvažuje ako palivom - biomasou nespĺňajú definíciu biomasy v zmysle článku 3 bodu 31 Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách a § 8 ods. 5 písm. i) vyhlášky č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, pretože vznikajú pri výrobe papiera z recyklovaného papiera a lepenky, nie z celulózy. Správny orgán odpadového hospodárstva upozorňuje na § 18 ods.2, najmä na písm. c) zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch, podľa ktorého: "energia získaná týmto spaľovaním odpadu je väčšia ako energia spotrebovaná počas procesu jeho spaľovania,". V rámci navrhovanej zmeny vznikne nový druh odpadu popolčiek s reagentami, t.j. s obsahom nebezpečných látok ako ťažké kovy a PCDD/F. Spracovateľ správy o hodnotení má za to, že vznikne nie nebezpečný odpad najpravdepodobnejšie katalógového čísla 10 01 19/O/ odpady z čistenia plynu iné ako uvedené v 10 01 05, 10 01 07 a 10 01 18. Správny orgán odpadového hospodárstva uvádza, že môže vzniknúť odpad k.č. 10 01 16 - popolčiek zo spoluspaľovania odpadov obsahujúci nebezpečné látky kategórie N - nebezpečný alebo odpad k.č. 10 01 17 - popolčiek zo spoluspaľovania odpadov iný ako uvedený v 10 01 16, kategórie O - ostatný. Konečné zaradenie odpadu bude na základe analýz popolčeka zo skúšobnej prevádzky.“

Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Ružomberku (list č. ORHZ-RK-2022/000550-001 zo dňa 21. 12. 2022)

V stanovisku uvádza, že z hľadiska ochrany pred požiarmi nemá pripomienky a nepredpokladá zvýšenie environmentálnej záťaže z dôvodu plnenia požiadaviek protipožiarnej bezpečnosti pri ďalších povolovacích konaniach.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia zmeny klímy a ochrany ovzdušia, odbor ochrany ovzdušia (list č. 75979/2022zo dňa 21. 12. 2022)

V stanovisku uvádza nasledovné (cit.): „V súčasnosti sa pre pôvodný kotol, ktorý je technologicky a morálne zastaralý uplatňujú pre niektoré znečisťujúce látky emisné limity odchylné od BAT – AEL. Z uvedeného dôvodu nie je možné starý kotol ďalej prevádzkovať a je

potrebné ho nahradiť novým moderným zariadením, ktoré je schopné plniť prísnejšie limity. Nový kotol zabezpečí energetickú stabilitu a nezávislosť v súčasnej energetickej kríze. Súčasný systém čistenia spalín pozostávajúci z elektrofiltrov a DeNOx systému na princípe SNCR bude nahradený systémom pracujúcim na princípe suchej sorbie a mechanického odlučovania s DeNOx systémom na princípe SCNR al. SCR. V prípade väčšiny emitovaných znečisťujúcich látok sa výmena kotla prejaví (aj napriek vyššiemu výkonu spaľovacieho zariadenia) poklesom maximálnych emitovaných hmotnostných tokov. Z hľadiska vplyvu na imisnú situáciu v území bola navrhovaná investícia odborne spôsobilou osobou vyhodnotená, ako plne rešpektujúca všetky zákonom stanovené požiadavky aj pre najhoršie prevádzkové a rozptylové podmienky, pričom sa v jej dôsledku neočakáva významnejšia zmena dlhodobého, ani krátkodobého znečistenia ovzdušia v oblasti. Navrhované riešenie je možné označiť za stav techniky zodpovedajúci kritériám najlepšej dostupnej techniky BAT, pričom nové zariadenie bude v prislúchajúcom rozsahu súčasne plniť aj požiadavky a podmienky národnej legislatívy. Pri splnení všetkých podmienok a požiadaviek vyplývajúcich z právnych predpisov na úseku ochrany ovzdušia, s dôrazom na voľbu najlepšej dostupnej techniky a zabezpečení dostatočných rozptylových podmienok, nemáme voči realizácii predmetnej činnosti zásadné pripomienky za podmienky, že existujúci kotol bude najneskôr pri vydaní kolaudačného rozhodnutia pre nový kotol odstavený resp. minimálne odpojený od médií (preukázať revíznou správou).“

OBČIANSKA INICIATÍVA (OI) Za zdravý Ružomberok, Občianske združenie ZDRAVÝ DOMOV, Občianske združenie OCHRANA OVZDUŠIA DOLNÝ LIPTOV, Občianske združenie ZA ZDRAVÝ RUŽOMBEROK (list zo dňa 27. 12. 2022)

V stanovisku uvádza nasledovné (cit.): „K Správe o hodnotení (SoH) navrhovanej činnosti "Kotol na biomasu v Mondi SCP a.s. Ružomberok - náhrada súčasného kotla na biomasu za nový“ navrhovateľa Mondi SCP a.s. Ružomberok dáva toto vyjadrenie:

V SoH je uvedené, že bude postavený nový kotol na biomasu, pričom sa navrhuje zvýšenie výkonu kotla zo súčasných 98,8 MW na 160 MW, čo je zvýšenie o viac ako 60%, dôjde z nárastu spaľovania biomasy vrátane odpadov z 370 000 t/rok na 631 900 t/rok, čo je viac ako 70%, zaústenie spalín sa nepredpokladá do jestvujúceho 204 m vysokého komína, ale do nového komína s výškou 150 m, čo je o 54 m menej ako pôvodná výška komína. Okolité kopce - najmä Chočské vrchy a vrch Mních má nadmorskú výšku 657 m. n. m. Mesto Ružomberok má nadmorskú výšku 535 m n. m., ale nadmorská výška Štiavničky je 513 m n. m. V ideálnom stave pri tlakovej výši je stav postačujúci, avšak pri zmenách počasia a nástupe tlakovej níže je výška nedostatočná, preto by mala byť minimálne pôvodná výška 204 m.

Podľa zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší, § 2 písm. ab) ochranou ovzdušia predchádzanie znečisťovaniu ovzdušia a obmedzovanie znečisťovania ovzdušia a znižovanie znečistenia ovzdušia s cieľom dosiahnuť úroveň kvality ovzdušia, ktorá nemá výrazne nepriaznivý vplyv na zdravie ľudí a nepredstavuje riziko pre životné prostredie a ekosystémy.

Podľa zákona č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania ŽP, § 2 písm. a) integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania je súbor opatrení zameraných na prevenciu znečisťovania životného prostredia, na znižovanie emisií do ovzdušia, vody a pôdy, obmedzenie vzniku odpadu a na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadu s cieľom dosiahnuť vysokú celkovú úroveň ochrany životného prostredia, § 2 písm. c) znečisťovanie je priame alebo nepriame zavádzanie látok, vibrácií, tepla alebo hluku ľudskou činnosťou do ovzdušia, vody alebo pôdy, ktoré môže byť škodlivé pre ľudské zdravie, môže

negatívne ovplyvňovať kvalitu životného prostredia alebo majetok, môže znehodnocovať priaznivý stav životného prostredia alebo môže narušiť iné oprávnené využívanie životného prostredia, a § 2 písm. i) emisia je priame alebo nepriame uvoľnenie látok, vibrácií, tepla alebo hluku z bodového zdroja alebo z plošných zdrojov prevádzky do ovzdušia, vody alebo pôdy,

Podľa Tab.č. B.II.I./06

Emisná charakteristika kotla na biomasu (hmotnostný tok) pred a po navrhovanej zmene pri znečisťujúcich látkach TZL, NO_x, HF, Hg, suma TK, Cd+Ti. PCDD/F. NH₃ dochádza k poklesu emisií, pri znečisťujúcich látkach CO, TOC a TRS dôjde k výraznému nárastu týchto emisií, pri znečisťujúcich látkach SO₂ a HCl dôjde buď k poklesu, alebo k nárastu podľa režimu spaľovania. Z uvedených údajov vyplýva, že dôjde k nárastu znečistenia ovzdušia znečisťujúcimi látkami CO, TOC, TRS, SO₂ a HCl, čo je v priamom rozpore s vyššie uvedenými ustanoveniami zákona o ovzduší a zákona o IPKZ. Je tiež možný nárast aj ostatných emisií, pretože doteraz nie je známa účinnosť textilného filtra na zachytávanie TZL.

Obdobná situácia s negatívnym vplyvom na kvalitu životného prostredie môže nastať, a skutočne nastáva, aj pri priamom alebo nepriamom uvoľňovaní tepla (vo forme vodnej pary) do ovzdušia, keď jeho produkcia sa podľa Tab. B.I.4./02 Produkcia tepla a elektrickej energie zvýši 2 krát.

Na verejnom prerokovaní SoH zástupca štátnej správy ochrany ovzdušia Okresného úradu Ružomberok uviedol, že vzhľadom na zložité rozptylové podmienky v Ružomberku modelovanie rozptylu emisií neposkytuje presné, resp. relevantné výstupy. Gaussov model neposkytuje dostatočnú a reálnu výpovednú hodnotu. Inými slovami spochybnil výsledky rozptylovej štúdie – imisno-prenosového posúdenia a následne aj posúdenia vplyvu emisií na zdravotný stav obyvateľov. Túto skutočnosť môžeme, ako ľudia tu bývajúcí, potvrdiť z vlastnej skúsenosti. Keď pri bezvetří, inverzii do výšky cca 200 - 250 m nad terénom a ovzduší Ružomberka naplnenom vodnou parou z prevádzok Mondi SCP, dôjde k otvoreniu havarijných ventilov na systéme zberu a likvidácie CNCG hoci len na 2 - 3 minúty, ovzdušie v Ružomberku neznesiteľne zapácha aj niekoľko hodín, pričom modelovanie imisíí zápachov TRS "preukazuje" minimálne koncentrácie.

V procese EIA sme požadovali:

- vypracovať štúdiu o rozptylových podmienkach v Ružomberku a okolí, ktorá potvrdí, že nedôjde k zhoršeniu vplyvu navrhovanej zmeny, - rozptylová štúdia bola vypracovaná, no v procese EIA boli jej výsledky orgánom ochrany ovzdušia spochybnené ako nepresné, resp. irelevantné.

- vypracovať štúdiu o únosnosti zaťaženia životného prostredia Ružomberka a okolia vo vzťahu k umiestneniu ďalšieho veľkého zdroja znečisťovania ovzdušia so samostatným komínom zatiaľ neznámej výšky, - samostatná štúdia únosnosti zaťaženia ŽP Ružomberka a okolia nebola vypracovaná, podľa vyjadrenia spracovateľa SoH je ňou práve táto SoH s prílohami, čo neakceptujeme. Všetky nezávislé (nezávislé od spravovateľa SoH a navrhovateľa) vedecké štúdie vplyvu výroby celulózy a papiera Mondi SCP na životné prostredie a zdravie obyvateľov preukazujú jej negatívny vplyv. (genotoxicita, výskum VÚVB, výskum vplyvu škodlivých látok z dopravy a negatívneho navýšenia dopravného zaťaženia, nakoľko podľa tabuľky B.I.5./01 nachádzajúcej sa na strane 39 sa dopravné zaťaženie pri biomasovom režime zvýši o 700%. t. j. namiesto jedného nákladného vozidla v súčasnosti bude Tatranská cesta zaťažená siedmymi vozidlami a výstavba obchvatu Ružomberka je v nedohľadne).

- vypracovať podrobné posúdenie zdravotného stavu obyvateľov Ružomberka, jeho mestských častí a okolitých obcí vrátane genotoxicity detí, ktoré bude realizované za účasti Mesta Ružomberok a dotknutých obcí, - nebolo vypracované nič z požadovaného s odkazom, že genotoxicita je irelevantná a zdravotný stav obyvateľov bol posúdený v HIA. Naša požiadavka bola, ako už mnohokrát, ignorovaná a to aj napriek tomu, že priamo hlavný hygienik SR potvrdil trojnásobný nárast úmrtnosti obyvateľov Ružomberka na rakovinu v porovnaní s obyvateľmi Liptovského Mikuláša. Pravdepodobne preto sú tieto naše požiadavky ignorované, pretože priamo poukazujú na poškodzovanie zdravia, najmä detí, chemickými látkami unikajúcimi z výroby celulózy Mondi SCP.

- vypracovať vyhodnotenie vplyvu navrhovanej zmeny na činnosť SČOV v Hrboltovej a obyvateľov Hrboltovej, - vypracované vyhodnotenie je možné akceptovať, nakoľko dôjde minimálne k nárastu objemu spracovávanej odpadovej vody.

- vypracovať technické opatrenia na systéme zberu a likvidácie zápachajúcich látok CNCG, SOG (TRS), ktorými bude zabezpečené vyústenie havarijných poistných ventilov tak, aby nedochádzalo k vypúšťaniu týchto vysoko koncentrovaných zápachajúcich plynov voľne do atmosféry, - vzhľadom na to, že KB je zaradený v systéme zberu a likvidácie CNCG. SOG aj DNCG a ich úniky cez havarijné ventily spôsobujú zamorenie zápachom mesta a okolia, túto našu požiadavku považujeme za oprávnenú. Ich koncentrácie sú miliardu krát vyššie ako postihnuteľné ľudským čuchom a aj pri minútových únikoch zápacha celé mesto a okolie niekoľko hodín aj dní v závislosti od smeru prúdenia vetrov a tlaku atmosféry.

- v súlade s Prílohou č. 11, bod II/10 k zákonu č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie žiadame o posúdenie aj nulového variantu, t.j. variantu, v ktorom dôjde k výmene kotla na biomasu s rovnakými výkonovými parametrami ako súčasný kotol.

Výmena existujúceho kotla za nový s rovnakými výkonovými parametrami doplnený o ďalšie čistiace zariadenia spalín by s vysokou mierou pravdepodobnosti zabezpečila plnenie zákonných požiadaviek na zníženie emisií do ŽP. Navrhovateľ pri zvyšovaní výroby celulózy Projekt 2000 a pri výstavbe papierenského stroja na spracovanie kartónu Projekt EKO plus deklaroval dostatočné kapacity na energetické zabezpečenie uvedených projektov vrátane zabezpečenia tepla na vykurovanie pre CZT Ružomberok, nikde nebola uvedená požiadavka na zvýšenie výroby tepla. Toto naše potvrdenie potvrdzujú úvodné ustanovenia správy o hodnotení z februára 2020 pre Kotol na biomasu, kde sa nikde nespomína energetická kríza ani navyšovanie pre CZT Ružomberok. Zvýšenú potrebu tepla na uvedené investičné akcie zabezpečila realizácia regeneračného kotla č. 3. (Zdroj: SoH RK3, Projekt 2000 a Projekt EKO plus.

Navrhovanou činnosťou dôjde k zvýšeniu emisií znečisťujúcich látok a tepla do ovzdušia, dôjde k nárastu množstiev odpadov, dôjde k nárastu dopravného zaťaženia, hluku, zápachu a tým k ďalšiemu zvýšeniu znečistenia nášho životného prostredia a ohrozovania a poškodzovania zdravia obyvateľov regiónu.

Účelom predkladaného investičného zámeru je podľa článku A. II. 2 výmena jestvujúceho zastaralého kotla na biomasu za nové moderné zariadenie, ktoré bude schopné v plnom rozsahu plniť nároky a požiadavky Vykonávacieho rozhodnutia Komisie EÚ 2021/2326 z 30.11.2021. ktorým sa podľa smernice EP a ER 2010/75/EÚ stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pre veľké spaľovacie zariadenia. Pre nový kotol na biomasu je uvažovaný vyšší menovitý tepelný príkon, ktorý po zohľadnení vlastných nárokov a podmienok prevádzky ako aj

nárokov externých odberateľov, vrátane potenciálneho záujmu rozvoja CZT Ružomberok je navrhovaný na úrovni max. 160 MW pri prislúchajúcom tepelnom výkone kotla v pare 187 t/hod. Spoločnosť uvažuje o doplnenie palivovej základne kotla na biomasu o nie nebezpečné odpady z recyklovaného papiera produkované na PS 19 a z prevádzky prislúchajúcej ČOV, ktoré by mali byť zaradené v zmysle bodu 31 čl. 3 smernice EP a ER 2010/75/EU o priemyselných emisiách.

V roku 2020 v rámci hodnotiacej správy spoločnosť navrhovala tepelný príkon 120 MW pri prislúchajúcom tepelnom výkone kotla v pare 144t/hod. Smernica EP a ER 2010/75/EÚ v bode 31 neobsahuje členenie na články, ale na písmená. Spracovateľ pod pojmom biomasa zrejme myslel odpad uvedený pod písm. b) iii) ako vláknitý rastlinný odpad z výroby buničiny a z výroby papiera a celulózy, ak sa spolu spaľuje na mieste výroby a vytvorené teplo sa zhodnocuje.

Navrhovateľ ďalej neuvádza, podľa ktorej definície pojmu biomasa bude postupovať, nakoľko v správe uvádza tento pojem definovaný v rozsahu smernice EP a ER 2010 75/EÚ zo dňa 17.12.2010 ako aj 2001/77/ ES z 27.02.2001 o podpore obnoviteľných zdrojov.

V rámci požadovaného rozsahu hodnotenia, ktoré bolo určené podľa §30 zákona č. 24/2006 Z. z. Ministerstvom v rozhodnutí zo dňa 25.10.2022 bola uvedená požiadavka na podrobnejšie rozpracovanie kapitoly III. 1 správy o hodnotení navrhovanej činnosti o vplyvoch navrhovanej činnosti na obyvateľstvo s ohľadom na únosnosť životného prostredia v meste Ružomberok. Únosnosť je definovaná ako také zaťaženie územia ľudskou činnosťou, pri ktorom nedochádza k poškodzovaniu životného prostredia, najmä jeho zložiek, funkcií ekosystémov alebo ekologickej stability. Táto únosnosť nebola posudzovaná v súlade s metodikou na stanovenie limitov využívania krajiny, resp. záver nezodpovedá ani jednej z metodík- napr. Drdoš, J., Hrnčiarová, T.: Únosnosť- Metodika na stanovenie limitov využívania krajiny, Folia geographica 8, 2005.

V správe o hodnotení sa nachádza viacero konštatovaní, napr. na str. 178 ohľadom zhoršenia kvality ovzdušia- významnejšie sa nezmení ani dlhodobý ani krátkodobý režim znečistenia v oblasti zdroja. Toto je v priamom rozpore s výsledkom rozptylovej štúdie a novými limitmi uvedenými v správe, nakoľko navýšením kapacity o takmer 60% v dôsledku technických zmien a navýšení objemu spaľovania dôjde k priamemu navýšeniu hodnôt SO_x. Kvalita ovzdušia sa priamoúmerne zhorší aj navýšením počtu potrebných nákladných vozidiel, kde podľa predpokladov a výpočtov v tabuľke na strane 39 sa počet nákladných vozidiel má zvýšiť o 700%.

Na strane 152 sa v správe konštatuje, že zdravie ovplyvňuje hlavne životný štýl obyvateľov, životné podmienky, genetická výbava a úroveň zdravotníctva. Zároveň sa uvádza, že vo vzťahu k životnému štýlu, genetickej výbave a úrovni zdravotníctva nie je v danom území predpoklad odchýlky od bežného štandardu ktorejkoľvek porovnateľne urbanizovanej oblasti v SR. Zarážajúce je tvrdenie, že genetická výbava ako jeden z determinantov nebola v rámci štúdie od Dr. Drastichovej vôbec preskúmaná, napriek tomu je spomínaná ako determinant. Štúdia by mala vychádzať z reálnych analytických dát a nie z domnienok.

V správe je nedostatočným spôsobom spomínané resp. navrhovateľ sa dostatočným spôsobom nevysporiadal s návrhom a riešením havarijného zabezpečenia jednotlivých druhov odpadov pred ich energetickým zhodnotením, a to vrátane pomocných látok, najmä s ohľadom na predpokladané spracúvané množstvá. Odhadom je to okolo cca 630 000 ton/rok biomasy, ktorú je potrebné niekde uskladniť v súlade so zákonom o odpadoch a o protipožiarnej bezpečnosti. V rámci

záverečnej správy o hodnotení sa nenachádza ani riadna protipožiarna štúdia a ani systém včasného varovania obyvateľstva v súlade so zákonom o civilnej ochrane.

Čo sa týka spracovanej akustickej štúdie, jej autori sami uvádzajú, že nazberané dáta nie sú dostatočným podkladom na zisťovanie. V závere konštatujú, že namerané hodnoty na Tatranskej ceste č. 5057 už v súčasnosti vysoko prekračujú prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku v zmysle vyhlášky č. 549/2007 Z. z. a zároveň uvádzajú, že v tomto meracom mieste je hluk spôsobený hlavne dopravou, ktorá nesúvisí s prevádzkou navrhovateľa, ale s cestnou komunikáciou I/18. Zároveň uvádza, že dobudovaním novo navrhovaných objektov akustická situácia bude ovplyvnená hlavne nárastom intenzity prejazdu nákladných vozidiel, ktorý len z časti prislúcha novej investícií. V obci Lisková budú prekročené prípustné limity určujúcich hodnôt hluku. Rovnako sa to dotýka obce Štiavnička. Spracovateľ však uvádza, že na celkovú akustickú situáciu nebude mať takmer žiadny vplyv. Spracovateľ pri východiskových podkladoch však vychádza len z niekoľkých meraní, ktoré sa vykonali večer. Problematické a veľmi hlučné je uvoľňovanie nahromadenej pary v noci, ktoré sa deje veľmi často. Na verejnom prerokovaní bolo prisľúbené od navrhovateľa, že budú použité ventily s odhlučnením.

V rámci záverečnej správy v časti navrhované opatrenia C. IV. 1 územnoplánovacie opatrenia sa uvádza, že sa nevyžadujú opatrenia na zosúladenie stavu v rámci všetkých troch stupňov činnosti - v rámci fázy prípravy, realizácie a ani prevádzky. Územný plán Mesta Ružomberok, ktorý bol prijatý ako všeobecne záväzné nariadenie a má silu podzákonného predpisu vo svojom doplnku č. 8, ktorý bol schválený ako VZN č. 6/2020 je v príkrom rozpore s týmto konštatovaním. Na území mesta sa nemá uvažovať s budovaním spaľovní a zariadení na spoluspaľovanie odpadov.

V správe absentuje požadované hodnotenie navrhovanej činnosti a jej vplyvy na najbližšiu obytnú zónu. Je pravdou, že v niektorých kapitolách sa nachádza zmienka o bytových domoch na ul. Tatranská cesta a Za dráhou, absentuje však posúdenie na obytný komplex rodinných domov v Štiavničke ako aj Liskovej prípadne v Martinčeku, ktorý je výškovo v obdobnej výške ako zaústenie komína.

Pri vypracúvaní správy o hodnotení sa podľa nášho názoru nedostatočne vysporiadal s ustanoveniami Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie.

Svoje vyjadrenie a jeho závery opierame o ustanovenia zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Zákon o EIA) najmä §2 podľa ktorého:

Účelom posudzovania vplyvov na životné prostredie je najmä zabezpečiť vysokú úroveň ochrany životného prostredia, komplexne zistiť, opísať a vyhodnotiť priame a nepriame vplyvy na životné prostredie, objasniť a porovnať výhody a nevýhody návrhu navrhovanej činnosti, určiť opatrenia, ktoré zabránia alebo zmenšia znečisťovanie alebo poškodzovanie životného prostredia, získať objektívny odborný podklad pre schválenie a vydanie rozhodnutia o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

Tiež aj o ustanovenia § 5 a § 8 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí, podľa ktorého § 5 Únosné zaťaženie územia je také zaťaženie územia ľudskou činnosťou, pri ktorom nedochádza k

poškodzovaniu životného prostredia, najmä jeho zložiek, funkcií ekosystémov alebo ekologickej stability.

Podľa § 8 ods. / Znečisťovanie životného prostredia je vnášanie takých fyzikálnych, chemických alebo biologických činiteľov do životného prostredia v dôsledku ľudskej činnosti, ktoré sú svojou podstatou alebo množstvom cudzorodé pre dané prostredie. A podľa § 8 ods. 2 poškodzovanie životného prostredia je zhoršovanie jeho stavu znečisťovaním alebo inou ľudskou činnosťou nad mieru ustanovenú osobitnými predpismi.

Záver:

Občianska iniciatíva *Za zdravý Ružomberok* požadovala v SoH vyhodnotiť závažné negatívne skutočnosti a vplyvy výroby celulózy a papiera, ktorých je navrhovaný kotol na biomasu neoddeliteľnou súčasťou, na životné prostredie a zdravie obyvateľov Ružomberka a okolia, ktoré boli zistené v nezávislých štúdiách a výskumných správach: genotoxicita u detí, výskumné správy VÚVB Tatranská Javorina, trojnásobný nárast úmrtnosti obyvateľov Ružomberka na onkologické ochorenia v porovnaní s obyvateľmi Liptovského Mikuláša potvrdený hlavným hygienikom SR

V SoH a prílohách sú tieto skutočnosti úplne ignorované, bagatelizované, resp. neboli uvedené žiadne relevantné štúdie, ktoré by preukazovali opak. Preto my, ako obyvatelia Ružomberka a okolitých obcí navrhujeme nulový variant, t.j. v ktorom dôjde k výmene kotla na biomasu s rovnakými výkonovými parametrami ako súčasný kotol s doplnením zariadení na čistenie spalín a požadujeme od Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, aby s ohľadom na vyššie uvedené zmenu navrhovanej činnosti neodporučil. “

Obec Lisková (list č. 3170/2022 zo dňa 28. 12. 2022)

V liste uvádza, že správa o hodnotení bola od 25. 11. 2022 do 27. 12. 2022 zverejnená na úradnej tabuli obce ako aj na webovej stránke obce.

Mesto Ružomberok (list č. OTS 350/2022-MM zo dňa 23. 12. 2022)

V stanovisku uvádza nasledovné (cit.): „

1. Navrhovaná zmena činnosti pre vylúčenie pochybnosti o súlade s územným plánom mesta si vyžiada zmenu a doplnenie územnej plánovacej dokumentácie v časti zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie čl. 6 ods. 1.
2. Realizovať dostupné technické a stavebné opatrenia na monitorovanie emisií hluku s cieľom obmedzenia hluku v okolí prevádzky.
3. Zabezpečiť efektívne informovanie Mesta o neštandardných situáciách v prevádzke majúcich dopad na životné prostredie a zápachovú situáciu v oblasti.
4. Zohľadniť povinnosti vyplývajúce z nového zákona o ochrane ovzdušia.
5. Rozšíriť automatický monitorovací systém spalín (emisií) o merania HF a HCl
6. Prednostne hľadať možnosti pre materiálové zhodnocovanie odpadov uvažovaných pre energetické zhodnocovanie.
7. Obmedzovať vykonávanie súvisiacich hlučných činností vo vonkajších priestoroch vo večerných a nočných hodinách na nevyhnutné minimum.
8. Zabezpečiť analyzovanie spalovaných odpadov v rozsahu požiadaviek BAT.
9. Mesto žiada zabezpečiť adekvátnymi opatreniami pri celkovom vyhodnotení, aby nedochádzalo k celkovému zhoršeniu oblasti ochrany ovzdušia v dôsledku zmeny navrhovanej činnosti. “

Obec Martinček (elektronické podanie zo dňa 10. 01. 2023)

V elektronickom podaní zo dňa 10. 01. 2023 uvádza, že správu o hodnotení obec zverejnila od 24. 11. 2022 do 26. 12. 2022.

5. Vypracovanie odborného posudku v zmysle § 36 zákona

Odborný posudok k navrhovanej činnosti podľa § 36 zákona vypracovala na základe určenia MŽP SR listom č. 3088/2023-11.1.2/ss-7612/2023 zo dňa 24. 01. 2023, Ing. Mariana Kohútová zapísaná v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie pod číslom 650/2017/OPV (ďalej len „spracovateľka posudku“). Spracovateľka posudku pri jeho vypracovaní spolupracovala s RNDr. Dagmar Hullovou a Mgr. Petrom Hujom.

Odborný posudok bol vypracovaný na základe správy o hodnotení, stanovísk k správe o hodnotení, záznamu z verejného prerokovania navrhovanej činnosti a ostatných písomností dostupných MŽP SR, ako aj na základe vlastných poznatkov a zistení.

Odborný posudok obsahuje všetky zákonom stanovené náležitosti. V odbornom posudku boli vyhodnotené najmä: úplnosť správy o hodnotení; stanoviská podľa § 35 zákona; úplnosť zistenia kladných a záporných vplyvov navrhovanej činnosti vrátane ich vzájomného pôsobenia; použité metódy hodnotenia a úplnosť vstupných informácií; návrh technického riešenia s ohľadom na dosiahnutý stupeň poznania, ak ide o vylúčenie alebo obmedzenie znečisťovania alebo poškodzovania životného prostredia; návrh opatrení a podmienok na prípravu, realizáciu navrhovanej činnosti, vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti.

Spracovateľka posudku nemá k správe o hodnotení z hľadiska obsahu a správnosti uvádzaných informácií závažné pripomienky. Uvádza niekoľko informácií, ktoré by z jej pohľadu viedli k lepšiemu poznaniu problematiky. Podľa jej záverov však správa o hodnotení obsahuje všetky náležitosti, ktoré sú stanovené v prílohe č. 11 zákona a sú v nej tiež rozpracované všetky špecifické požiadavky podľa stanoveného rozsahu hodnotenia. Na základe preštudovania správy o hodnotení, predložených podkladov ako aj doplňujúcich informácií a obhliadky dotknutej lokality a jej okolia, a na základe vlastného odborného názoru spracovateľka posudku konštatuje, že spracovatelia správy o hodnotení identifikovali všetky podstatné negatívne aj pozitívne vplyvy navrhovanej činnosti a správne ohodnotili mieru ich významu. Spracovateľka posudku hodnotí použitie metódy kritickej analýzy a metódy hodnotiaceho opisu, kombinovanej s bodovým systémom hodnotenia, za dostatočne adekvátne a štandardné pre spracovanie dokumentov obdobného charakteru. Celkovo hodnotí úroveň spracovania správy o hodnotení navrhovanej činnosti na vysokej odbornej úrovni a uvedené drobné neurčitosti hodnotí ako informácie bez vplyvu na výstupy a závery hodnotenia vplyvov na životné prostredie uvedené v správe o hodnotení. Uskutočnené verejné prerokovanie spracovateľa posudku vyhodnotila tak, že splnilo svoj účel z pohľadu prezentácie navrhovanej činnosti, aj z pohľadu vyjasnenia a doplnenia informácií. Pri vypracovaní odborného posudku bolo z kontextu otázok a odpovedí identifikované, že vo vyhotovenom písomnom zázname z verejného prerokovania boli niektoré otázky zo strany zástupkyne verejnosti omylom nesprávne označené, a tak stotožnené so zástupkyňou navrhovateľa. Opravený zápis bol súčasťou posudku.

Výsledky procesu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie podľa zákona preukázali v dostatočnej miere, že realizácia navrhovanej činnosti je v súlade s platnými všeobecne záväznými predpismi, normami a kritériami trvalej udržateľnosti a humánno-environmentálnej únosnosti.

Záverom spracovateľka odborného posudku konštatuje, že výsledky hodnotenia v správe o hodnotení, preskúmanie v rámci spracovania odborného posudku, doručené písomné stanoviská, a výsledok verejného prerokovania nepreukázali skutočnosti, ktoré by znamenali spoločensky neprijateľné riziko poškodenia alebo ohrozenia životného prostredia, vrátane zdravia, prípadne by znemožňovali realizáciu navrhovanej činnosti z dôvodu nesúladu navrhovanej činnosti s platnou legislatívou Slovenskej republiky a EÚ.

Spracovateľka posudku odporučila realizáciu navrhovanej činnosti za podmienky kontrolovaného splnenia požiadaviek obsiahnutých v predložených stanoviskách, zapracovaných do návrhu opatrení a návrhu monitoringu a poprojektovej analýzy.

Odporúčania a závery z odborného posudku boli použité ako podklad pri spracovaní tohto záverečného stanoviska.

Odborný posudok bol doručený na MŽP SR dňa 22. 03. 2023.

IV. KOMPLEXNÉ ZHODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

Celkové vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie boli vyhodnotené na základe výsledkov procesu posudzovania vplyvov nasledovne:

Vplyvy na obyvateľstvo a zdravotné riziká

Priamo dotknutým obyvateľstvom v súvislosti s navrhovanou činnosťou je obyvateľstvo obcí, v ktorých katastrálnom území sa nachádza dotknutý priestor výrobného areálu, t.j. mesto Ružomberok, obec Štiavnička a Lisková. Za najbližšiu obytnú zástavbu možno považovať obytnú zástavbu na Tatranskej ulici v meste Ružomberok. Od lokality umiestnenia nového KB je táto obytná zástavba vzdialená cca 300 m ďalej sú to, rodinné domy na severozápadnom okraji obce Štiavnička vo vzdialenosti cca 700 m a rodinné domy na juhozápadnom okraji obce Lisková vzdialené cca 1 100 m. Za ďalšie dotknuté obyvateľstvo možno považovať obyvateľstvo obcí nachádzajúcich sa vo vymedzenom dotknutom území.

Počas realizácie navrhovanej činnosti budú vplyvy na obyvateľstvo spojené so stavebnou činnosťou, t.z. zaťaženie hlukom, emisiami zo spaľovacích motorov a prašnosťou spôsobenou najmä z dopravy a prípravy územia ako aj demolačných prác. Všeobecne sa jedná o vplyvy dočasné, s premenlivými intervalmi a premenlivou intenzitou. Ich dopad závisí od viacerých faktorov, napr. časového harmonogramu prác a klimatických podmienok, ale je možné ho zmierniť organizačnými a technickými opatreniami, predovšetkým dodržiavaním požadovanej technologickej disciplíny. V súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti môže byť ovplyvnené obyvateľstvo napr. krátkodobými dopravnými obmedzeniami. Pozitívny sociálno-ekonomický

vplyv predstavuje vytvorenie pracovných príležitostí pre zamestnancov, napríklad stavebných firiem, firiem v oblasti strojárstva, prepravných firiem.

Súčasťou správy o hodnotení bola rozptylová štúdia, ktorej predmetom bolo imisno-prenosové posudzovanie vplyvu navrhovanej činnosti na kvalitu ovzdušia v dotknutej oblasti znečisťujúcimi látkami emitovanými KB ako aj odhad podielu zdroja znečisťovania ovzdušia po realizácii navrhovanej činnosti na znečisťovaní ovzdušia v hodnotenej oblasti. Súčasťou rozptylovej štúdie bolo aj hodnotenie priestorového rozloženia poľa koncentrácií emitovaných znečisťujúcich látok, ako aj hodnotenie kvality ovzdušia vo vybraných bodoch pred a po realizácii navrhovanej činnosti. Výsledky rozptylovej štúdie ukázali, že pri danej štruktúre súčasných zdrojov znečisťovania ovzdušia a emisnej výdatnosti ostatných technológií v dotknutej lokalite po realizácii navrhovanej činnosti prakticky ani dlhodobý, ani krátkodobý režim znečistenia ovzdušia sa v oblasti zdroja významnejšie nezmení, a to ani v prípade najnepriaznivejšieho variantu. Posudzovaný zdroj znečisťovania ovzdušia so svojimi emisno-technologickými parametrami vyhovuje všetkým zákonom stanoveným požiadavkám aj pre najhoršie prevádzkové a rozptylové podmienky (konzervatívny odhad).

Vplyvy navrhovanej činnosti s súvislosti s hlukovou záťažou navrhovanej činnosti boli podrobne posúdené a vyhodnotené v rámci predloženej hlukovej štúdie. Na základe záverov hlukovej štúdie je možné konštatovať, že dopad navrhovanej činnosti vo väzbe na hlukovú situáciu v najbližších územiach v podstate nezhoršuje súčasný stav a teda dopad navrhovanej činnosti v tejto súvislosti by mohol byť akceptovateľný.

Vplyv navrhovanej činnosti v súvislosti s dopravnou situáciou v dotknutej oblasti bol podrobne posúdený v rámci predloženého dopravno-kapacitného posúdenia, z ktorého záverov je možné konštatovať, že posudzované dopravné napojenie cez predmetné križovatky na štátnej ceste I/18 bude po realizácii navrhovanej činnosti kapacitne vyhovovať pre výhľadové obdobie 20 rokov (rok 2044 vrátane).

Navrhovaná činnosť a jej príspevok k zaťaženiu dotknutého územia môže byť zdrojom obáv u okolitých obyvateľov, ktoré môžu mať nepriaznivý vplyv na ich pohodu a psychiku. Mieru a rozsah tohto vplyvu nie je možné kvantifikovať, je možné v určitej miere tomuto vplyvu predchádzať a to napríklad prostredníctvom zabezpečenia informovanosti obyvateľstva dotknutých obcí o parametroch výstupov činností v rámci výrobného areálu. Navrhovateľ v tejto súvislosti dlhodobo uskutočňuje viaceré kroky v podobe pravidelných sprístupňovaní výstupov emisného a imisného monitoringu, pravidelného merania hluku alebo zriadenie tzv. Zelenej linky a podobne. Navrhovateľ taktiež pravidelne komunikuje svoje zámery so starostami dotknutých obcí a mestom, ale aj občanmi v rámci pravidelne konaného podujatia s názvom Environmentálny deň.

Navrhovateľ významne ovplyvňuje socio-ekonomické charakteristiky dotknutého obyvateľstva. Spoločnosť navrhovateľa predstavuje najväčšieho spracovateľa dreva a výrobcu celulózy a papiera na Slovensku a má viac ako 1400 interných zamestnancov, čo tvorí viac ako 5 % z celkového počtu zamestnaných v celom ružomerskom okrese. Externe zamestnáva niekoľko tisíc ďalších ľudí v rámci dodávateľského reťazca.

V súvislosti s hodnotením vplyvu navrhovanej činnosti na verejné zdravie bola vypracované a predložené hodnotenie zdravotných rizík, tzv. HIA. Toto hodnotenie bolo vykonané odborne

spôsobilou osobou v súlade s vyhláškou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 233/2014 Z. z. o podrobnostiach hodnotenia vplyvov na verejné zdravie. Ako potenciálne zdravotné vplyvy, ktorým sa HIA venovala, boli identifikované vplyvy navrhovanej činnosti na kvalitu ovzdušia (vrátane zápachu), na hlukovú situáciu v dotknutom území a vplyvy na psychickú pohodu obyvateľov v okolí prevádzky. Pri hodnotení zdravotného rizika chemických faktorov sa brala do úvahy len inhalačná cesta expozície, pričom sa odhad zdravotného rizika vykonal nielen pre dospelých, ale aj pre deti. Na hodnotenie zdravotného rizika boli použité jestvujúce zdroje prevádzkovateľa, imisné koncentrácie odpovedajúce reálnym emisným pomerom v prevádzke a v prípade nového KB imisné koncentrácie konzervatívne odpovedajúce emisiám pri jeho menovitom výkone a hornej hranici emisných limitov. Prahové (nekarcinogénne) účinky boli hodnotené pre chemické látky: SO₂, CO, NO₂, PM₁₀+PM_{2,5}, benzén (konzervatívne reprezentuje TOC), HCl, HF, NH₃, H₂S, TCDD (konzervatívne reprezentuje PCDD/F), Hg, Cd (konzervatívne reprezentuje skupinu kovov Cd+Tl) a Ni (konzervatívne reprezentuje skupinu ostatných ťažkých kovov). Najvyššie hodnoty koeficientu nebezpečenstva (HQ) boli vypočítané pre TRS (H₂S) na úrovni 0,06240 pre dospelých a 0,06296 pre deti (ref. bod Hrboltová – východ) a sú hlboko pod indikačnou hodnotou 1. Najvyšší vypočítaný index rizika (HI), zodpovedajúci sume všetkých HQ, bol vypočítaný na úrovni 0,08076/0,08149 (dospelí/ deti) rovnako pre referenčný bod Hrboltová - východ, a aj ten je hlboko pod indikačnou hodnotou 1, t.j. hodnotené chemické látky nepredstavujú zvýšené zdravotné riziko nekarcinogénnych účinkov pre dospelú a detskú populáciu. Bezprahové (karcinogénne) účinky boli hodnotené pre benzén, TCDD, Cd a Ni. Úroveň expozície bola prepočítaná na celkovú predpokladanú dĺžku života exponovanej osoby (70 rokov). Kvantitatívnym vyjadrením rizika karcinogénnych účinkov je celoživotné riziko vzniku rakovinového ochorenia pre dotknutú populáciu (APCR), pričom zdravotne bezpečná je hodnota APCR < 10⁻⁶. Hodnota APCR pre znečisťujúce látky emitované prevádzkou navrhovateľa po realizácii navrhovanej činnosti sa pohybuje maximálne na úrovni 1,35.10⁻¹⁰ (benzén), t.j. nebude prekročená spoločensky prijateľná celoživotná miera vzniku rakoviny. Z hľadiska vplyvu zápachu maximálne krátkodobé koncentrácie H₂S (TRS) boli vyhodnotené ako rešpektujúce prah zápachu, a nemali by preto obťažovať obyvateľov zápachom. Sírovodík v riešených koncentráciách nemá negatívny vplyv na zdravie obyvateľov, nemá karcinogénne, ani reprodukčné účinky a nemá dokázaný vplyv na vznik vývojových porúch plodu.

S ohľadom na vyššie uvádzané skutočnosti v predložených odborných štúdiách, ako aj po komplexnom posúdení navrhovanej činnosti, pri ktorom bol zohľadnený stav využitia územia a jeho únosnosť, je možné konštatovať, že vplyvy navrhovanej činnosti na obyvateľstvo možno celkovo hodnotiť ako akceptovateľné.

Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny geodynamické javy a geomorfologické pomery

Realizáciou navrhovanej činnosti bude horninové dotknuté len v rozsahu potrebných zemných prác pri výstavbe nových stavebných objektov. Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti sa kontaminácia horninového podlažia cudzorodými látkami dá potenciálne očakávať len v prípade havarijných situácií a to podobe úniku používaných pomocných látok a iných nebezpečných látok.

Havarijné zabezpečenie prevádzky bude riešené vhodnými technologickými prvkami, aby sa zabránilo kontaminácii, ako napr. nepriepustné, vyspádované, vhodne povrchovo ošetrené podlahy, taktiež záchytné jímky/vane, dostupnosť postačujúceho množstva príslušného absorpčného prostriedku, rešpektovanie zásad pri skladovaní nebezpečných látok a podobne.

Z hľadiska vplyvov na uvedené zložky prírodného prostredia sa uplatňuje vplyv na horninové prostredie v rozsahu potrebných zemných prác pre výstavbu nových stavebných objektov a potenciálny vplyv na horninové prostredie z hľadiska rizika havarijného znečistenia, ktoré je možné eliminovať preventívnymi opatreniami. S ohľadom na charakter navrhovanej činnosti sa vplyv na horninové prostredie, nerastné suroviny geodynamické javy a geomorfologické pomery nepredpokladá.

Vplyvy na pôdu

Navrhovaná činnosť si vyžiada nový trvalý záber pôdy pre realizáciu niektorých nových stavebných objektov, už v súčasnosti prevažne zastavanej a spevnenej plochy v rámci prevádzkového areálu navrhovateľa. V čase prevádzky navrhovanej činnosti je potenciálne riziko priamej kontaminácie pôdy spojené len s havarijnými, nakoľko však budú všetky prevádzkové priestory s takýmto rizikom príslušne havarijne zabezpečené, toto riziko sa reálne obmedzuje len na úniky látok počas ich transportu. Z hľadiska nepriamej kontaminácie okolitých pôd možno uvažovať len o expozícii pôd imisiám, pričom vo vzťahu k tomuto typu kontaminácie je indikatívna celková ročná emisia znečisťujúcich látok zo zdroja znečisťovania ovzdušia. Z pohľadu možnej acidifikácie pôd sú významné najmä emisie SO₂ a NO_x. V záujmovom území sa však presadzujú prevažne karbonátové pôdy nenáchylné na acidifikáciu, do ktorých v malom rozsahu z východu vo vyšších polohách zasahujú pôdy s nižšou pufracnou schopnosťou, stredne náchylné na acidifikáciu. Na základe uvedeného tak nie je pre navrhovanú činnosť odôvodnený predpoklad významnejšieho príspevku k acidifikácii pôd dotknutého územia. Na základe uvedeného je možné konštatovať, že navrhovaná činnosť je pre pôdy v dotknutom území environmentálne akceptovateľná.

Vplyvy na ovzdušie

Realizácia navrhovanej činnosti bude spojená s výstavbou nových stavebných objektov ako aj s úpravou existujúcich stavebných objektov a následne inštaláciou novej technológie, ktoré si vyžadujú použitie vhodnej stavebnej techniky a dopravné zabezpečenie. Táto etapa bude spojená s emisiami znečisťujúcich látok zo spaľovacích motorov a prašnosťou so stavebnej činnosti. Trvanie realizačnej etapy sa odhaduje na cca 3 roky.

Prevádzkovanie KB bude spojené s emisným zaťažením ovzdušia pri manipulácii s biomasou, vyskladňovaní, skladovaní a manipulácii s odpadmi (predovšetkým s biokalmi zo SČOV Hrboltová), manipulácii s materiálom lôžka - pieskom, manipulácii so zvyškami zo spaľovania a čistenia spalín a spaľovaní palív t.z. odpadu a prevádzkových plynov. Navrhovaná činnosť nezmení charakter prevádzky ako zdroja znečisťovania ovzdušia, vykonávané činnosti a prislúchajúce emitované znečisťujúce látky ostanú nezmenené.

Vplyv zmenenej emisnej situácie na zdroji na imisnú situáciu v dotknutom území bol posúdený v rámci predloženej rozptylovej štúdie vypracovanej odbornou spôsobilou osobou RNDr. Gabrielom Szabóom, CSc. Pre zabezpečenie vysokej miery ochrany životného prostredia bol pre vykonané hodnotenie zvolený vysoko konzervatívny prístup pre výber vstupných hodnôt do výpočtov a doplnený bol výpočet pre zhoršené rozptylové podmienky. Výpočet bol realizovaný pre 19 referenčných bodov zodpovedajúcich obytným územiám dotknutých a okolitých obcí, prípadne objektom občianskej vybavenosti v rámci mesta Ružomberok. Výsledky výpočtov boli porovnané a vyhodnotené voči imisným limitom ustanoveným slovenskou legislatívou, alebo v prípade ich absencie voči iným odporúčaným hraničným hodnotám.

Na blízkej komunikácii I/18 je intenzita automobilovej dopravy cca 30 000 vozidiel za deň, pričom na nákladnú dopravu z tohto počtu pripadá cca 4 000 vozidiel. Predpokladaný príspevok navrhovanej činnosti k súčasnému dopravnému zaťaženiu možno pri konzervatívnom prístupe odhadnúť na cca 45 až 53 NA/deň, t.j. tento príspevok predstavuje v celomestskom koncepte menej ako 1% prevádzkovaných vozidiel (tranzitných, aj lokálnych). Na základe hodnotenia odborne spôsobilaj osoby je takýto príspevok len málo významný a z pohľadu štatistickej nepresnosti modelových výpočtov zanedbateľný, preto modelové výpočty pre príspevok navrhovanej investície v podobe mobilných zdrojov neboli osobitne vykonané. Súčasne možno konštatovať, že maximá tohto príspevku sa vyskytujú v blízkosti komunikácií, a preto nie je predpoklad ich sčítania s maximami od zdrojov technológie.

Na základe vyššie uvedeného hodnotenia odborne spôsobilá osoba záverom konštatuje, že pri danej štruktúre jestvujúcich zdrojov znečisťovania ovzdušia a emisnej výdatnosti ostatných technológií v lokalite sa po realizácii investičného zámeru prakticky významnejšie nezmení ani dlhodobý, ani krátkodobý režim znečistenia ovzdušia v oblasti zdroja, a to ani v prípade najnepriaznivejšieho variantu. Súčasne posudzovaný zdroj znečisťovania ovzdušia svojimi emisno-technologickými parametrami vyhovuje všetkým zákonom stanoveným požiadavkám aj pre najhoršie prevádzkové a rozptylové podmienky (konzervatívny odhad).

Vplyv navrhovanej činnosti na kvalitu ovzdušia sa pri danej štruktúre súčasných zdrojov znečisťovania ovzdušia a emisnej výdatnosti ostatných technológií v lokalite po realizácii navrhovanej činnosti prakticky ani dlhodobý, ani krátkodobý režim znečistenia ovzdušia v oblasti zdroja významnejšie nezmení, a to ani v prípade najnepriaznivejšieho variantu. Pre niektoré znečisťujúce látky, vrátane PM₁₀, pre ktorú je územie oblasťou riadenia kvality ovzdušia, je očakávaný pozitívny vplyv z hľadiska celkových emisií, ale aj krátkodobých koncentrácií. Tento vplyv súvisí s návrhom účinného systému čistenia spalín. Ďalší súvisiaci pozitívny vplyv je vytvorenie možnosti ďalšieho rozvoja sústavy centrálného zásobovania teplom (ďalej len „CZT“) mesta Ružomberok, čo prinesie ďalšiu redukciu malých a stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia v podobe lokálnych energetických zdrojov s podstatným vplyvom na imisnú situáciu v dotknutom území.

Vplyvy na klimatické pomery

Nové stavebné objekty a spevnené plochy sa budú realizovať v priestore, ktorý je už v súčasnosti prevažne tvorený zastavanými a spevnenými plochami. Záujmová lokalita je súčasťou rozsiahleho a dlhoročného priemyselného komplexu v zastavanom území väčšieho sídelného útvaru, z čoho vyplýva, že nie je dôvodný predpoklad relevantného vplyvu na miestnu mikroklímu.

Z hľadiska emisií skleníkových plynov bude prevádzka KB zdrojom emisií CO₂ zo spaľovania palív a odpadov, vodnej pary z prevádzky chladenia, a bude spojená s emisiami CO₂ aj nepriamo. Výmena KB nebude spojená s realizáciou nového zdroja vodnej pary, ani nebude súvisieť so zmenou emisií vodnej pary oproti súčasnosti. Bilancia emisií CO₂ zo spaľovacieho zariadenia kotla sa v súvislosti s navrhovanou zmenou nezmení, nakoľko fosílné palivo (zemný plyn) bude používané tak ako doteraz a to len pri nábehoch a pre stabilizáciu horenia, a ostatné palivá a odpady, ktorých spaľovanie bude pokrývať zvýšený výkon zariadenia budú mať biogénny pôvod, t.j. z hľadiska bilancie skleníkových plynov sú považované za „CO₂ neutrálne“. Na druhej strane bude u nového KB zvýšená produkcia tepla a elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie, ktorá má potenciál nahradiť energiu získanú spaľovaním fosílnych palív. Vplyv

navrhovanej činnosti na klimatické pomery je možné je hodnotiť ako akceptovateľný, v súvislostiach s emisiami skleníkových plynov ako priaznivý.

Vplyvy na vodné pomery

Počas realizácie navrhovanej činnosti a jej následnej prevádzky sa uplatňuje potenciálne riziko znečisťovania podzemných vôd v dôsledku havarijného úniku znečisťujúcich látok z dopravných prostriedkov a stavebných mechanizmov, ktorému sa dá účinne predchádzať príslušným zabezpečením indikovaných priestorov a dobrým technickým stavom používaných zariadení.

Z hľadiska nárokov na spotrebu pitnej vody a súvisiacej produkcie splaškových odpadových vôd je vplyv navrhovanej činnosti nevýznamný, nakoľko súvisí s vytvorením 5 pracovných miest. Súvisiace spotreba úžitkovej / technologickej vody vzrastie po navrhovanej investícii o cca 20 %, z hľadiska celkovej spotreby technologickej vody v prevádzke navrhovateľa však táto zmena predstavuje pri plnom ročnom fonde prevádzkových hodín a nominálnom výkone kotla len cca 1 % nárast, t.j. spotreba navrhovateľa sa naďalej bude pohybovať na úrovni cca 70 % povoleného odberového limitu. Súvisiaci nárast produkcie odpadových vôd predstavuje v celkovom objeme odpadových vôd odvádzaných k finálnemu čisteniu na SČOV Hrboltová len cca 0,1%, pričom vznikajúce technologické odpadové vody budú mať porovnateľné charakteristiky ako je tomu v súčasnosti.

V súvislosti s navrhovanou činnosťou nebude potrebné a účelné meniť spôsob odvádzania odpadových vôd splaškových, technologických, ani odpadových vôd z povrchového odtoku, nakoľko plocha, na ktorej sa bude realizovať stavba KB je už v súčasnosti zastavaná. Za účelom zníženia spotreby vody a produkcie odpadových vôd sa pre nový KB budú uplatňovať relevantné techniky BAT v zmysle Záverov o BAT pre LCP, napr. suchá sorbcia pre čistenie spalín a technika suchého odpoľňovania.

Vzhľadom na vyššie uvedené, berúc do úvahy závery v predložených odborných štúdiách, ako aj po komplexnom posúdení navrhovanej činnosti, pri ktorom bol zohľadnený stav využitia územia a jeho únosnosť, je možné konštatovať, že vplyvy navrhovanej činnosti na vodné pomery možno celkovo hodnotiť ako environmentálne akceptovateľný.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Plánovaná navrhovaná činnosť bude umiestená v existujúcom výrobnom areáli, v ktorom sa uplatňuje prvý – všeobecný stupeň ochrany, bez zvláštnej územnej alebo druhovej ochrany.

Vzhľadom na charakter záujmovej lokality a jej relatívne nízku druhovú diverzitu (prevažne druhy málo citlivé na zmeny charakteru prostredia) a výraznú premenu pôvodných biotopov na biotopy úzko späté s ľudskou činnosťou, nie je predpoklad významného priameho vplyvu na faunu a flóru počas realizácie a prevádzky navrhovanej činnosti.

Potenciálny nepriamy vplyv môžu mať imisie znečisťujúcich látok do ovzdušia, do vôd, a emisie hluku z prevádzky navrhovanej činnosti. Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti s ohľadom na jej umiestnenie, vplyv na faunu, flóru a jej biotopy je možné hodnotiť ako environmentálne akceptovateľný.

Vplyvy na krajinu, biodiverzitu, chránené územia a na územný systém ekologickej stability

Realizáciou navrhovanej investície sa nebude meniť charakter a vzhľad dotknutého územia, nakoľko sa navrhuje v existujúcom rozsiahlom priemyselnom komplexe s vybudovanou infraštruktúrou. Navrhovaná činnosť vo významnejšej miere pozmení len výzor samotného areálu, pričom nové stavebné objekty z časti nahradia niekoľko existujúcich objektov. Pri navrhovanej činnosti nie je predpoklad relevantného vplyvu na celkovú scenériu krajiny, či krajinný obraz. Navrhovaná činnosť bude umiestnená v intraviláne obce, v lokalite, pre ktorú v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, platí 1. stupeň územnej ochrany. Lokalita sa nachádza v blízkosti toku Váhu, ktorý je v predmetnom úseku vyhlásený za SKUEV0253 Váh a prvok ÚSES. Rieka Váh bude navrhovanou činnosťou dotknutá odberom vôd. Tento odber vody bude zvýšený oproti súčasnosti o cca 1%. Vypúšťanie odpadových vôd v profile SČOV Hrboltová bude predstavovať nárast množstva vypúšťaných odpadových vôd o cca 0,1%. Na ostatné chránené územia a ich ochranné pásma, a prvky ÚSES nebude mať navrhovaná činnosť priamy vplyv. Pre hodnotenie nepriameho vplyvu navrhovanej činnosti na chránené územia sa vzhľadom k jej charakteru javia ako potenciálne relevantné len expozícia imisiám znečisťujúcich látok vo vzduchu a vodnom prostredí a expozícia hluku, pričom v súvislosti s navrhovanou činnosťou nie je predpoklad prekročovania stanovených alebo odporúčaných noriem kvality životného prostredia.

Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Vplyvy presahujúce štátne hranice sa vzhľadom na charakter, rozsah a umiestnenie navrhovanej činnosti nepredpokladajú.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO SÚVISLÚ EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

Navrhovaná činnosť bude situovaná mimo navrhované územia európskeho významu, navrhované chránené vtáčie územia a mimo súvislú európsku sústavu chránených území.

Navrhovaná činnosť samostatne a ani v kombinácii s inou činnosťou nebude mať negatívny vplyv na územie patriace do súvislej európskej sústavy chránených území alebo na územie európskeho významu a na ich priaznivý stav z hľadiska ich ochrany.

VI. ROZHODNUTIE VO VECI

1. Záverečné stanovisko

MŽP SR na základe komplexného posúdenia navrhovanej činnosti podľa zákona, pri ktorom bol zohľadnený stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia, chránené územia a zdravie obyvateľstva z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, po vyhodnotení predložených stanovísk a pripomienok, výsledku verejného prerokovania a záverov odborného posudku, a za súčasného stavu poznania

s ú h l a s í

s realizáciou navrhovanej činnosti za predpokladu dodržania príslušných platných právnych predpisov a splnenia podmienok a realizácie opatrení uvedených v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska.

Platnosť záverečného stanoviska je zmysle § 37 ods. 8 zákona sedem rokov odo dňa nadobudnutia jeho právoplatnosti. Záverečné stanovisko nestráca platnosť, ak sa počas jeho platnosti začne konanie o umiestnení alebo povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

2. Odsúhlasený variant

Na základe záverov komplexného posúdenia navrhovanej činnosti podľa zákona príslušný orgán **súhlasí s realizáciou navrhovanej činnosti podľa realizačného variantu navrhovanej činnosti** popísaného v bode II.6. tohto záverečného stanoviska, tzn. výmena existujúceho kotla na biomasu v prevádzke navrhovateľa za nové, moderné zariadenie pri zvýšení jeho menovitého tepelného príkonu zo 98,8 MW na max. 160 MW a doplnenie energeticky zhodnocovaných odpadov o niektoré vybrané nie nebezpečné odpady charakteru biomasy.

3. Opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, ak je spojené s likvidáciou, sanáciou alebo rekultiváciou vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny

Na základe charakteru navrhovanej činnosti, celkových výsledkov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, na základe správy o hodnotení a odborného posudku, s prihliadnutím na stanoviská zainteresovaných subjektov sa pre etapu prípravy, realizácie a prevádzky navrhovanej činnosti určujú nasledovné opatrenia a podmienky:

1. Zabezpečiť súlad navrhovanej činnosti s územnoplánovacou dokumentáciou.
2. Nový KB musí v súlade s posúdeným riešením disponovať zdokonaleným automatizovaným systémom riadenia efektívne riadiacim proces na základe výstupov monitoringu jednotlivých parametrov spaľovacieho procesu (teplota, kyslík, a i.) a produkovaných spalín (napr. dávkovanie sorbentov do spalín a činidla v rámci DeNOx systému).
3. Pri tvorbe návrhu nového KB analyzovať možnosti, ako v spoločnom prúde odpadu vedeného pod k. č. 19 08 12 rozlišovať pre identifikáciu zmesných emisných limitov prúd vedených v režime paliva (pôvod ČOV PS19) a prúd vedený v režime odpadu (pôvod SČOV Hrboltová). Ak takéto riešenie nebude využité, na princípe predbežnej opatrnosti bude potrebné k celému prúdu pristupovať ako ku spoluspaľovanému odpadu.
4. V prípade realizácie nového drviča drevenej hmoty (nahradí dodávateľskú službu - pravidelné pristavenie mobilného drviča v jestvujúcom drevosklade) je potrebné v závislosti na charaktere drvenej hmoty riešiť jeho prípadnú kategorizáciu ako zariadenia na zhodnocovanie odpadov činnosťou R12 - Úprava odpadov určených na spracovanie niektorou z činností R1 až R11.
5. Spaľovaná biomasa musí spĺňať definíciu biomasy v zmysle bodu 31 článku 3 Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách a zákon č. 146/2023 o ochrane ovzdušia a jeho vykonávacích vyhlášok.
6. Vyhodnotiť potrebu oddelenej manipulácie a skladovania pre produkt čistenia spalín prostredníctvom suchej sorbcie z dôvodu odlišných vlastností, zloženia tohto výstupu v porovnaní s popolom z lôžka a popolčekom z ťahov kotla.

7. V projektovej dokumentácii technicky riešiť automatizáciu dávkovania odpadov v závislosti na plnení podmienok spoluspal'ovania odpadov (požadovanej teploty a zdržnej doby).
8. Pri projektovaní nového KB a jeho príslušenstva umiestniť významnejšie zdroje hluku v maximálnej možnej miere v uzatvorených, prípadne odhlučnených priestoroch, stavebné otvory nových objektov v maximálnej možnej miere orientovať, umiestniť tak, aby sa minimalizoval ich vplyv prostredníctvom prestupu hluku na hlukovú situáciu v okolí prevádzkového areálu, a v potrebnej miere aplikovať protihlukové zariadenia, ako sú akustické mriežky, tlmiče hluku, a pod.
9. Osobitne poistné ventily v technologickom súbore kotla na biomasu navrhnuť a realizovať s účinnými opatreniami na tlmenie hluku.
10. Silá sypkých látok dizajnovat' s optimálnou kapacitou a vybaviť ich vhodnými odlučovacimi zariadeniami zabezpečujúcimi prísnejší všeobecný emisný limit TZL (bez ohľadu na výšku emitovaného hmotnostného toku) a meracím miestom pre zabezpečenie diskontinuálneho oprávneného merania.
11. Vyhodnotiť dostupnosť záložného zdroja elektrickej energie pre potreby bezpečného odstavenia zariadenia v čase pretrvávajúceho výpadku dodávky elektrickej energie.
12. Zabezpečiť, aby bola likvidácia NCG plynov v KB možná len za podmienok optimálnych pre ich oxidáciu (teplota, dostupnosť kyslíka).
13. Projekt nového KB musí rešpektovať požiadavky na technické a stavebné prevedenie v zmysle stanoviska Dopravného úradu č. 20981/2022/ROP-003-V/44393 zo dňa 30. 09. 2022.
14. Doriešiť voľbu princípu DeNOx systému (SCR/SNCR) s ohľadom na zvolený typ fluidného lôžka, ale aj priestorové možnosti a požiadavky na výšku emisií NO_x, a s ohľadom na zvolený princíp DeNOx systému zabezpečiť dizajn spalínovej cesty, tak aby boli zabezpečené požadované parametre ošetrovaných spalín (napr. ohrev spalín pre zabezpečenie požadovanej teploty pre DeNOx systém na princípe SCR).
15. Projektovať priestory s rizikom úniku nebezpečných látok, kontaminantov s vhodným zabezpečením (napr. realizácia záchytných vaní, jímok požadovaného objemu s výpusťou do príslušnej skladovacej nádrže, a pod.).
16. V ďalšom stupni projektovej dokumentácie predložiť návrh vodozádržných opatrení na zadržanie dažďovej vody z dotknutých objektov.
17. Pred demolačnými prácami vykonať kontrolu objektov určených na odstránenie a demontáž z dôvodu možného výskytu a hniezdenia chránených druhov avifauny, a to ešte pred samotnými búracími prácami.
18. Búracie práce je možné vykonávať výlučne mimo hniezdneho obdobia vtáctva (tzn. od 01. 10. do 31. 03.).
19. V prípade potvrdeného výskytu chránených druhov živočíchov (aktívne hniezdenie vtáctva, výskyt netopierov) na objektoch, ktoré sú predmetom búracích prác, požiadať o výnimku z druhovej ochrany podľa § 40 zákona č. 543/2002 Z. z.
20. Dodržať navrhované preventívne opatrenia s dôrazom na ochranu vodného toku rieky Váh ako územia európskeho významu SKUEV0253 Váh.
21. Počas výstavby vykonávať bežné opatrenia pre obmedzovanie vplyvov, napr. používať postupy na zamedzenie znečisťovania ovzdušia prachovými časticami (napr. kropenie komunikácií v okolí staveniska, zakrývanie sypkých materiálov, čistenie nákladných áut vstupujúcich na verejné komunikácie, a pod.), správne nakladať s nebezpečnými látkami a vznikajúcimi odpadmi, používať mechanizmy a dopravné prostriedky v dobrom technickom stave, a pod.
22. Počas výstavby nastaviť a aplikovať vhodné organizačné opatrenia, ako napr. mať pre vstup na stavenisko určený vjazd, v rámci organizácie dopravy zabezpečiť, aby vjazd a výjazd vozidiel

- stavby počas rannej a poobedňajšej špičky bol obmedzený na minimum, zabezpečiť dodržiavanie určeného denného času pre vykonávanie hlučných činností, a pod.
23. Nastaviť systém nákupu a preberania nakupovanej biomasy tak, aby boli zabezpečené jej vhodné kvalitatívne charakteristiky. V rámci tohto systému zabezpečiť analýzy spaľovaných palív a odpadov v súlade s požiadavkami Záverov o BAT pre LCP (ak uvedené nezabezpečuje dodávateľ).
 24. Zosúladiť systém vstupnej kontroly kvality paliva tak, aby bolo možné porovnať kvalitu odpadov pod katalógovým číslom 03 03 10 a 03 03 11.
 25. Počas skúšobnej prevádzky zabezpečiť analýzy vznikajúcich odpadov pre upresnenie ich kategorizácie a identifikáciu vhodného spôsobu nakladania s nimi, vrátane preverenia možnosti ich pretrvávajúceho zhodnocovania v stavebníctve, a i.
 26. Zabezpečiť správnu manipuláciu a nakladanie so vznikajúcimi odpadmi (kategórie O aj N) a zabezpečiť ich zhodnotenie, alebo zneškodnenie v súlade s vhodným uplatňovaním hierarchie odpadového hospodárstva. Manipulácia s tekutými odpadmi a látkami zabezpečiť proti úniku znečisťujúcich látok do podzemných a povrchových vôd.
 27. Obmedzovať vykonávanie súvisiacich hlučných činností vo vonkajších priestoroch vo večerných a nočných hodinách na nevyhnutné minimum.
 28. Prijat' organizačné a logistické opatrenia vedúce počas prevádzky KB k minimalizácii frekvencie zabezpečujúcej cestnej prepravy počas rannej a poobednej dopravnej špičky (v prípade nedostupnosti diaľničného obchvatu v čase spustenia prevádzky KB plánovať logistiku zásobovania mimo času dopravnej špičky).
 29. Po uvedení nového KB do prevádzky preukázať odpojenie existujúceho kotla na biomasu príslušnou dokumentáciou.
 30. Aktualizovať príslušnú prevádzkovú dokumentáciu v zmysle príslušných právnych predpisov.
 31. V prevádzke mať zavedený program kontroly a údržby všetkých zariadení a program školenia a informovanosti zamestnancov o preventívnych opatreniach na zníženie špecifického nebezpečenstva pre životné prostredie.
 32. Sledovať optimálne parametre prevádzky odlučovacích zariadení na čistenie odpadových plynov podľa schválenej dokumentácie.
 33. Zabezpečiť efektívne informovanie Mesta o neštandardných situáciách v prevádzke majúcich dopad na životné prostredie a zápachovú situáciu v oblasti.
 34. Rozšíriť analýzu biodiverzity terestrických spoločenstiev v okolí areálu navrhovateľa aj o odber vzoriek počas iného obdobia vegetačnej sezóny pre vytvorenie kompletnejšej databázy pre prípadné porovnanie, hodnotenie vplyvov v budúcnosti.
 35. Posúdiť možnosti a prínos ďalšieho monitoringu biodiverzity a parametrov povrchových vôd Váhu v profile pod SČOV Hrboltová.
 36. Zosumarizovať a kvalifikovane vyhodnotiť výsledky vykonávaného monitoringu podzemných vôd, povrchových vôd a zemín a pre ďalšie monitorovacie etapy optimalizovať súbor sledovaných parametrov v jednotlivých zložkách životného prostredia (podzemné vody, prípadne povrchové vody a zeminy), vrátane stanovenia frekvencie odberov. Optimalizácia by spočívala predovšetkým vo vymedzení parametrov, ktoré sú relevantné a porovnateľné s príslušnými normami.

4. Požadovaný rozsah poprojektovej analýzy

Podľa ustanovení § 39 ods. 1 zákona je ten, kto realizuje navrhovanú činnosť povinný zabezpečiť súlad realizovania činnosti s týmto zákonom, s rozhodnutiami vydanými podľa tohto zákona a ich podmienkami, a to počas celej prípravy, realizácie a ukončenia činnosti.

Podľa ustanovení § 39 ods. 2 zákona je ten, kto realizuje navrhovanú činnosť posudzovanú podľa tohto zákona, povinný zabezpečiť vykonávanie poprojektovej analýzy, ktorá pozostáva najmä zo:

- a) systematického sledovania a merania vplyvov navrhovanej činnosti;
- b) kontroly plnenia a vyhodnocovania účinnosti požiadaviek uvedených v záverečnom stanovisku a v povolení činnosti;
- c) zabezpečenia odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení so skutočným stavom.

Monitoring pre nový KB nadväzuje na existujúci spôsob kontroly vybraných parametrov prevádzky existujúceho KB na základe podmienok určených vo vydaných povoleniach, požiadaviek vyplývajúcich z platných právnych predpisov, Záverov o BAT pre LCP a výsledkov hodnotenia navrhovanej činnosti.

Počas realizácie navrhovanej činnosti:

- zabezpečiť v súlade s požiadavkami platnej legislatívy odborný stavebný dozor,
- viesť evidenciu vznikajúcich odpadov a spôsobu nakladania s nimi,
- v prípade, že by bolo potrebné hlučné stavebné práce realizovať mimo časového rozpätia v pracovných dňoch od 7.00 do 21.00 h a v sobotu od 8.00 do 13.00 h, musí byť preverené, preukázané dodržanie limitov pre maximálne prípustné určujúce hladiny hluku podľa vyhlášky č. 549/2007 Z. z. pre stavebný hluk.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti:

- zabezpečiť monitoring, evidenciu spotrebovanej technologickej vody v predmetnom technologickom uzle,
- v primeranom rozsahu viesť monitoring, evidenciu spotreby a produkcie energií (okrem iného pre potreby výpočtu energetickej účinnosti zariadenia),
- viesť evidenciu spotreby pomocných látok,
- pravidelne a s určenou frekvenciou v zmysle Záverov o BAT vykonávať analýzy spaľovaných palív a odpadov (s výnimkou palív, kde uvedené zabezpečuje ich dodávateľ, napr. ZPN),
- v čase skúšobnej prevádzky realizovať prvé oprávnené merania na zdrojoch za účelom preukázania dodržiavania emisných limitov a pre potreby výpočtu emisií pre každoročné hlásenie,
- následne vykonávať určené kontinuálne meranie a diskontinuálne merania emisií v intervaloch stanovených povoľujúcim orgánom,
- viesť evidenciu zhodnocovaných odpadov,
- viesť evidenciu vznikajúcich odpadov a spôsobov ich nakladania,
- v primeranom rozsahu monitorovať ukazovatele vznikajúcich odpadových vôd a ich množstvo,
- viesť povoľujúcim orgánom určenú prevádzkovú evidenciu,
- pravidelne preverovať tesnosť a dobrý technický stav zariadení,
- v skúšobnej prevádzke zariadenia vykonať kontrolné merania hluku,
- aktualizovať prevádzkovú dokumentáciu monitorovania a vykazovania emisií skleníkových plynov v súlade s platnou legislatívou v dotknutej oblasti.

S ukončením navrhovanej činnosti sa v tomto čase neuvažuje, prípadný monitoring by však mal byť zameraný na vylúčenie kontaminácie lokality umiestnenia navrhovanej činnosti, ktorej pôvodcom by mohla byť navrhovaná činnosť.

Rozsah a lehotu sledovania a vyhodnocovania vplyvov určí povoľujúci orgán, v súlade s týmto záverečným stanoviskom vydaným podľa § 37 zákona.

Na základe operatívneho vyhodnocovania výsledkov monitorovania je podľa § 39 ods. 4 zákona ten, kto realizuje navrhovanú činnosť povinný v prípade, ak sa zistí, že skutočné vplyvy navrhovanej činnosti posudzovanej podľa zákona sú nepriaznivejšie, než uvádza správa o hodnotení, zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v správe o hodnotení, v súlade s požiadavkami uvedenými v záverečnom stanovisku a v povolení navrhovanej činnosti.

5. Rozhodnutie o akceptovaní alebo neakceptovaní predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení doručených podľa § 35 vrátane odôvodnených písomných pripomienok, ktoré boli doručené verejnosťou

K správe o hodnotení bolo doručených celkovo 12 stanovísk od oslovených orgánov štátnej správy, povoľujúceho orgánu a dotknutej verejnosti. Povoľujúci orgán a dotknuté orgány štátnej správy súhlasili s realizáciou navrhovanej činnosti, za dodržania určitých podmienok, ktoré sú zapracované do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska. V stanovisku dotknutej verejnosti bol vyjadrený nesúhlas s navrhovanou činnosťou. MŽP SR toto stanovisko akceptovalo a v kapitole VII.2. tohto záverečného stanoviska sa podrobne zaoberalo odôvodnením tohto stanoviska, z ktorého relevantné pripomienky boli zapracované aj do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska.

Relevantné pripomienky, podmienky a požiadavky zo stanovísk sú akceptované a vyhodnotené v kapitole VII.2. tohto záverečného stanoviska, opodstatnené podmienky a požiadavky sú zapracované aj do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska.

VII. ODÔVODNENIE ZÁVEREČNÉHO STANOVISKA

1. Odôvodnenie rozhodnutia vo veci

Záverečné stanovisko pre navrhovanú činnosť bolo vypracované podľa § 37 zákona na základe správy o hodnotení, stanovísk doručených k správe o hodnotení, záznamu z verejného prerokovania, odborného posudku vypracovaného podľa § 36 zákona a správnej úvahy s prihliadnutím na konkrétne okolnosti predmetu konania.

Pri hodnotení podkladov a vypracúvaní záverečného stanoviska MŽP SR postupovalo podľa ustanovení zákona. MŽP SR analyzovalo každú pripomienku a stanoviská od zainteresovaných subjektov. Celkovo bolo k správe o hodnotení doručených 12 písomných stanovísk. Opodstatnené podmienky vyplývajúce z doručených stanovísk boli zapracované aj do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska.

MŽP SR v súlade s § 33 ods. 2 správneho poriadku upovedomilo listom č. 3088/2023-11.1.2/ss-21164/2023 zo dňa 03. 04. 2023 účastníkov konania, že majú možnosť, aby sa pred

vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie. Vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie bolo možné do 5 pracovných dní od doručenia predmetného upovedomenia. MŽP SR zároveň informovalo o možnosti nahliadnutia do spisu (robiť z neho kópie, odpisy a výpisy).

Záujem oboznámiť sa s podkladmi zhromaždenými v rámci konania podľa zákona prejavil účastník konania zastupujúci občianske združenie Za zdravý Ružomberok (ďalej len „OZ za Zdravý Ružomberok“) prostredníctvom nazerania do spisu. Nazeranie do spisu sa uskutočnilo dňa 21. 04. 2023 v priestoroch MŽP SR. Z nazerania do spisu bol vyhotovený záznam, ktorý tvorí súčasť spisu.

Dňa 26. 04. 2023 bola na MŽP SR doručená žiadosť o predĺženie lehoty od OZ Za zdravý Ružomberok, v ktorej žiada o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k pokladom rozhodnutia o 7 pracovných dní, vzhľadom na rozsah a zložitosť navrhovanej činnosti.

MŽP SR listom č. 3088/2023-11.1.2/ss-27281/2023 zo dňa 03. 05. 2023 upovedomilo o predĺžení lehoty na základe žiadosti účastníka konania a lehotu predĺžilo o 7 pracovných dní od doručenia predmetného upovedomenia, vzhľadom na rozsah informácií zhromaždených v rámci konania podľa zákona.

Dňa 22. 05. 2023 bolo na MŽP SR doručené vyjadrenie k podkladom rozhodnutia od Občianskej iniciatívy (ďalej len „OI“) Za zdravý Ružomberok listom zo dňa 22. 05. 2023, v ktorom sa uvádza nasledovné (cit.):

„VYJADRENIE k podkladom rozhodnutia, spôsobom ich zistenia, návrhy na ich doplnenie vo veci vydania Záverečného stanoviska v zmysle zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. k navrhovanej činnosti "Kotol na biomasu v Mondi SCP, a.s. Ružomberok - náhrada súčasného kotla na biomasu za nový"

Vážené dámy a páni,

Týmto podaním označeným ako vyjadrenie k podkladom rozhodnutia riadne a včas po predĺžení lehoty na vyjadrenie podávame nasledovné vyjadrenie k odbornému posudku k navrhovanej činnosti.

V prvom rade sa chceme poďakovať príslušnému orgánu na úseku posudzovania vplyvov na životné prostredie MŽP SR za predĺženie lehoty na vyjadrenie.

Po preštudovaní rozsiahleho spisového materiálu si dovoľujeme uviesť, že spracovateľ odborného posudku tento s najväčšou pravdepodobnosťou nezobral do úvahy štyri základné princípy práva životného prostredia, o ktoré sa opiera európske právo životného prostredia. Týmto štyrmi základnými princípmi sú zásada predbežnej opatrnosti, zásada prevencie, zásada odstraňovania znečistenia pri zdroji a zásada znečisťovateľ platí.

K hodnoteniu našich pripomienok k SoH spracovateľkou odborného posudku uvádzame:

- k množstvu emisií znečisťujúcich látok spracovateľka uvádza, že: "... teda najnepriaznivejšom odhade nebudú významne vyššie ako v súčasnosti."

To znamená, že budú vyššie, čo je v priamom rozpore s platnou nami citovanou legislatívou v ochrane ovzdušia a v integrovanom povoľovaní a kontrole.

Podľa zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší, § 2 písm. ab) ochranou ovzdušia predchádzanie znečisťovaniu ovzdušia a obmedzovanie znečisťovania ovzdušia a znižovanie znečistenia ovzdušia

s cieľom dosiahnuť úroveň kvality ovzdušia, ktorá nemá výrazne nepriaznivý vplyv na zdravie ľudí a nepredstavuje riziko pre životné prostredie a ekosystémy,

Podľa zákona č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania ŽP, § 2 písm. a) integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania je súbor opatrení zameraných na prevenciu znečisťovania životného prostredia, na znižovanie emisií do ovzdušia, vody a pôdy, na obmedzenie vzniku odpadu a na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadu s cieľom dosiahnuť vysokú celkovú úroveň ochrany životného prostredia,

§ 2 písm. c) znečisťovanie je priame alebo nepriame zavádzanie látok, vibrácií, tepla alebo hluku ľudskou činnosťou do ovzdušia, vody alebo pôdy, ktoré môže byť škodlivé pre ľudské zdravie, môže negatívne ovplyvňovať kvalitu životného prostredia alebo majetok, môže znehodnocovať priaznivý stav životného prostredia alebo môže narušiť iné oprávnené využívanie životného prostredia,

a § 2 písm. i) emisia je priame alebo nepriame uvoľnenie látok, vibrácií, tepla alebo hluku z bodového zdroja alebo z plošných zdrojov prevádzky do ovzdušia, vody alebo pôdy,

- k emisiám tepla vo forme vodnej pary spracovateľka uvádza, že: "Údaje v tabuľke B.I.4./02 sú skreslené, ..." , para ... "sa v procese výroby tepla vo veľkej miere využije na premenu tepelnej energie na elektrickú alebo sa priamo využije na existujúce požiadavky potreby pary vlastnej prevádzky, pre externých odberateľov ..." , a "... sa bilancie emisií pary nezmenia, budú na rovnakej úrovni ako v súčasnosti, preto vplyv na mikroklimatické charakteristiky vo svojom okolí bol v správe o hodnotení vyhodnotený správne."

Spracovateľka posudku hodnotí údaje vo vyššie uvedenej tabuľke ako skreslené, z čoho vyplýva, že závery SoH musia byť s najväčšou pravdepodobnosťou taktiež skreslené. Ak sa bilancie emisií pary nezmenia, tak je zbytočné nový kotol na biomasu dimenzovať na zvýšený výkon o 60%. Spracovateľka posudku mohla a mala uviesť celkovú tepelno energetickú bilanciu procesu výroby tepla a elektrickej energie a spotreby tepla v jednotlivých prevádzkach. Už na prvý pohľad je zrejmé, že pri konzervatívnom prístupe k hodnoteniu vzhľadom na 70%-tné zvýšenie množstva paliva vrátane odpadov musí dôjsť k ďalšiemu nárastu emisií vodnej pary do ovzdušia. Mimochodom, vodná para, v našom prípade antropogénneho pôvodu spĺňa podmienky definície PM - Particulates - also known as atmospheric aerosol particles, atmospheric particulate matter, particulate matter (PM), or suspended particulate matter (SPM) - are microscopic particles of solid or liquid matter suspended in the air. Častice známe tiež ako atmosférické aerosólové častice, atmosférické častice, častice (PM) alebo suspendované častice (SPM) - sú mikroskopické častice pevných alebo kvapalných látok suspendovaných vo vzduchu, okrem toho je to jeden z hlavných skleníkových plynov) - v našom prípade ide o neprehliadnuteľné vodné pary z chladiacich, sušiacich a iných zariadení výroby celulózy a papiera, navyše v uzavretej kotline.

- k rozptylovej štúdii spracovateľka uvádza, že: "Rozptylová štúdia nemá ambíciu odpovedať realite, ..."

To znamená, že ak rozptylová štúdia nezodpovedá realite, tak jej výstupy vrátane hodnotenia na zdravie (HLA) sú chybné, čo vlastne potvrdzuje aj stanovisko orgánu ochrany ovzdušia. K ďalším nami zažívaným skutočnostiam ohľadom rozptylu TRS a uvádzaným výsledkom jeho modelovania sa nevyjadřila, pravdepodobne preto, že pôvodca emisií TRS je známy.

- k vypracovaniu štúdie o únosnosti zaťaženia životného prostredia Ružomberka a okolia uviedla spracovateľka, že: "... bola vyhodnotená samostatnými odbornými štúdiami - emisnotechnologickou a imisno-prenosovým posúdením, vypracovanými odborne spôsobilými osobami. Závery týchto štúdií potvrdili, že vplyvy navrhovanej činnosti budú akceptovateľné, ..."

Ak rozptylová štúdia (imisno-prenosové posúdenie) nemá ambíciu odpovedať realite, tým je

spochybnená odborná spôsobilosť osoby, ktorá ju vypracovala. To tiež znamená, že závery tejto štúdie sú zavádzajúce a neakceptovateľné. Pri tejto príležitosti vyvstáva otázka, KTO má akceptovať tieto zavádzajúce závery, pretože my ako obyvatelia Ružomberka a okolitých obcí toto akceptovať nemôžeme a nebudeme.

K ďalším našim uvádzaným výskumným vedeckým štúdiám Výskumného ústavu vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity preukazujúcim negatívny vplyv výroby celulózy a papiera Mondi SCP na životné prostredie sa nevyjadrila. Podobne ako spracovateľ SoH ich ignorovala.

- *k podrobnému posúdeniu zdravotného stavu obyvateľov Ružomberka, jeho mestských častí a okolitých obcí spracovateľka uvádza, že: "Požiadavka na vypracovanie štúdie genotoxicity detí nebola prenesená do špecifických požiadaviek vydaného rozsahu hodnotenia, posúdenie zdravotného stavu obyvateľstva bolo vykonané platnou metodikou HIA (hodnotenie vplyvov na verejné zdravie) odborne spôsobilou osobou. Spracovateľ posudku sa oboznámil s obsahom vyjadrenia hlavného hygienika, z ktorého trojnásobný nárast úmrtnosti obyvateľov v Ružomberku na rakovinu v porovnaní s obyvateľmi Liptovského Mikuláša nevyplýva." V ďalšom sa spracovateľka posudku odvoláva na priemerné údaje o úmrtnosti za okresy, ale aj v rámci SR. "V prípade vývoja mortality len na zhubné nádory priedušiek a pľúc (možné dať do súvisu so znečistením ovzdušia) je na 1000 obyvateľov zaznamenané 0,4 úmrtia obyvateľov vo všetkých hodnotených územných celkoch (priemer za 10 rokov)."*

Spracovateľka posudku sa vyjadrila presne tak, ako sme predpokladali vo svojom stanovisku k SoH. Ak si nevšimla v liste hlavného hygienika primátorovi Ružomberka, dovolíme si uviesť, že pokiaľ v meste Ružomberok nárast úmrtnosti na nádorové ochorenia bol v sledovanom období 105%, tak v meste Liptovský Mikuláš bol len 37%, čo je takmer trojnásobok. Údaje úmrtnosti na choroby dýchacej sústavy za obdobie 1996 - 2018 preukazujú v meste Ružomberok (priemerne) nárast z 0,35 na 0,7 úmrtí, t.j. 100% nárast oproti mestu Liptovský Mikuláš nárast z 0,6 na 0,7 úmrtí, t.j. 17% nárast. Vypracovanie zdravotných štúdií požadujeme z dôvodu zistenia príčinnej súvislosti prudkého zhoršovania zdravotného stavu obyvateľov Ružomberka a okolia.

- *k vypracovaniu opatrení na odstránenie CNCG, SOG aj DNCG cez havarijné ventily do atmosféry spracovateľka uviedla, že: "Predmetom zmeny navrhovanej činnosti nebolo riešenie zmien v existujúcom spôsobe vyústenia bezpečnostných ventilov, ..."*

Táto skutočnosť je nám známa, no kotol na biomasu je neoddeliteľnou súčasťou celulóžky a preto je potrebné aj pri tejto možnej investícii riešiť zamorovanie ovzdušia vysokokoncentrovanými zápachmi TRS s koncentráciou miliardu krát vyššou ako je postihnuteľná ľudským čuchom.

- *k výmene existujúceho kotla za nový s rovnakými parametrami spracovateľka uviedla, že: "... sa pristupuje k posudzovaniu vplyvov na životné prostredie na základe princípu predbežnej opatrnosti, a teda s konzervatívnym prístupom. Posudzovanie variantu s najvyššou kapacitou zodpovedá konzervatívnemu prístupu. Výsledky hodnotenia vplyvov na životné prostredie zodpovedajúce maximálnej kapacite nepreukázali prekročenie environmentálnych noriem, sú na akceptovateľnej úrovni, ..."*

Ak sa tu uplatňuje princíp predbežnej opatrnosti, je nevyhnutné vykonať objektívne posúdenie zdravotného stavu obyvateľov Ružomberka a okolia vrátane genotoxicity detí a vrátane zisťovania príčinnej súvislosti poškodzovania ich zdravia.

Ak rozptyľová štúdia i niektoré technické údaje nezodpovedajú realite a sú skreslené, ako uvádza spracovateľka posudku, tak potom výsledky posúdenia vplyvov naozaj nepreukázali prekročenie

environmentálnych noriem.

- *k nášmu odseku Navrhovanou činnosťou dôjde k zvýšeniu emisií znečisťujúcich látok a tepla do ovzdušia, dôjde k nárastu množstiev odpadov, dôjde k nárastu dopravného zaťaženia, hluku, zápachu a tým k ďalšiemu zvýšeniu znečistenia nášho životného prostredia a ohrozovania a poškodzovania zdravia obyvateľov regiónu. spracovateľka uviedla, že: "Uvedené konštatovanie reflektuje subjektívny názor zástupcov občianskych združení. Konštatovanie nie je v súlade s výsledkami posudzovania v správe o hodnotení, podľa ktorej budú uvedené vplyvy na akceptovateľnej úrovni a nebudú prekračovať environmentálne normy, ..."*

Naše stanoviská vychádzajú z nezávislých (od investora a spracovateľa SoH) doteraz realizovaných štúdií genotoxicity detí aj dospelých, vychádzajú z vedeckých výskumných prác publikovaných VÚVB, vychádzajú zo zverejnených štatistických údajov o úmrtnosti v Ružomberku a ak je niečo subjektívne, tak sú to mnohoročné skúsenosti z nášho nekonečného dovoľávania sa pravdy, ktorá je aj v tomto prípade ignorovaná. Preto súhlasíme, naše konštatovanie nie je v súlade s výsledkami posudzovania. Ved' ani nemôže byť, keď tieto výsledky sú dosiahnuté na základe skreslených údajov nezodpovedajúcich realite, ako uvádza spracovateľka posudku.

- *k rozporu s Územným plánom Mesta Ružomberok spracovateľka uviedla, že: "... táto skutočnosť nebráni pokračovať v procese posudzovania ..."*

Jeden zo záväzných regulatívov na ochranu ovzdušia v Ružomberku uvádza neuvažovať na území mesta so zariadeniami na spaľovanie a spoluspaľovanie odpadov. Tento regulatív sa v záväznej časti územného plánu nachádza dlhodobo. Bude potrebné preskúmať už povolené spoluspaľovanie čistiarenských kalov SČOV Hrboltová, odpadu katalógové číslo 190812.

- *k účelu posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. spracovateľka uviedla, že: "V závere posudku je uvedené, že správa o hodnotení a proces posudzovania vplyvov na životné prostredie naplnili účel zákona v zmysle citovaného zákona."*

- *k únosnosti zariadenia územia, znečisťovaniu a poškodzovaniu životného prostredia podľa zákona č. 17/1992 Zb. spracovateľka uviedla, že: "... zmena navrhovanej činnosti je environmentálne akceptovateľná, neprekročí ustanovené environmentálne normy, a teda nebude dochádzať k poškodzovaniu životného prostredia, najmä jeho zložiek, funkcií ekosystémov alebo ekologickej stability" a "... zmena navrhovanej činnosti so zohľadnením zásady opatrnosti a použitím konzervatívneho prístupu pre hodnotenie, neprekročí ustanovené environmentálne normy."*

Spracovateľka sa nedostatočným spôsobom vysporiadala s námietkou voči vypracovanej akustickej štúdii od Mgr. Huja. Námietky odôvodňuje textáciou na strane posudku, ktorá podľa nášho názoru nemá relevanciu k veci, nakoľko podstatné skutočnosti by mali byť uvedené v závere štúdie a nie v jej tele, nakoľko nie každý má čas na prečítanie a preštudovanie celej štúdie, ale na preštudovanie záveru si čas nájde každý. Obdobne sa nezaoberala ani nárastom cestnej dopravy a z nej vyplývajúceho zvýšeného hluku ako aj emisií škodlivých plynov a CO₂. K hluku z uvoľňovaniu pary nebola vznesená žiadna pripomienka, pričom námietky o hluku z pary boli prezentované aj na verejnom prerokovaní v Meste Ružomberok, o. i. Ing. Juraj Burgan – poslanec Mesta Ružomberok.

Spracovateľka sa žiadnym spôsobom nezaoberala vysporiadaním sa námietky s havarijným zabezpečením jednotlivých druhov odpadov pred ich energetickým zhodnotením vrátane pomocných látok.

Obdobne sa bez rešpektovania zásady predbežnej opatrnosti a prevencie bez ďalšieho nevysporiadala s námietkou nerešpektovania smernice 2011/92/EÚ. V posudku odôvodňuje, že táto smernica bola transponovaná do zákona o EIA. Táto smernica bola v rámci Slovenského právneho poriadku transponovaná do zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, zákona č. 532/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a iných. Vysporiadanie sa s námietkou jednoslovnou, že transpozícia bola vykonaná do zákona o EIA je v tomto prípade neakceptovateľná aj s ohľadom na ďalšiu námietku týkajúcu sa územnoplánovacích opatrení v časti C. IV. 1 záverečnej správy, kde odpoveď jednoduchou vetou, s ohľadom na všeobecnú zásadu prednosti práva EÚ a záväznosť smerníc podľa článku 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní EÚ nepostačuje.

Vo veci spaľovania odpadov máme za to, že spracovateľka sa mala a mohla obrátiť na príslušné orgány v oblasti odpadového hospodárstva pre zodpovedanie predbežnej otázky ohľadom druhu a zatriedenia odpadov, ktoré chce ich pôvodca spaľovať, a to z dôvodu námietky uvedenej ako v našom podaní, tak aj v námietke Okresného úradu Ružomberok, odboru starostlivosti o životné prostredie, úseku štátnej správy ochrany ovzdušia aj odpadového hospodárstva.

Dávame do povedomia rozhodnutie ESD v konaní C-196/16 a 197/16 (spojené veci) zo dňa 26.7.2017 Comune di Corridonia:

výstavba a prevádzka zariadení na výrobu elektrickej energie z bioplynu (ohrev vody) v prípade nevykonania posudzovania vplyvov EÚ vyžaduje odstránenie protiprávných dôsledkov a nebráni tomu, aby sa posúdenie uskutočnilo v rámci nápravy dodatočne po výstavbe zariadenia a jeho uvedení do prevádzky, len ak vnútroštátne prepisy umožňujúce túto nápravu neposkytujú dotknutým osobám možnosť obhádzat' alebo neuplatniť právo EÚ a posúdenie uskutočnené v rámci nápravy sa netýka len budúcich vplyvov, ale zohľadňuje aj všetky vplyvy, ku ktorým došlo od okamihu realizácie.

V rozpore so zásadou prevencie zostala odignorovaná aj námietka o transpozícii smernice 2010/75/EÚ, ktorá bola prijatá EÚ v záujme kontroly priemyselných emisií, kde bol vytvorený všeobecný rámec, ktorý je založený na integrovanom udeľovaní povolení. Znamená to, že povolenia musia zohľadňovať celkovú environmentálnu výkonnosť s cieľom vyhnúť sa presunu znečistenia medzi zložkami, ako je ovzdušie, voda či pôda. Prioritou by malo byť predchádzať znečisteniu prostredníctvom zásahov pri zdroji a zabezpečovať obozretné využívanie a riadenie prírodných zdrojov. Cieľom smernice je stanovenie pravidiel predchádzania a kontroly znečistenia ovzdušia, vody a pôdy a vyhýbania sa tvorbe odpadu z veľkých priemyselných zariadení. Znova, vysporiadanie sa s námietkou, že toto bolo zohľadnené v procese EIA neobstojí.

Vo všetkých zariadeniach, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, sa musí predchádzať znečisteniu a znižovať znečistenie s uplatnením najlepších dostupných techník- BAT, účinného využívania energie, predchádzanie vzniku odpadu a riadenia odpadov a opatrení na predchádzanie

nehodám a obmedzenie ich následkov, s čím sa spracovateľka ako sme uviedli vyššie ani nezaoberala.

Zariadenia môžu byť prevádzkované, len ak majú povolenie a musia sa riadiť podmienkami, ktoré sú v ňom stanovené. Závery BAT prijaté Komisiou sú referenciou pri stanovovaní podmienok povolenia. Limitné hodnoty emisií musia byť stanovené na úrovni, ktorou sa zabezpečí, že emisie znečisťujúcich látok nepresiahnu úroveň súvisiace s používaním BAT. Limitné hodnoty však môžu presiahnuť tieto úrovne, len ak by sa dokázalo, že by to viedlo k nepomerým nákladom v porovnaní s environmentálnymi prínosmi.

- k nášmu záveru, ignorovaniu a bagatelizovaniu predložených závažných nezávislých štúdií, výskumných správ a zverejnených údajov o úmrtnosti spracovateľka uviedla, že: "...neboli v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia identifikované závažné negatívne vplyvy, ..."

V procese posudzovania boli ignorované nami uvádzané skutočnosti a požiadavky najmä na hodnotenie zdravotného stavu obyvateľov a najmä detí napriek široko deklarovanej princípu predbežnej opatrnosti a konzervatívneho prístupu. Preto nie je možné hovoriť o naplnení účelu posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona, preto ani neboli identifikované závažné negatívne vplyvy, napriek tomu, že sama spracovateľka posudku hovorí o skreslených údajoch v SoH a rozptylovej štúdii nezodpovedajúcej realite.

S ohľadom na vyššie uvedené nedostatky v odbornom posudku máme pochybnosti aj o vhodnosti zvolenia oprávnenej osoby, nakoľko Ing. Kohútová je oprávnená posudzovať v odboroch 2e, 2n, 2t a pre stavby 3g. S ohľadom na zvolené technológie navrhovateľom, ich využitie a popis, ktorý sa nachádza ako v zámere tak aj v posudku, máme za to, že odborné posúdenie mala vykonať osoba s oprávnením aj pre 2f- environmentalistiku a 2m- odpadové hospodárstvo ako aj pre stavby 3c- energetické stavby a 3s zariadenie pre drevospracujúci a papierenský priemysel. Túto podľa nás vhodnú kombináciu nespĺňa ani jeden z prizvaných konzultantov. Oblasť 2m odpadové hospodárstvo a 3c- energetické stavby preto zrejme zostávajú veľkou neznámou v tomto odbornom posudku a týmto témam nie je venovaná dostatočná pozornosť.

K hodnoteniu pripomienok iných subjektov k SoH spracovateľkou odborného posudku uvádzame:

- k zaradeniu niektorých odpadov ako biomasa - Okresný úrad Ružomberok, odbor starostlivosti o životné prostredie, štátna správa ochrany ovzdušia spracovateľka uviedla, že: "...zo znenia definície pre výrobu papiera nie je stanovená požiadavka, aby celulóza na výrobu papiera pochádzala z prvej výroby celulózy."

Odpady katalógové čísla 030310 a 190814 nie sú biomasou. Čo je biomasou, je zrozumiteľne definované v príslušnej smernici a vyhláške. Vyjadrenie spracovateľky posudku je špekulatívne, je jej domnienkou bez poznania skutočného stavu vecí - ide o odpad z výroby recyklovaného papiera, nie o odpad z výroby papiera z celulózy. Stotožňujeme sa so stanoviskom orgánu ochrany ovzdušia a máme za to, že uvedená problematika je v tomto prípade predbežnou otázkou tak, ako sme to uvádzali v texte vyššie.

Pre úplnosť uvádzame, že nakladanie s odpadmi zo spracovania zberového papiera - kartónu a lepenky bolo deklarované v posúdení vplyvov na životné prostredie v projekte EKO plus - papierenský stroj č. 19 v MonDi SCP a.s. Ružomberok externými odberateľmi a takto je aj povolené v integrovanom povolení.

- k výške komína sa vyjadrovalo Mesto Ružomberok vo svojom stanovisku, kde uvádza svoje obavy a pochybnosti o dostatočnej výške pre efektívne odvádzanie spalín a zabezpečenie ich rozptylu, s čím súvisí aj údaj v imisno- prenosovej štúdií v časti imisií SO₂ a SO_x, kde sa uvádza, že dôjde k navýšeniu týchto hodnôt. Spracovateľka tieto pochybnosti Mesta Ružomberok vyvrátila len chabým vysvetlením o nízkych hodnotách imisií SO₂ a SO_x v Meste Ružomberok a o jeho vyradení z monitorovacej siete pre tieto imisie. Toto jej vysvetlenie je podľa nášho názoru nedostatočné a neopiera sa o žiadne exaktné merania a analýzy. K výške komína si dovoľujeme uviesť, že pri výstavbe celulózky v rokoch 1979-1981 bol realizovaný komín s výškou 204 m. Preto navrhovaný nový komín s výškou len 150 m, čo je o 54 m menej ako stávajúci komín považujeme s ohľadom na špecifickú polohu mesta a geomorfológiu krajiny, ktorá sa žiadnym spôsobom nezmenila, za nedostatočný. S ohľadom na tieto skutočnosti vyjadrujeme vážne obavy, nakoľko pri takejto výške navrhovaného komína dôjde pri inverzných stavoch atmosféry k rozptylu znečisťujúcich látok priamo do dýchacej zóny obyvateľov mesta Ružomberok a jeho okolia.

K (ne)vyjadreniu orgánu ochrany verejného zdravia:

Očakávali sme, že orgán ochrany verejného zdravia RÚVZ Liptovský Mikuláš sa s plnou vážnosťou bude zaoberať príčinami silne narušeného zdravotného stavu obyvateľov Ružomberka a bude prezentovať aktuálne výsledky práce a kompetencií, ktoré mu vyplývajú najmä z § 11 zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, preto jeho NEvyjadrenie považujeme za neakceptovateľné.

Zhrnutie:

Na základe vyššie uvedeného je možné konštatovať, že účel zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie nebol naplnený.

Návrhy na doplnenie podkladov pre rozhodnutie:

Preto požadujeme v konaní doplniť a opraviť skreslené údaje v SoH,

- vypracovať rozptylovú štúdiu zodpovedajúcu realite v meste Ružomberok a jeho okolí, najmä v obci Lisková, Štiavnička, Liptovská Štiavnica, Martinček a Likavka,
- vypracovať podrobnú energetickú bilanciu celého procesu- pôvodnú s údajmi v súčasnosti a navýšenú o navrhovanú zvýšenú o 60%
- vypracovať ucelenú finančnú štúdiu v zmysle smernice 2010/75/EÚ
- podrobne vyhodnotiť zdravotný stav obyvateľov Ružomberka a okolia, najmä detí a zistiť príčinné súvislosti jeho silného narušenia (nie metodikou HIA).

V každom prípade požadujeme zabezpečiť stanovisko orgánu ochrany verejného zdravia RÚVZ Liptovský Mikuláš s uvedením týchto údajov:

- kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie faktorov životného prostredia Ružomberka na účely posudzovania ich možného vplyvu na verejné zdravie obyvateľov Ružomberka,
- monitoring vzťahu determinantov zdravia (najmä kvality životného prostredia Ružomberka a osobitne miestnej časti Hrboltová) a verejného zdravia obyvateľov Ružomberka,
- základné údaje v oblasti ochrany verejného zdravia obyvateľov Ružomberka, ich prenos, uchovávanie, analýzu, vyhodnotenie výsledkov, spätnú informáciu a zverejňovanie, výsledky odberu vzoriek biologického materiálu od ľudí a vzoriek vôd, ovzdušia, pôdy, odpadov v Ružomberku a v Hrboltovej (v bezprostrednej blízkosti spoločnej čistiarne odpadových vôd),

- výsledky monitoringu zdravotného stavu obyvateľov Ružomberka vo vzťahu k životným podmienkam a pracovným podmienkam, spôsobu života a práce a zdravotného uvedomenia ľudí,
- výsledky objektivizácie, referenčného a špecializovaného testovania a kvalitatívneho a kvantitatívneho zisťovania faktorov životného prostredia a biologického materiálu v Ružomberku na účely posudzovania ich možného vplyvu na verejné zdravie obyvateľov Ružomberka, t.j. že sa RUVZ LM bude odborne venovať príčinám zhoršeného zdravotného stavu, príčinám zvýšenej úmrtnosti, prípadne nás oboznámi s ďalšími údajmi, ktoré vypovedajú o narušenom zdravotnom stave obyvateľov Ružomberka, napr. vôbec nebol hlavným hygienikom zdôvodnený 105% nárast úmrtnosti na rakovinu za 23 rokov v porovnaní s Liptovským Mikulášom, kde je tento nárast 37%.

Tiež by sme veľmi radi vedeli, ako boli realizované odporúčania z projektu "Vplyv zápachajúcich sírnych zlúčenín vznikajúcich pri výrobe celulózy na zdravotný stav pracovníkov celulóžky a obyvateľov mesta Ružomberok a blízkeho okolia , a iné. Preto očakávame, že sa RUVZ LM, prípadne ÚVZ Bratislava s plnou vážnosťou bude zaoberať príčinami silne narušeného zdravotného stavu obyvateľov Ružomberka. "

MŽP SR k predloženému vyjadreniu k podkladom rozhodnutia uvádza, že ako správny orgán podľa správneho poriadku je podľa základných pravidiel konania stanovených správnym poriadkom povinný svedomite a zodpovedne sa zaoberať každou vecou, ktorá je predmetom konania, vybaviť ju včas a bez zbytočných prieťahov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správne vybaveniu veci. Rovnako rozhodnutie správneho orgánu musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. MŽP SR tento princíp v rámci konania pre navrhovanú činnosť plne rešpektovalo a rovnako hodnotilo dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. MŽP SR v tejto veci uvádza, že si náležite zistilo všetky skutočnosti dôležité pre rozhodnutie a za tým účelom si zaobstaralo potrebné podklady. MŽP SR na základe predložených podkladov v rámci konania navrhovanej činnosti nadobudlo dostatočnú vedomosť o faktických okolnostiach navrhovanej činnosti potrebných pre posúdenie navrhovanej činnosti v zmysle zákona a správneho poriadku.

MŽP SR pripomienke množstvu emisií znečisťujúcich látok uvádza, že v rámci konania sa posudzoval najnepriaznivejší známy legálny emisný stav, tzn. pre emisie znečisťujúcich látok na úrovni menovitého výkonu navrhovaného zariadenia a najvyšších prislúchajúcich emisných limitov. Na základe správy o hodnotení, predložených odborných štúdií a odborného posudku je možné konštatovať že z porovnania reálnych emisných tokov na jestvujúcom KB s konzervatívne uvažovanými, tzn. posudzovanými hodnotami je zrejmé, že skutočné množstvo emisií znečisťujúcich látok je významne nižšie už v súčasnosti. Týmto má MŽP SR za preukázané, že množstvá znečisťujúcich látok budú v súlade s právnymi predpismi.

MŽP SR k pripomienke emisiám tepla vo forme vodnej pary uvádza, že sa domnieva, že došlo k nesprávne zameneniu nárastu produkcie prehriatej pary, ktorá je v rámci uzatvoreného systému určená k jej využitiu na ohrev a produkciu elektrickej energie a emisie vodnej pary uvoľňované do okolia ako marené teplo prostredníctvom napr. chladenia. Ďalej je dôležité uviesť, že nové zariadenie KB bude navrhnuté a prevádzkované v zmysle požiadaviek Záverov o BAT pre LCP, ktoré stanovujú prísne pravidlá pre všetky oblasti a okrem iných aj pre oblasť energetickej efektivity. Táto skutočnosť je potvrdená aj v odbornom posudku v znení, že bilancia emisií pary sa nezmení a preto sa neočakáva relevantný vplyv na mikroklimatické charakteristiky v dotknutom

území. Predmetom procesu podľa zákona nie je posudzovať samotný výkon navrhovaného zariadenia vo vzťahu k ekonomickej únosnosti využiteľnosti a návratnosti investície, predmetom konania podľa zákona je vyhodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti pre najnepriaznivejší stav, ktorý by mohol nastať.

MŽP SR k pripomienke rozptylovej štúdie uvádza, že imisno-prenosové posudzovanie (rozptylová štúdia) pre potreby konania podľa zákona bolo realizované s konzervatívnym prístupom a odpovedá matematickému modelovaniu najnepriaznivejších teoreticky možných emisných pomerov na zdroji za nepriaznivých rozptylových podmienok v území, čo je modelový stav v praxi krajne nepravdepodobný (súbeh prevádzky všetkých zdrojov navrhovateľa, vrátane občasných a núdzových zdrojov, na ich menovitom výkone pri emisnom toku na úrovni emisných limitov). Uvedené je potrebné interpretovať ako uplatnenie princípu predbežnej opatrnosti, nakoľko realita by mala na základe uvedeného byť za bežných prevádzkových okolností priaznivejšia. Ďalej MŽP SR k skutočnostiam ohľadom rozptylu totálnej redukovanej síry (ďalej len „TRS“) uvádza, že podľa všeobecne známych skutočností, navrhovateľ nie je jediným pôvodcom v dotknutom území, zdrojom TRS sú napr. aj lokálne kúreniská a podobne. Je dôležité zdôrazniť, že imisno-prenosové posudzovanie sa nevykonáva pre neštandardné prevádzkové situácie, akými je napr. otvorenie bezpečnostných ventilov systému zberu a likvidácie NCG systému.

MŽP SR k pripomienke štúdie o únosnosti zaťaženia životného prostredia uvádza, že ako príslušný orgán hodnotí uvádzané podklady, ako aj iné dôkazy samostatne a v príčinnej súvislosti. MŽP SR uvádza, že podklady (štúdie) predložené v rámci konania navrhovanej činnosti boli spracované odborne spôsobilými osobami a vzhľadom k tomu ich MŽP SR nemá dôvod rozporovať alebo namietat ich nedostatočnosť. Samotné imisno-prenosové posudzovanie bolo vypracované odborne spôsobilou osobou, plne v súlade s platnou metodikou pre povoľovanie nových zdrojov znečisťovania ovzdušia.

MŽP SR k pripomienke štúdie Výskumného ústavu vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity uvádza, že v rámci rozsahu hodnotenia určila špecifické požiadavky na základe ktorých, bolo treba v rámci správy o hodnotení, niektoré oblasti podrobnejšie rozpracovať. MŽP SR v rámci rozsahu hodnotenia určilo navrhovateľovi potrebu vypracovania niekoľkých odborných štúdií podľa platných záväzných právnych predpisov. Predložená správa o hodnotení bola vypracovaná v súlade s určeným rozsahom a plne v súlade so zákonom. V rámci rozsahu navrhovanej činnosti MŽP SR určilo navrhovateľovi vypracovať hodnotenie vplyvov na verejné zdravie (HIA) v zmysle platných záväzných právnych predpisov. Predložená HIA bola vypracovaná v súlade s platnými právnymi predpismi. Navrhovateľ sa v správe o hodnotení v jej prílohe č. 13 vyjadril k všetkým stanoviskám doručením v rámci zisťovacieho konania navrhovanej činnosti, ako aj k stanoviskám k rozsahu hodnotenia. MŽP SR v tejto veci dodáva, že predmetné výskumy Výskumného ústavu vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity sa realizovali medzi rokmi 2011 a 2017, t.z. nereflektujú súčasnú situáciu v dotknutom území. MŽP SR uvádza, že v rámci zisťovacieho konania k navrhovanej činnosti sa vyjadril stanoviskom č. 2022/002862/Čellárová zo dňa 13. 04. 2022 Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši, v ktorom uviedli, že navrhovaná zmena činnosti nebude dôvodom podstatného nepriaznivého vplyvu činnosti na životné prostredie alebo zdravie obyvateľstva, naopak prinesie primeraný pozitívny vplyv v podobe (ako už bolo uvedené) predovšetkým dosiahnutia prísnejších emisných limitov v zmysle Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2017/1442 z 31. júla 2017, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ stanovujú závery o najlepších

dostupných technikách (BAT) pre veľké spaľovacie zariadenia, umožnenia ďalšej bezpečnej a efektívnej prevádzky dôležitej súčasti technologického zázemia výrobnjej prevádzky navrhovateľa ako významného zamestnávateľa a podporovateľa rozvoja v regióne, zvýšenia podielu tepla a elektrickej energie produkovanej z obnoviteľných zdrojov, zvýšenia miery nezávislosti prevádzkovateľa na nestabilnom trhu s elektrickou energiou a fosílnymi palivami, a to aj v kontexte skutočnosti, že navrhovateľ sa spolupodieľa na CZT mesta Ružomberok.

MŽP SR k pripomienke zdravotného stavu obyvateľov Ružomberka uvádza, že v rámci rozsahu hodnotenia určila špecifické požiadavky na základe ktorých, bolo treba v rámci správy o hodnotení, niektoré oblasti podrobnejšie rozpracovať. MŽP SR v rámci rozsahu hodnotenia určilo navrhovateľovi potrebu vypracovania niekoľkých odborných štúdií podľa platných záväzných právnych predpisov. Predložená správa o hodnotení bola vypracovaná v súlade s určeným rozsahom a plne v súlade so zákonom. V rámci rozsahu navrhovanej činnosti MŽP SR určilo navrhovateľovi vypracovať hodnotenie vplyvov na verejné zdravie (HIA) v zmysle platných záväzných právnych predpisov. Predložená HIA bola vypracovaná v súlade s platnými právnymi predpismi. V rámci zisťovacieho konania navrhovanej činnosti bolo doručené na MŽP SR vyjadrenie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši č. 2022/002862/Čellárová zo dňa 13. 04. 2022, v ktorom úrad uviedol, že s navrhovanou činnosťou súhlasí a v závere uviedol, že predložená navrhovaná činnosť nebude dôvodom podstatného nepriaznivého vplyvu činnosti na životné prostredie alebo zdravie obyvateľstva, naopak prinesie primeraný pozitívny vplyv.

MŽP SR k pripomienke vypracovaniu opatrení na odstránenie CNCG, SOG aj DNCG cez havarijné ventily do atmosféry uvádza, že na základe predložených podkladov je možné vyhodnotiť, že navrhovanou činnosťou nie sú dotknuté množstvá, ani zloženie vznikajúcich NCG plynov vo výrobe buničiny, ani prevedenie, či spôsob použitia bezpečnostných ventilov systému zberu a likvidácie NCG.

MŽP SR k pripomienke uplatnenia princípu predbežnej opatrnosti a vykonania objektívneho posúdenie zdravotného stavu obyvateľov Ružomberka a okolia vrátane genotoxicity detí a vrátane zisťovania príčinnej súvislosti poškodzovania ich zdravia uvádza, že tento princíp má práve za úlohu v maximálnej miere popísať a vyhodnotiť najnepriaznivejší stav vychádzajúc s princípom predbežnej opatrnosti. Údaje vstupujúce do posudzovania sú oproti realite „skreslené“ práve s cieľom predbežnej opatrnosti, t.j. sú zámerne nadhodnocované (aj práve súvisiace emisné toky znečisťujúcich látok). Predložené hodnotenie zdravotných rizík (HIA) sa venovalo aj problematike genotoxicity detí, ku ktorej sa konštatuje, že v minulosti (rok 1992) použitá metóda: „Cytogenetická analýza periferných lymfocytů jako indikátor profesionální expozice mutagenům a karcinogenům, Šrám, Lauda, Pracovní lékařství, 1985.“ je primárne určená pre pracovné prostredie, kde nameraným koncentráciám karcinogénov, resp. mutagénov je možné pripísať konkrétny pôvod, čo v komunálnom ovzduší nie je možné (prítomné znečisťujúce látky pochádzajú nie len od navrhovateľa, ale aj z iných priemyselných prevádzok, z dopravy, domácich kúrenísk, a pod.). V posúdení zdravotných rizík vykonanom odborne spôsobilou osobou a v súlade s platnou metodikou boli hodnotené aj karcinogénne účinky záujmových chemických látok, pričom pre dotknutú populáciu v okolí Mondi SCP, a.s. bola pre tieto chemické látky stanovená hodnota APCR<10⁻⁶, čo znamená, že v hodnotených lokalitách nebude prekročená spoločensky prijateľná celoživotná miera vzniku rakoviny.

MŽP SR k pripomienke vychádzania z nezávislých štúdií uvádza, že ako správny orgán je podľa správneho poriadku a podľa základných pravidiel konania stanovených správnym poriadkom povinný svedomite a zodpovedne sa zaoberať každou vecou, ktorá je predmetom konania, vybaviť ju včas a bez zbytočných prietáhov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správne vybaveniu veci. Rovnako rozhodnutie správneho orgánu musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. MŽP SR v tejto veci uvádza, že si náležite zistilo všetky skutočnosti dôležité pre rozhodnutie a za tým účelom si zaobstaralo potrebné podklady. MŽP SR na základe predložených podkladov v rámci konania navrhovanej činnosti nadobudlo dostatočnú vedomosť o faktických okolnostiach navrhovanej činnosti potrebných pre posúdenie navrhovanej činnosti v zmysle zákona a správneho poriadku. Dôležitá pre rozhodovanie je skutočnosť, že výstupy hodnotenia vplyvov v konaní vychádzajú z analýz a hodnotení vykonaných odborne spôsobilými osobami, postupmi určenými platnými metodikami a za použitia dát zo zdrojov na tento účel určených alebo odporúčaných (SHMÚ, ŠU SR, databázy TOXNET, ATSDR, odborné publikácie WHO, US EPA a IARC, výstupy certifikovaných meraní...). MŽP SR stanovilo v tomto záverečnom stanovisku navrhovateľovi podmienky, ktoré musí splniť v rámci konaní podľa osobitných predpisov a taktiež akceptovalo pripomienky a námietky uplatnené v rámci konania prostredníctvom podmienok, ktoré sú pre navrhovateľa záväzné.

MŽP SR k pripomienke rozporu s územným plánom mesta Ružomberok uvádza, že nie je príslušným orgánom na vyhodnocovanie súladu s územnoplánovacou dokumentáciou a dodáva, že z hľadiska procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie predmetná skutočnosť nie je prekážkou pre odsúhlasenie navrhovanej činnosti v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona.

MŽP SR k pripomienke vypracovanej akustickej štúdie uvádza, že v rámci rozsahu hodnotenia určilo navrhovateľovi potrebu vypracovania niekoľkých odborných štúdií podľa platných záväzných právnych predpisov. Predložená správa o hodnotení bola vypracovaná v súlade s určeným rozsahom a plne v súlade so zákonom. Únosnosť zaťaženia jednotlivých zložiek životného prostredia bola v relevantných prípadoch vyhodnotená nie len samotnou správou o hodnotení, ale aj samostatnými odbornými štúdiami vypracovanými odborne spôsobilými osobami. Závery týchto štúdií potvrdili, že vplyvy navrhovanej činnosti budú akceptovateľné a neprekročia environmentálne normy, pričom v niektorých vybraných aspektoch dôjde aj k pozitívnym vplyvom. Dôležitá pre rozhodovanie je skutočnosť, že výstupy hodnotenia vplyvov v konaní vychádzajú z analýz a hodnotení vykonaných odborne spôsobilými osobami, postupmi určenými platnými metodikami.

MŽP SR k pripomienke zásady predbežnej opatrnosti a nerešpektovania smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie uvádza, že spracovateľ a posudku správne interpretovala vzťah právnych predpisov na úrovni EÚ a na národnej úrovni. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie je transponovaná do zákona č. 24/2006 Z.z. a teda proces posudzovania vplyvov na životné prostredie, v súlade s ustanoveniami zákona o EIA, predstavuje zároveň proces vysporiadania sa s ustanoveniami uvedenej smernice. Správa o hodnotení, ako aj odborný posudok, boli spracované v súlade so zákonom tak, ako je to požadované, pričom ďalšie potrebné zákony, na ktoré sa odvoláva OI a ktoré sú relevantné k navrhovanej činnosti, budú zohľadnené v rámci ďalšieho povoľovacieho konania. MŽP SR

dodáva, že primárne je záväzný právny predpis na národnej úrovni a MŽP SR postupuje podľa zákonov a nie podľa smerníc.

MŽP SR k pripomienke, že spracovateľka posudku mala a mohla obrátiť na príslušné orgány v oblasti odpadového hospodárstva pre zodpovedanie predbežnej otázky ohľadom druhu a zatriedenia odpadov uvádza, že odborný posudok bol spracovaný plne v súlade so zákonom. Spracovateľka posudku pracovala s pokladmi ktoré boli zhromaždené v rámci konania podľa zákona. Predmetné námietky vznesené na úseku štátnej správy ochrany ovzdušia aj odpadového hospodárstva sú podrobne vyhodnotené v rámci odôvodnenia predložených stanovísk.

MŽP SR k uvedenému rozhodnutiu ESD v konaní C-196/16 a 197/16 (spojené veci) zo dňa 26. 07. 2017 Comune di Corridonia dodáva, že citované rozsudky nie sú aplikovateľné na tento prípad, nakoľko ich predmetom je nevykonanie posudzovania vplyvov na životné prostredie, čo v tomto konaní nenastalo. V tomto konaní bol realizovaný kompletný proces posudzovania vplyvov na životné prostredie ako ho definuje zákon

MŽP SR k pripomienke záverov BAT uvádza, že v rámci celého procesu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti podľa zákona je konštatovaný súlad s BAT. Navrhovaná činnosť bude predstavovať prevádzku, ktorá bez súladu s BAT nemôže byť prevádzkovaná. Ďalšie podrobnosti v tejto veci budú predmetom následného povoľovacieho konania v kompetencii povoľujúceho orgánu.

MŽP SR k pochybnostiam odbornosti spracovateľky posudku uvádza, že odborný posudok bol vypracovaný na základe určenia MŽP SR listom č. 3088/2023-11.1.2/ss-7612/2023 zo dňa 24. 01. 2023, Ing. Mariana Kohútová zapísaná v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie pod číslom 650/2017/OPV (ďalej len „spracovateľka posudku“). MŽP SR pri výbere spracovateľky odborného posudku prihliadalo na získanú osobitnú odbornú spôsobilosť spracovateľky ako aj na jej udelené osvedčenia k jednotlivým špecializáciám, z čoho je zrejme že kombinácia jednotlivých špecializácií dáva dostatočnú záruku, že odborný posudok je spracovaný na maximálne možnej odbornej úrovni a plne v súlade so zákonom.

MŽP SR k námietke skutočností uvádzaných v stanovisku Okresného úradu Ružomberok, odboru starostlivosti o životné prostredie, štátnej správa ochrany ovzdušia uvádza, že tieto sú podrobne vyhodnotené v rámci odôvodnenia predložených stanovísk v rámci tohto záverečného stanoviska.

MŽP SR k námietke nevyjadrenia sa Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši uvádza, že predmetný úrad bol v súlade so zákonom oslovený v rámci pripomienkovania správy o hodnotení, pričom úrad nevyužil možnosť poslať pripomienky k predloženej správe o hodnotení. K požiadavke opätovného zabezpečenia stanoviska od úradu verejného zdravotníctva uvádza, že úrad bol riadne informovaný o možnosti pripomienkovania správy o hodnotení, no túto možnosť nevyužil a MŽP SR pri pripomienkovaní postupovalo v súlade so zákonom a nemá dôvod žiadať úrad opätovne o vyjadrenie sa. MŽP SR ďalej v tejto veci uvádza, že v rámci zisťovacieho konania k navrhovanej činnosti sa vyjadril stanoviskom č. 2022/002862/Čellárová zo dňa 13. 04. 2022 Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši, v ktorom uviedli, že navrhovaná zmena činnosti nebude dôvodom podstatného nepriaznivého vplyvu činnosti na životné prostredie alebo zdravie obyvateľstva,

naopak prinesie primeraný pozitívny vplyv v podobe (ako už bolo uvedené) predovšetkým dosiahnutia prísnejších emisných limitov v zmysle Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2017/1442 z 31. júla 2017, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pre veľké spaľovacie zariadenia, umožnenia ďalšej bezpečnej a efektívnej prevádzky dôležitej súčasti technologického zázemia výrobnjej prevádzky navrhovateľa ako významného zamestnávateľa a podporovateľa rozvoja v regióne, zvýšenia podielu tepla a elektrickej energie produkovanej z obnoviteľných zdrojov, zvýšenia miery nezávislosti prevádzkovateľa na nestabilnom trhu s elektrickou energiou a fosílnymi palivami, a to aj v kontexte skutočnosti, že navrhovateľ sa spolupodieľa na CZT mesta Ružomberok. MŽP SR na základe predložených podkladov v rámci konania navrhovanej činnosti nadobudlo dostatočnú vedomosť o faktických okolnostiach navrhovanej činnosti potrebných pre posúdenie navrhovanej činnosti v zmysle zákona a správneho poriadku

MŽP SR k pripomienkam k návrhom pre doplnenie podkladov na rozhodnutie uvádza, ako už bolo vyššie spomenuté, že v rámci konania navrhovanej činnosti si zhromaždilo dostatok podkladov a dôkazov pre spoľahlivé zistenie a posúdenie úplného a skutočného stavu veci a za tým účelom si zaobstaralo potrebné podklady pre rozhodnutie. Proces posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie bol vykonaný plne v súlade so zákonom a správnym poriadkom a predložený odborný posudok obsahoval všetky zákonom stanovené náležitosti v súlade so zákonom. MŽP SR pri posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti vychádzalo zo spoľahlivo zisteného stavu veci a dospelo k realistickým hodnoteniam a záverom. MŽP SR ďalej uvádza, že rozhodnutie správneho orgánu musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a MŽP SR tento princíp v rámci konania pre navrhovanú činnosť plne rešpektovalo a rovnako hodnotilo dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. MŽP SR v tejto veci uvádza, že si náležite zistilo všetky potrebné skutočnosti dôležité pre rozhodnutie a za tým účelom si zaobstaralo potrebné podklady. MŽP SR na základe predložených podkladov v rámci konania navrhovanej činnosti nadobudlo dostatočnú vedomosť o faktických okolnostiach navrhovanej činnosti potrebných pre posúdenie navrhovanej činnosti v zmysle zákona a správneho poriadku. MŽP SR v tejto súvislosti uvádza, že zhromaždené podklady pre rozhodnutie v konečnom dôsledku zahŕňali všetky rozhodujúce skutkové a právne významné okolnosti navrhovanej činnosti, na základe ktorých MŽP SR dospelo k realistickým záverom a súhlasilo s realizáciou navrhovanej činnosti.

2. Odôvodnenie akceptovania alebo neakceptovania predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení doručených podľa § 35 zákona vrátane odôvodnených písomných pripomienok, ktoré boli doručené dotknutou verejnosťou

Celkovo bolo k správe o hodnotení na MŽP SR doručených 12 písomných stanovísk od zainteresovaných orgánov štátnej správy, povoľujúceho orgánu a verejnosti.

K pripomienkam a požiadavkám zo stanovísk zaslaných k správe o hodnotení MŽP SR uvádza na základe súčasného stavu poznania, vychádzajúc aj z odborného posudku podľa § 36 zákona, nasledovné:

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia obehového hospodárstva, odbor odpadového hospodárstva (list č. 73837/2022 zo dňa 14. 12. 2020)

V stanovisku uvádza, že z vecnej pôsobnosti odboru odpadového hospodárstva nemá k predloženej správe o hodnotení pripomienky.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko dotknutého orgánu na vedomie.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia ochrany prírody, krajiny a biodiverzity, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny (list č. 7228/2022-6.3-75258/2022 zo dňa 21. 12. 2022)

V stanovisku uvádza, že na základe predloženého oznámenia o zmene navrhovanej činnosti konštatuje činnosť nie je v rozpore so záujmami ochrany prírody a krajiny za dodržania nasledovných podmienok. Medzi opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie, ktoré sú uvedené v kapitole C.IV Správy o hodnotení je potrebné doplniť aj nevyhnutnosť vykonania kontroly objektov určených na odstránenie a demontáž (dielne, redukčná stanica plynu, sklady príp. iné) z dôvodu možného výskytu a hniezdenia chránených druhov avifauny, a to ešte pred samotnými búracími prácami. Búracie práce bude možné vykonávať výlučne mimo hniezdneho obdobia vtáctva (od 1.10. do 31.3). V prípade potvrdeného výskytu chránených druhov živočíchov (aktívne hniezdenie vtáctva, výskyt netopierov) na objektoch, ktoré sú predmetom búracích prác, bude potrebné požiadať o výnimku z druhovej ochrany podľa § 40 zákona č. 543/2002 Z. z. 2. Dodržať všetky ostatné preventívne opatrenia uvedené v predloženej správe o hodnotení, s dôrazom na ochranu vodného toku rieky Váh ako územia európskeho významu SKUEV0253 Váh.“

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko dotknutého orgánu na vedomie a uvádza, že uvedené podmienky v súvislosti s demontážou objektov a možným výskytom a hniezdením chránených druhov avifauny, ako aj podmienky súvisiace s preventívnymi opatreniami na ochranu vodného toku rieky Váh zapracovalo do kapitoly VI.3 tohto záverečného stanoviska.

Obec Liptovská Štiavnica (elektronické podanie zo dňa 15. 12. 2022)

V stanovisku uvádza, že k navrhovanej činnosti nemá pripomienky.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko dotknutej obce na vedomie.

Okresný úrad Ružomberok, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy ochrany ovzdušia (list č. OU-RK-OSZP-2022/011418-002 zo dňa 15. 12. 2022)

V procese povoľovania predmetnej stavby bude Okresný úrad Ružomberok, odbor starostlivosti o životné prostredie, ako dotknutý orgán štátnej správy ochrany ovzdušia požadovať stanovenie prísnejšieho emisného limitu pre tieto znečisťujúce látky. Odporúčania vyplývajúce z návrhu podmienok vyplývajúce z Emisno-technologickej štúdie pre navrhovanú činnosť pre účely procesu posudzovania vypracovanej spoločnosťou EKOS Plus, s.r.o. – RNDr. Janou Madarásovou, Župné nám. 7, 811 03 Bratislava s odborným garantom Ing. Mgr. Milanom Kovačičom (číslo osvedčenia 79/967/2004-6.1) v júni 2022 – podmienka/ odporúčanie O1 až O6 - budú zapracované do podmienok súhlasu na umiestnenie a povolenie stavby predmetného veľkého zdroja znečisťovania ovzdušia orgánom štátnej správy ochrany ovzdušia.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko dotknutého orgánu na vedomie a uvádza, že uvedené pripomienky orgánu štátnej správy ochrany ovzdušia sa týkajú následného povoľovacieho konania. MŽP SR v tejto veci dodáva, že podľa § 39 ods. 3 zákona, rozsah a lehotu sledovania a vyhodnocovania podľa odseku 2 určuje povoľujúci orgán v súlade so záverečným stanoviskom k činnosti, vydaným podľa § 37 zákona. MŽP SR v záverečnom stanovisku okrem celkového hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti uvedie, či s jej realizáciou súhlasí alebo nesúhlasí, za akých podmienok s ňou súhlasí a stanoví požadovaný rozsah poprojektovej analýzy v súlade so zákonom. MŽP SR v rámci tohto záverečného stanoviska v kapitole VI.3, určilo opatrenia, ktoré slúžia na elimináciu a minimalizáciu negatívnych vplyvov na životné prostredie. MŽP SR v tomto konaní pre navrhovanú činnosť posudzuje predpokladané vplyvy na životné prostredie podľa zákona, nie je povoľujúcim orgánom pre navrhovanú činnosť. MŽP SR ďalej v tejto súvislosti uvádza, že na základe operatívneho vyhodnocovania výsledkov monitorovania je

podľa § 39 ods. 4 zákona je ten, kto realizuje navrhovanú činnosť povinný v prípade, ak sa zistí, že skutočné vplyvy navrhovanej činnosti posudzovanej podľa zákona sú nepriaznivejšie, než uvádza správa o hodnotení, zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v správe o hodnotení, v súlade s požiadavkami uvedenými v záverečnom stanovisku a v povolení navrhovanej činnosti.

Okresný úrad Ružomberok, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií (list č. OU-RK-OCDPK-2022/009819-005 zo dňa 15. 12. 2022)

V stanovisku uvádza, že ako vecne a miestne príslušný orgán štátnej správy vo veciach ciest II. a III. triedy podľa čl. I § 2 ods. 1, ods. 3 a ods. 5 a § 3 ods. 2 písmeno a/ zákona číslo 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 3 ods. 1 písmeno c/ a ods. 5 písm. a/ zákona číslo 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších zmien a doplnkov upozorňuje, že vyhovujúce dopravnno-kapacitné posúdenie križovatiek, ktoré je prílohou č. 5 predloženej „Správy o hodnotení“ je vypracované za predpokladu, že v decembri roku 2023 bude uvedený do prevádzky diaľničný úsek D1 – Hubová – Ivachnová.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie na vedomie stanovisku dotknutého orgánu a k predmetnej pripomienke uvádza, že predložené dopravnno-kapacitné posúdenie s predpokladom uvedenia do prevádzky diaľničného úseku D1 — Hubová — Ivachnová bolo vykonané na základe vyjadrenia Slovenskej správy ciest. Na základe tohto vyjadrenia sa predpokladá uvedenie diaľničného úseku D1 do prevádzky v decembri 2023. Zahájenie stavby pre navrhovanú činnosť sa predpokladá v roku 2024 a uvedenie nového KB do prevádzky sa predpokladá v roku 2027, čo sa javí ako dostatočná rezerva aj pre prípad, že sa uvedenie do prevádzky daného diaľničného úseku posunie. V prípade, že nedôjde k uvedeniu diaľničného úseku D1 — Hubová — Ivachnová do prevádzky do termínu spustenie nového kotla na biomasu do prevádzky, bude potrebné riešiť dopravné nároky prevádzky organizačnými opatreniami mimo špičkových hodín. MŽP SR uvádza, že podmienka je zapracovaná do kapitoly VI.3 tohto záverečného stanoviska.

Okresný úrad Ružomberok, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OU-RK-OSZP-2022/011893-002 zo dňa 14. 12. 2022)

V stanovisku uvádza k predloženej správe o hodnotení nasledovné. V rámci navrhovanej činnosti sa uvažuje s rozšírením spaľovaných palív o niektoré nie nebezpečné odpady pochádzajúce z prevádzky nového papierenského stroja PS19 v zastúpení: odpadu vznikajúceho pri príprave vstupnej suroviny pre papierenský stroj PS19 (k.č. 03 03 10), a biokalu vznikajúceho pri anaeróbnom čistení odpadových vôd na ČOV PS19 (k.č. 19 08 14) - biokaly vznikajúce na aeróbnom stupni ČOV PS19 pod k.č. 19 08 12 sú spaľované na KB už v súčasnosti. Oba záujmové, dopĺňané odpady sú biomasou v zmysle bodu 31 článku 3 Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách a § 8 ods. 5 písm. i) vyhlášky č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší. Správny orgán odpadového hospodárstva konštatuje, že vyššie uvedené odpady k.č. 03 03 10 a 19 08 14, s ktorými sa uvažuje ako palivom - biomasou nespĺňajú definíciu biomasy v zmysle článku 3 bodu 31 Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách a § 8 ods. 5 písm. i) vyhlášky č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, pretože vznikajú pri výrobe papiera z recyklovaného papiera a lepenky, nie z celulózy. Správny orgán odpadového hospodárstva upozorňuje na § 18 ods.2, najmä na písm. c) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého „energia získaná týmto spaľovaním odpadu je väčšia ako energia spotrebovaná počas procesu jeho spaľovania“. V rámci navrhovanej činnosti vznikne nový

druh odpadu popolčiek s reagentami, t.j. s obsahom nebezpečných látok ako ťažké kovy a PCDD/F. Spracovateľ správy o hodnotení má za to, že vznikne nie nebezpečný odpad najpravdepodobnejšie katalógového čísla 10 01 19/O/ odpady z čistenia plynu iné ako uvedené v 10 01 05, 10 01 07 a 10 01 18. Správny orgán odpadového hospodárstva uvádza, že môže vzniknúť odpad k.č. 10 01 16 - popolčiek zo spoluspaľovania odpadov obsahujúci nebezpečné látky kategórie N - nebezpečný alebo odpad k.č. 10 01 17 - popolčiek zo spoluspaľovania odpadov iný ako uvedený v 10 01 16, kategórie O - ostatný. Konečné zaradenie odpadu bude na základe analýz popolčeka zo skúšobnej prevádzky.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko dotknutého orgánu na vedomie a k pripomienkam uvádza, že definícia predmetných odpadov ako biomasy v zmysle citovaných predpisov Európskej únie a národnej legislatívy má relevanciu len pre ustanovovanie požiadaviek pre spaľovanie týchto druhov odpadu podľa predpisov platných pre ochranu ovzdušia. V zmysle legislatívy odpadového hospodárstva budú všetky odpady, bez ohľadu na režim spaľovania, vstupovať do procesu ako odpady, ktoré budú v zariadení energeticky zhodnotené. MŽP SR ďalej uvádza, že ide o zákonnú podmienku, ktorá sa vzťahuje na spaľovanie odpadov v spaľovniach odpadov. Posudzované zariadenie je zariadením na spoluspaľovanie odpadov. Bez ohľadu na uvedené platí, že účelom spaľovania odpadu u navrhovanej činnosti nie je jeho zneškodňovanie, ale využitie jeho energetickej hodnoty k nahradeniu časti biomasy v procese výroby energie. Požiadavka na dosiahnutie určenej energetickej účinnosti zariadenia je uvedená aj v Záveroch o BAT pre LCP. Určenie energetickej účinnosti sa vykoná na základe testovania vlastností zariadenia podľa noriem EN pri plnom zaťažení po uvedení jednotky do prevádzky. Splnenie požiadavky je nutnou podmienkou prevádzkovania navrhovanej činnosti. MŽP SR ďalej uvádza, že v rámci skúšobnej prevádzky bude potrebné vykonať analýzu vznikajúceho popolčeka pre stanovenie ukazovateľov v zmysle prílohy č. 5 k zákonu č. 79/2015 /2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z hľadiska obsahu nebezpečných látok v odpade a podľa prílohy č. 1 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 382/2018 Z. z. o skládkovaní odpadov a uskladnení odpadovej ortuti z hľadiska kritérií na prijímanie odpadov na skládky odpadov. Na základe ich výsledku bude odpadu priradené vhodné katalógové číslo v zmysle vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 365/2015 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov a určený vhodný spôsob nakladania. Podmienka je zapracovaná do kapitoly VI.3 tohto záverečného stanoviska.

Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Ružomberku (list č. ORHZ-RK-2022/000550-001 zo dňa 21. 12. 2022)

V stanovisku uvádza, že z hľadiska ochrany pred požiarimi nemá pripomienky a nepredpokladá zvýšenie environmentálnej záťaže z dôvodu plnenia požiadaviek protipožiarnej bezpečnosti pri ďalších povolovacích konaniach.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko dotknutého orgánu na vedomie.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia zmeny klímy a ochrany ovzdušia, odbor ochrany ovzdušia (list č. 75979/2022zo dňa 21. 12. 2022)

V stanovisku uvádza nasledovné. V súčasnosti sa pre pôvodný KB, ktorý je technologicky a morálne zastaralý uplatňujú pre niektoré znečisťujúce látky emisné limity odchylné od BAT – AEL. Z uvedeného dôvodu nie je možné starý kotol ďalej prevádzkovať a je potrebné ho nahradiť novým moderným zariadením, ktoré je schopné plniť prísnejšie limity. Nový kotol zabezpečí energetickú stabilitu a nezávislosť v súčasnej energetickej kríze. Súčasný systém čistenia spalín pozostávajúci z elektrofiltrov a DeNOx systému na princípe SNCR bude nahradený systémom

pracujúcim na princípe suchej sorbcie a mechanického odlučovania s DeNOx systémom na princípe SCNR al. SCR. V prípade väčšiny emitovaných znečisťujúcich látok sa výmena kotla prejaví (aj napriek vyššiemu výkonu spaľovacieho zariadenia) poklesom maximálnych emitovaných hmotnostných tokov. Z hľadiska vplyvu na imisnú situáciu v území bola navrhovaná činnosť odborne spôsobilou osobou vyhodnotená, ako plne rešpektujúca všetky zákonom stanovené požiadavky aj pre najhoršie prevádzkové a rozptylové podmienky, pričom sa v jej dôsledku neočakáva významnejšia zmena dlhodobého, ani krátkodobého znečistenia ovzdušia v oblasti. Navrhované riešenie je možné označiť za stav techniky zodpovedajúci kritériám najlepšej dostupnej techniky BAT, pričom nové zariadenie bude v prislúchajúcom rozsahu súčasne plniť aj požiadavky a podmienky národnej legislatívy. Pri splnení všetkých podmienok a požiadaviek vyplývajúcich z právnych predpisov na úseku ochrany ovzdušia, s dôrazom na voľbu najlepšej dostupnej techniky a zabezpečení dostatočných rozptylových podmienok, nemáme voči realizácii predmetnej navrhovanej činnosti zásadné pripomienky za podmienky, že existujúci KB bude najneskôr pri vydaní kolaudačného rozhodnutia pre nový kotol odstavený resp. minimálne odpojený od médií (preukázať revíznou správou).

Vyjadrenie MŽP SR: *MŽP SR berie stanovisko dotknutého orgánu na vedomie a uvádza, že požiadavka preukázania odstavenia existujúceho kotla na biomasu po uvedení do prevádzky nového zariadenia je zapracovaná v kapitole VI.3 tohto záverečného stanoviska.*

OBČIANSKA INICIATÍVA (OI) Za zdravý Ružomberok, Občianske združenie ZDRAVÝ DOMOV, Občianske združenie OCHRANA OVZDUŠIA DOLNÝ LIPTOV, Občianske združenie ZA ZDRAVÝ RUŽOMBEROK (list zo dňa 27. 12. 2022)

V stanovisku uvádza nasledovné. V predloženej správe o hodnotení sa uvádza, že bude postavený nový KB, pričom sa navrhuje zvýšenie výkonu kotla zo súčasných 98,8 MW na 160 MW, čo je zvýšenie o viac ako 60%, dôjde z nárastu spaľovania biomasy vrátane odpadov z 370 000 t/rok na 631 900 t/rok, čo je viac ako 70%, zaústenie spalín sa nepredpokladá do jestvujúceho 204 m vysokého komína, ale do nového komína s výškou 150 m, čo je o 54 m menej ako pôvodná výška komína. Okolité kopce - najmä Chočské vrchy a vrch Mních má nadmorskú výšku 657 m. n. m. Mesto Ružomberok má nadmorskú výšku 535 m n. m., ale nadmorská výška Štiavničky je 513 m n. m. V ideálnom stave pri tlakovej výši je stav postačujúci, avšak pri zmenách počasia a nástupe tlakovej níže je výška nedostatočná, preto by mala byť minimálne pôvodná výška 204 m. Na verejnom prerokovaní správy o hodnotení zástupca štátnej správy ochrany ovzdušia Okresného úradu Ružomberok uviedol, že vzhľadom na zložité rozptylové podmienky v Ružomberku modelovanie rozptylu emisií neposkytuje presné, resp. relevantné výstupy. Gaussov model neposkytuje dostatočnú a reálnu výpovednú hodnotu. Inými slovami spochybnil výsledky rozptylovej štúdie – imisno-prenosového posúdenia a následne aj posúdenia vplyvu emisií na zdravotný stav obyvateľov. Túto skutočnosť môžeme, ako ľudia tu bývajúcí, potvrdiť z vlastnej skúsenosti. Keď pri bezvetří, inverzii do výšky cca 200 - 250 m nad terénom a ovzduší Ružomberka naplnenom vodnou parou z prevádzok Mondi SCP, dôjde k otvoreniu havarijných ventilov na systéme zberu a likvidácie CNCG hoci len na 2 - 3 minúty, ovzdušie v Ružomberku neznesiteľne zapácha aj niekoľko hodín, pričom modelovanie imisíí zápachov TRS "preukazuje" minimálne koncentrácie. Ďalej OI v rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie požadovalo nasledovné:

- vypracovať štúdiu o rozptylových podmienkach v Ružomberku a okolí, ktorá potvrdí, že nedôjde k zhoršeniu vplyvu navrhovanej zmeny
- vypracovať štúdiu o únosnosti zaťaženia životného prostredia Ružomberka a okolia vo vzťahu k umiestneniu ďalšieho veľkého zdroja znečisťovania ovzdušia so samostatným komínom zatiaľ neznámej výšky,

- vypracovať podrobné posúdenie zdravotného stavu obyvateľov Ružomberka, jeho mestských častí a okolitých obcí vrátane genotoxicity detí, ktoré bude realizované za účasti Mesta Ružomberok a dotknutých obcí,
- vypracovať vyhodnotenie vplyvu navrhovanej zmeny na činnosť SČOV v Hrboltovej a obyvateľov Hrboltovej,
- vypracovať technické opatrenia na systéme zberu a likvidácie zápachajúcich látok CNCG, SOG (TRS), ktorými bude zabezpečené vyústenie havarijných poistných ventilov tak, aby nedochádzalo k vypúšťaniu týchto vysoko koncentrovaných zápachajúcich plynov voľne do atmosféry,
- v súlade s Prílohou č. 11, bod II/10 k zákonu č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie žiadame o posúdenie aj nulového variantu, t.j. variantu, v ktorom dôjde k výmene kotla na biomasu s rovnakými výkonovými parametrami ako súčasný kotol.

V závere stanoviska uvádza, že v správe o hodnotení žiadali vyhodnotiť závažné negatívne skutočnosti a vplyvy výroby celulózy a papiera, ktorých je navrhovaný kotol na biomasu neoddeliteľnou súčasťou, na životné prostredie a zdravie obyvateľov Ružomberka a okolia, ktoré boli zistené v nezávislých štúdiách a výskumných správach ako napr. genotoxicita u detí, výskumné správy VÚVB Tatranská Javorina, trojnásobný nárast úmrtnosti obyvateľov Ružomberka na onkologické ochorenia v porovnaní s obyvateľmi Liptovského Mikuláša potvrdený hlavným hygienikom Slovenskej republiky. V správe o hodnotení a jej prílohách sú tieto skutočnosti úplne ignorované, bagatelizované, resp. neboli uvedené žiadne relevantné štúdie, ktoré by preukazovali opak. Preto my, ako obyvatelia Ružomberka a okolitých obcí navrhujeme nulový variant, t. j. v ktorom dôjde k výmene kotla na biomasu s rovnakými výkonovými parametrami ako súčasný kotol s doplnením zariadení na čistenie spalín a požadujeme od Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, aby s ohľadom na vyššie uvedené zmenu navrhovanej činnosti neodporučil.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR k pripomienke uvádza, že výška nového komína pre navrhované zariadenie bola určená podľa platných predpisov tak, aby zabezpečila požadovaný rozptyl znečisťujúcich látok. Základná minimálna výška komína uvedená v rozptylovej štúdii je 82 m, pričom navrhovaná výška komína bola zvýšená na 150 m. Zabezpečenie podmienok rozptylu bolo overené imisno-prenosovým posúdením odborne spôsobilou osobou schválenou metodikou v súlade s právnymi predpismi so zohľadnením všetkých existujúcich zdrojov znečisťovania ovzdušia na úrovni ich maximálnych výkonov a pri teoretickom súbehu ich prevádzky pri nepriaznivých rozptylových podmienkach. Matematické modelovanie sa použilo aj v súlade s požiadavkou platnej metodiky, ktorá matematické modelovanie určuje (okrem iného) pre zdroje situované do členitého terénu, za ktorý je považovaný terén, keď okolité prevýšenie vo vzdialenosti 30 násobku výšky komína presahuje 2 násobok vypočítanej výšky komína podľa základného výpočtu. V zmysle vyjadrenia odborne spôsobilej osoby nový komín „svojou relatívne vysokou efektívnou výškou zabezpečujú pre odchádzajúce plyny dostatočný rozptyl znečisťujúcich látok aj nad dolnou hranicou vyvýšenej inverznej vrstvy“. Porovnanie výšky nového komína a jestvujúceho hlavného komína v rámci vznesenej pripomienky nezohľadnilo skutočnosť, že jestvujúci komín zabezpečuje odvádzanie spalín nie len z KB, ale z viacerých ťažiskových zariadení prevádzky súčasne, preto sú naň kladené aj iné nároky. Reálny vplyv nového KB na ovzdušie bude pozitívne ovplyvnený skutočnosťou, že nový KB bude disponovať novým, komplexnejším systémom čistenia spalín, t. j. predpokladá sa súvisiaci pokles emisií znečisťujúcich látok. Ďalšie zvyšovanie komína by neprineslo významný vplyv na kvalitu ovzdušia, v porovnaní s vyššími nárokmi na energiu, suroviny, a i. MŽP SR k pripomienke uvádza, že predmetná tabuľka uvádza produkciu tepla, pary určenú k jej využitiu pre technologické účely (pre prevádzky navrhovateľa a externých odberateľov), pre prevádzku CZT mesta Ružomberok a pre produkciu elektrickej energie. Jej

nárast je tak cieľom navrhovanej investície. Navrhované zariadenie pritom musí spĺňať podmienku vysokej energetickej účinnosti v zmysle Záverov o BAT pre LCP, preto musí byť marenie vyprodukovaného tepla maximálne obmedzené. Uvedené bude okrem samotného dizajnu zariadenia dosahované aj riadením výrobného procesu s vysokou automatizáciou (prevádzkové parametre budú optimálne nastaviteľné podľa aktuálneho požadovaného odberu tepla). Podstatnejšia súvisiaca zmena bilancie emisií vodnej pary sa tak nepredpokladá. Súčasne sa neuvažuje ani s realizáciou nového zdroja vodnej pary. Následne tak správne nebol identifikovaný ani vplyv na mikroklimatické charakteristiky v okolí zdroja, ktoré by ovplyvňovali jestvujúce rozptylové podmienky. Imisno-prenosové posúdenie bolo vykonané prostredníctvom výpočtového modelu MODIM, ktorý je v súčasnosti jediným výpočtovým programom definovaným tohto času platnou metodikou pre imisno-prenosové posudzovanie. Imisno-prenosové posudzovanie pre povolenie zdroja znečisťovania ovzdušia sa vždy (bez ohľadu na výpočtový program) vykonáva pre ustálenú emisnú situáciu na zdroji za jeho štandardných prevádzkových podmienok, čomu odpovedajú aj legislatívou stanovené imisné limity, ktoré sú priemerované na obdobie min. 1 hodiny (zmieňované otvorenie bezpečnostných ventilov trvá rádovo sekundy, max. minúty). Zástupca Okresného úradu Ružomberok svoje oficiálne vyjadrenie predložil vo svojom písomnom stanovisku k správe o hodnotení s ktorým sa MŽP SR vyprádalo v rámci vyjadrenia k predmetnému stanovisku. MŽP SR k predmetným požiadavkám v rámci rozsahu hodnotenia určila špecifické požiadavky na základe ktorých, bolo treba v rámci správy o hodnotení, niektoré oblasti podrobnejšie rozpracovať. MŽP SR v rámci rozsahu hodnotenia určilo navrhovateľovi potrebu vypracovania niekoľkých odborných štúdií podľa platných záväzných právnych predpisov. Predložená správa o hodnotení bola vypracovaná v súlade s určeným rozsahom a plne v súlade so zákonom. V procese posudzovania vplyvov na životné prostredie bola pre hodnotenie vplyvu na kvalitu ovzdušia vypracovaní rozptylová štúdia, v ktorej bol zvolený konzervatívny prístup a použité boli vstupné hodnoty hmotnostného toku na úrovni súčasného emisného limitu. Tento prístup bol v súlade s posudzovaním vplyvov, nakoľko predmetom imisno-prenosového posúdenia bol najnepriaznivejší stav, a teda výsledky hodnotenia vplyvu na kvalitu ovzdušia sú vyhodnotené správne, s uplatnením zásady predbežnej opatrnosti a prevencie. MŽP SR k pripomienke vypracovania štúdie o únosnosti zaťaženia životného prostredia Ružomberka a okolia uvádza, že požiadavka na vypracovanie samostatnej štúdie o únosnosti zaťaženia životného prostredia Ružomberka a okolia vo vzťahu k umiestneniu ďalšieho veľkého zdroja znečisťovania ovzdušia nebola prenesená do špecifických požiadaviek vydaného rozsahu hodnotenia, nakoľko MŽP SR v rámci rozsahu hodnotenia určilo navrhovateľovi potrebu vypracovania niekoľkých odborných štúdií podľa platných záväzných právnych predpisov. Predložená správa o hodnotení bola vypracovaná v súlade s určeným rozsahom a plne v súlade so zákonom. Z charakteru navrhovanej činnosti vyplýva, že sa nejedná o umiestnenie ďalšieho veľkého zdroja znečisťovania, ale ide o náhradu existujúceho zdroja, ktorý z dôvodu zabezpečenia plynulej prevádzky výroby tepla bude odstavený po uvedení nového KB do prevádzky. Únosnosť zaťaženia jednotlivých zložiek životného prostredia bola v relevantných prípadoch vyhodnotená nie len samotnou správou o hodnotení, ale aj samostatnými odbornými štúdiami vypracovanými odborne spôsobilými osobami. Závery týchto štúdií potvrdili, že vplyvy navrhovanej činnosti budú akceptovateľné a neprekročia environmentálne normy, pričom v niektorých vybraných aspektoch dôjde aj k pozitívnym vplyvom. Z hľadiska dopravného zaťaženia je predpokladaný nárast dopravy z 20-21 NA denne (súčasný stav - prevádzková realita v roku 2021) na 78-79 NA denne (konzervatívny prístup – maximálna hodnota pre predpokladanú prevádzku pri menovitom výkone počas celého roka). Zvýšenie dopravy o 700 % tak z uvedených údajov nevyplýva. Sumárne za rok sa intenzita dopravy oproti súčasnému stavu zvýši pri menovitom výkone KB za spaľovania čisto biomasy 3,5x, alebo pri spoluspaľovaní odpadov 3,8x. Aktuálna dopravná intenzita na ceste I/18 prechádzajúcej mestom

Ružomberok predstavuje cca 4000 nákladných áut denne, t.j. zvýšenie dopravnej intenzity (max. 53 NA denne) zodpovedá nárastu nákladnej dopravy o 1,3%, čo je z hľadiska príspevku k emisiám zanedbateľné. MŽP SR k pripomienke vypracovania podrobného posúdenie zdravotného stavu obyvateľov Ružomberka uvádza, že požiadavka na vypracovanie štúdie genotoxicity detí nebola prenesená do špecifických požiadaviek vydaného rozsahu hodnotenia, nakoľko v rámci rozsahu navrhovanej činnosti MŽP SR určilo navrhovateľovi vypracovať hodnotenie vplyvov na verejné zdravie (HIA) v zmysle platných záväzných právnych predpisov. Predložená HIA bola vypracovaná v súlade s platnými právnymi predpismi. Navrhovateľ sa v správe o hodnotení v jej prílohe č. 13 vyjadril k všetkým stanoviskám doručením v rámci zisťovacieho konania navrhovanej činnosti, ako aj k stanoviskám k rozsahu hodnotenia. Predmetné vyjadrenie hlavného hygienika bolo súčasťou prílohy č.12a Správy o hodnotení. Z jeho obsahu trojnásobný nárast úmrtnosti obyvateľov Ružomberka na rakovinu v porovnaní s obyvateľmi Liptovského Mikuláša nevyplýva. Vyjadrenie však obsahuje informáciu, že ak sa absolútny počet úmrtí na nádorové ochorenia prepočíta na 1000 obyvateľov, počet úmrtí je pre obe mestá rovnaký. Vyjadrenie súčasne uvádza, že v roku 2011 bol okres Ružomberok pri hodnotení hrubej incidencie nádorových ochorení až na 24.mieste - 29.mieste (muži/ženy) v rámci okresov Slovenskej republiky. Z údajov v rámci HIA tiež vyplýva, že medzi mestami Ružomberok a Liptovský Mikuláš a celoslovenským priemerom neboli zaznamenané významné rozdiely v údajoch o zomretých na nádorové ochorenia (zahŕňa všetky typy nádorových ochorení). Priemerne za posledných 26 rokov zomreli na nádorové ochorenia za rok v meste Ružomberok – 2,0 osoby, v meste Liptovský Mikuláš – 2,1 osoby a v SR 2,3 osoby na 1 000 obyvateľov. V prípade vývoja mortality len na zhubné nádory priedušiek a pľúc (možné dať do súvisu so znečistením ovzdušia) je na 1000 obyvateľov zaznamenané 0,4 úmrtia obyvateľov vo všetkých hodnotených územných celkoch (priemer za 10 rokov). MŽP SR dodáva, že výsledky procesu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie podľa zákona preukázali v dostatočnej miere, že realizácia navrhovanej činnosti je v súlade s platnými všeobecne záväznými predpismi, normami a kritériami trvalej udržateľnosti a humánno-environmentálnej únosnosti. MŽP SR si v konaní navrhovanej činnosti zistilo presný a úplný skutočný stav veci a za tým účelom si zaobstaralo potrebné podklady pre rozhodnutie vo veci. MŽP SR k pripomienke vypracovania technických opatrení na systéme zberu a likvidácie zapáchajúcich látok CNCG, SOG (TRS) uvádza, že navrhovanou činnosťou nie sú dotknuté množstvá, ani zloženie vznikajúcich NCG plynov vo výrobe buničiny, ani prevedenie, či spôsob použitia bezpečnostných ventilov systému zberu a likvidácie NCG. Ich použitie bude navrhovanou činnosťou ovplyvnené len nepriamo a pozitívne – bezporuchovou prevádzkou nového zariadenia, ktoré bude zabezpečovať likvidáciu plynov NCG v núdzovom režime, čím bude znížené riziko ich vypúšťania bezpečnostnými ventilmi (vybavenými uhlikovými filtrami). MŽP SR k pripomienke posúdenia nulového variantu uvádza, že predložená správa o hodnotení bola vypracovaná v súlade so zákonom naplnila body určeného rozsahu hodnotenia. Nulovým variantom je variant navrhovanej činnosti, ktorý by nastal, keby sa navrhovaná činnosť nerealizovala, t.j. prevádzka súčasného kotla by ostala bezo zmeny. Proces posudzovania vplyvov na životné prostredie je návrhové konanie, v rámci ktorého sa posudzujeme návrh, ktorý predkladá navrhovateľ. Výsledky hodnotenia vplyvov na životné prostredie zodpovedajúce maximálnej kapacite zariadenia nepreukázali prekročenie environmentálnych noriem, sú na akceptovateľnej úrovni. MŽP SR na záver uvádza, že údaje predložené v správe o hodnotení sú dostatočné pre naplnenie účelu zákona s cieľom zistiť presne a úplne skutočný stav veci podľa správneho poriadku. Výsledky procesu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie podľa zákona preukázali v dostatočnej miere, že realizácia navrhovanej činnosti je v súlade s platnými všeobecne záväznými predpismi a normami. Stanoviská doručené v rámci pripomienkovania správy o hodnotení od rezortných, dotknutých a povoľujúcich orgánov, boli súhlasné. MŽP SR v rámci povinného

hodnotenia navrhovanej činnosti neidentifikovalo, že by realizácia navrhovanej činnosti mohla mať významný nepriaznivý vplyv na jednotlivé zložky životného prostredia. Navrhovaný vyšší výkon zariadenia zodpovedá žiadanej zvýšenej produkcii tepla a elektrickej energie z uhlíkovo neutrálnych palív, pričom výkon zariadenia bude možné regulovať a prispôbiť aktuálnym potrebám odberu energie s primerane miernejšími vplyvmi na životné prostredie. MŽP SR ešte dodáva, že na základe operatívneho vyhodnocovania výsledkov monitorovania je podľa § 39 ods. 4 zákona je ten, kto realizuje navrhovanú činnosť povinný v prípade, ak sa zistí, že skutočné vplyvy navrhovanej činnosti posudzovanej podľa zákona sú nepriaznivejšie, než uvádza správa o hodnotení, zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v správe o hodnotení, v súlade s požiadavkami uvedenými v záverečnom stanovisku a v povolení navrhovanej činnosti.

Obec Lisková (list č. 3170/2022 zo dňa 28. 12. 2022)

V liste uvádza, že správa o hodnotení bola od 25. 11. 2022 do 27. 12. 2022 zverejnená na úradnej tabuli obce ako aj na webovej stránke obce.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko dotknutej obce na vedomie.

Mesto Ružomberok (list č. OTS 350/2022-MM zo dňa 23. 12. 2022)

V stanovisku uvádza nasledovné.

1. Navrhovaná zmena činnosti pre vylúčenie pochybnosti o súlade s územným plánom mesta si vyžiada zmenu a doplnenie územnej plánovacej dokumentácie v časti zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie čl. 6 ods. 1.
2. Realizovať dostupné technické a stavebné opatrenia na monitorovanie emisií hluku s cieľom obmedzenia hluku v okolí prevádzky.
3. Zabezpečiť efektívne informovanie Mesta o neštandardných situáciách v prevádzke majúciach dopad na životné prostredie a zápachovú situáciu v oblasti.
4. Zohľadniť povinnosti vyplývajúce z nového zákona o ochrane ovzdušia.
5. Rozšíriť automatický monitorovací systém spalín (emisií) o merania HF a HCl.
6. Prednostne hľadať možnosti pre materiálové zhodnocovanie odpadov uvažovaných pre energetické zhodnocovanie.
7. Obmedzovať vykonávanie súvisiacich hlučných činností vo vonkajších priestoroch vo večerných a nočných hodinách na nevyhnutné minimum.
8. Zabezpečiť analyzovanie spoluspaľovaných odpadov v rozsahu požiadaviek BAT.
9. Mesto žiada zabezpečiť adekvátnymi opatreniami pri celkovom vyhodnotení, aby nedochádzalo k celkovému zhoršeniu oblasti ochrany ovzdušia v dôsledku zmeny navrhovanej činnosti.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko dotknutej obce na vedomie a uvádza nasledovné. MŽP SR k pripomienke súladu s územným plánom mesta uvádza, že nie je príslušným orgánom na vyhodnocovanie súladu s územnoplánovacou dokumentáciou. Ďalej v tejto veci uvádza, že z hľadiska procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie predmetná skutočnosť nie je prekážkou pre odsúhlasenie navrhovanej činnosti v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona. Požiadavka na zosúladenie navrhovanej činnosti s územnoplánovacou dokumentáciou pre ďalšie konanie bola zapracovaná do kapitoly VI.3 tohto záverečného stanoviska. MŽP SR k pripomienke realizovať dostupné technické a stavebné opatrenia na monitorovanie emisií hluku s cieľom obmedzenia hluku v okolí prevádzky uvádza, že navrhovaná činnosť bola v predprojektovej fáze prípravy preverená matematickou predikciou budúcich emisií hluku so záverom, že jej návrh si nevyžaduje žiadne ďalšie špecifické protihlukové opatrenia. Štandardné protihlukové opatrenia v zmysle odporúčaní hlukovej štúdie, ktoré sú súčasťou

opatrení navrhnutých v správe o hodnotení, budú zakomponované do projektovej dokumentácie. Po realizácii navrhovanej činnosti bude navrhovateľ povinný vykonať v čase skúšobnej prevádzky objektivizáciu merania hluku. Navrhovateľ už v súčasnosti vykonáva pravidelné merania hluku. Požiadavky na monitorovanie hluku vyplývajú aj zo Záverov o BAT pre LCP. MŽP SR k pripomienke efektívneho informovania mesta uvádza, že navrhovateľ už v súčasnosti sprístupňuje výstupy emisného a imisného monitoringu a pravidelných meraní hluku, má zriadenú tzv. Zelenú linku pre občanov a neštandardné situácie reportuje na miestnu samosprávu a štátnu správu určeným spôsobom. MŽP SR k pripomienke zahľadania povinností vyplývajúcich z nového zákona o ochrane ovzdušia uvádza, že súlad navrhovanej činnosti s platnou legislatívou v oblasti ochrany ovzdušia je jednou z nutných podmienok jej povolenia. Relevantné povinnosti vyplývajúce z nového zákona o ovzduší budú riešené v rámci ďalších krokov povoľovacieho procesu. MŽP SR k pripomienke rozšíriť automatický monitorovací systém spalín (emisii) o merania HF a HCl uvádza, že v návrhu nového KB sa v súlade s požiadavkami národnej legislatívy, ako aj Záverov o BAT pre LCP uvažuje s inštaláciou automatizovaného monitorovacieho systému pre kontinuálne monitorovanie emisií predmetných znečisťujúcich látok. MŽP SR k pripomienke prednostne hľadať možnosti pre materiálové zhodnocovanie odpadov uvažovaných pre energetické zhodnocovanie uvádza, že napriek skutočnosti, že prevádzkovateľ deklaruje pretrvávajúcu snahu o zhodnocovanie predmetných odpadov, možnosť ich zhodnocovania je primárne závislá od dopytu ich odberateľov. Navrhovaná činnosť v podobe ich energetického zhodnocovania tak vytvára zmysluplný spôsob nakladania s predmetnými odpadmi v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva pre prípad zníženia, výpadku možnosti ich materiálového zhodnocovania. V prípade v súčasnosti využívaného kompostovania predmetných odpadov je potrebné brať na zreteľ aj obmedzené kapacity jestvujúcich kompostární, ktoré je účelnejšie využívať prednostne pre povinne zhodnocovaný biologicky rozložiteľný kuchynský a záhradný odpad, ktorý je pre produkciu kvalitného kompostu vhodnejší. Uvedené vyplýva zo skutočnosti, že kompost z kompostovania kalov z čistenia komunálnych odpadových vôd môže mať rôznu kvalitu, čo je spojené aj s rizikom obsahu rôznych látok ako antibiotiká, drogy, hormóny, prípadne zvyšky plastov a mikroplastov. V niektorých krajinách je kompostovanie tohto druhu odpadu dokonca zakázané. Uplatnenie energetického zhodnocovania pre predmetné odpady tak môže byť istým druhom predbežnej opatrnosti. Počas energetického zhodnocovania sa predmetné prímеси v odpade bezpečne rozložia a zneškodnia. Súčasne v prípade navrhovanej činnosti ide o zhodnocovanie odpadu v mieste jeho vzniku, ktoré je spojené s priaznivými vplyvmi súvisiacimi s absenciou nárokov na jeho prepravu. MŽP SR k pripomienke obmedzovať vykonávanie súvisiacich hlučných činností vo vonkajších priestoroch vo večerných a nočných hodinách na nevyhnutné minimum uvádza, že pripomienka je zapracovaná do kapitoly VI.3 tohto záverečného stanoviska. MŽP SR k pripomienke zabezpečiť analyzovanie spoluspalovaných odpadov v rozsahu požiadaviek BAT uvádza, že pripomienka je nutnou podmienkou povolenia a prevádzkovania navrhovanej činnosti ako podmienka vyplývajúca zo Záverov o BAT pre LCP. MŽP SR k pripomienke zabezpečenia adekvátnych opatrení, aby nedochádzalo k celkovému zhoršeniu oblasti ochrany ovzdušia v dôsledku navrhovanej činnosti uvádza, že nové zariadenie je navrhované tak, aby spĺňalo kritéria a požiadavky vyplývajúce zo Záverov o BAT pre LCP. Z posúdenia navrhovanej činnosti nevyplýval predpoklad celkového zhoršenia miestnej situácie v oblasti ochrany ovzdušia, pričom hodnotenie bolo vykonané s konzervatívnym prístupom (predpokladal sa najnepriaznivejší emisný stav a nepriaznivé rozptylové podmienky). Pri určovaní výšky nového komína bol zohľadnený cieľ, zabezpečiť, aby realizácia projektu nevedla k zhoršeniu imisnej situácie pre prioritné znečisťujúce látky. Navrhovaná činnosť má súčasne potenciál zlepšiť kvalitu ovzdušia v meste Ružomberok vytvorením potenciálu pre rozšírenie siete centrálného zásobovania tepla, čo by viedlo k ukončeniu prevádzkovania viacerých malých,

prípadne stredných zdrojov znečisťovania. MŽP na záver uvádza, že na základe operatívneho vyhodnocovania výsledkov monitorovania je podľa § 39 ods. 4 zákona je ten, kto realizuje navrhovanú činnosť povinný v prípade, ak sa zistí, že skutočné vplyvy navrhovanej činnosti posudzovanej podľa zákona sú nepriaznivejšie, než uvádza správa o hodnotení, zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v správe o hodnotení, v súlade s požiadavkami uvedenými v záverečnom stanovisku a v povolení navrhovanej činnosti.

Obec Martinček (elektronické podanie zo dňa 10. 01. 2023)

V elektronickom podaní zo dňa 10. 01. 2023 uvádza, že správu o hodnotení obec zverejnila od 24. 11. 2022 do 26. 12. 2022.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie na vedomie.

VIII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
Mgr. Soňa Sadáková

2. Potvrdenie správnosti údajov

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
Mgr. Michaela Seifertová
generálna riaditeľka sekcie

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

Bratislava, 07. 07. 2023

IX. INFORMÁCIA PRE POVOĽUJÚCI ORGÁN O DOTKNUTEJ VEREJNOSTI

Dotknutá verejnosť je podľa § 3 písm. s) zákona verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá konaním týkajúcim sa životného prostredia, alebo má záujem na takomto konaní; platí, že mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia a spĺňajúca požiadavky ustanovené v zákone má záujem na takom konaní.

Dotknutá verejnosť má podľa § 24 ods. 2 zákona postavenie účastníka v konaniach uvedených v tretej časti zákona a následne postavenie účastníka v povoľovacom konaní k navrhovanej činnosti, ak uplatní postup podľa § 24 ods. 3 alebo ods. 4 zákona, t. j. prejaví záujem na navrhovanej činnosti a na konaní o jej povolení podaním odôvodneného písomného stanoviska k zámeru podľa § 23 ods. 4 zákona, odôvodnených pripomienok k rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti podľa § 30 ods. 8 zákona, odôvodneného písomného stanoviska k správe o hodnotení podľa § 35 ods. 2 zákona, alebo podaním odvolania proti záverečnému stanovisku podľa § 24 ods. 4 zákona, ak jej účasť v konaní už nevyplýva z § 14 správneho poriadku.

V procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti bola identifikovaná dotknutá verejnosť:

- Občianske združenie ochrana ovzdušia Dolný Liptov, 034 81 Lisková 807
- Občianske združenie Zdravý domov, Príjazdová 6/6, 034 01 Ružomberok
- Občianske združenie Za zdravý Ružomberok, Štefana Moyzesa 1564/1, 034 01 Ružomberok
- Združenie domových samospráv, Námestie SNP 13, P. O. BOX 218, 850 00 Bratislava
- Ing. Juraj Burgan, Bystrická cesta 196/18, 034 01 Ružomberok

X. POUČENIE O ODVOLANÍ

1. Údaj, či je záverečné stanovisko konečným rozhodnutím alebo či sa proti nemu možno odvolať

Záverečné stanovisko je podľa § 37 ods. 1 zákona rozhodnutie, ktoré je záväzné pre ďalšie povoloňacie konanie. Právoplatnosťou záverečného stanoviska vzniká oprávnenie navrhovateľa navrhovanej činnosti, podať návrh na začatie povoloňacieho konania k navrhovanej činnosti alebo jej zmene vo variante odsúhlasenom príslušným orgánom v záverečnom stanovisku.

Proti tomuto záverečnému stanovisku možno podať rozklad podľa § 61 ods. 1 správneho poriadku.

Verejnosť má podľa § 24 ods. 4 zákona právo podať rozklad proti záverečnému stanovisku aj vtedy, ak nebola účastníkom konania o vydaní záverečného stanoviska.

2. V akej lehote, na ktorý orgán a kde možno podať odvolanie

Rozklad možno podať na MŽP SR, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava, v lehote do 15 dní odo dňa oznámenia záverečného stanoviska účastníkovi konania.

V prípade verejnosti podľa § 24 ods. 4 zákona sa za deň doručenia záverečného stanoviska považuje pätnásty deň zverejnenia záverečného stanoviska príslušným orgánom podľa § 37 ods. 6 zákona.

3. Údaj, či záverečné stanovisko možno preskúmať súdom

Toto záverečné stanovisko je po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, preskúmateľné súdom podľa zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

Doručuje sa (elektronicky):

1. **Mesto Ružomberok**, Námestie A. Hlinku 1, 034 01 Ružomberok
2. **Obec Štiavnička**, Štiavnička 78,034 01 Štiavnička
3. **Obec Lisková**, Ulica pod Chočom 113, 034 81 Lisková
4. **Obec Ludrová**, Ludrová 239, 034 71 Ludrová
5. **Obec Liptovská Štiavnica**, Hlavná 39, 034 01 Liptovská Štiavnica
6. **Obec Likavka**, Likavka 815 034 95 Likavka
7. **Obec Martinček**, Martinček 83, 034 95 Martinček
8. **Mondi SCP, a.s.**, Tatranská cesta 3, 034 17 Ružomberok
9. **Slovenská inšpekcia životného prostredia**, Inšpektorát životného prostredia Žilina, odbor integrovaného povoľovania a kontroly, Legionárska 5, 012 05 Žilina
10. **Mesto Ružomberok**, stavebný úrad, Námestie A. Hlinku 1, 034 01 Ružomberok
11. **Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky**, Dobrovičova 12, 811 09 Bratislava
12. **Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky**, Mlynské nivy 44/a, 821 75 Bratislava
13. **Okresný úrad Ružomberok**, odbor starostlivosti o životné prostredie, Námestie A. Hlinku 74, 034 50 Ružomberok
14. **Okresný úrad Ružomberok**, odbor krízového riadenia, Dončova 11, 034 01 Ružomberok
15. **Okresný úrad Ružomberok**, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, A. Bernoláka 25, Ružomberok
16. **Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši**, P.O. Box 10, Štúrova 36, 031 80 Liptovský Mikuláš
17. **Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Ružomberok**, Námestie A. Hlinku 74, 034 50 Ružomberok
18. **Žilinský samosprávny kraj**, Komenského 48, 011 09 Žilina
19. **Dopravný úrad**, Letisko M.R. Štefánika, 823 05 Bratislava
20. **Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky**, sekcia ochrany prírody a biodiverzity, TU
21. **Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky**, sekcia zmeny klímy a ochrany ovzdušia, TU
22. **Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky**, Sekcia obehového hospodárstva, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava, TU
23. **Združenie domových samospráv**, Námestie SNP 13, P. O. BOX 218, 850 00 Bratislava
24. **Občianske združenie ochrana ovzdušia Dolný Liptov**, 034 81 Lisková 807

Doručuje sa (poštou):

25. **Ing. Juraj Burgan**, Bystrická cesta 196/18, 034 01 Ružomberok